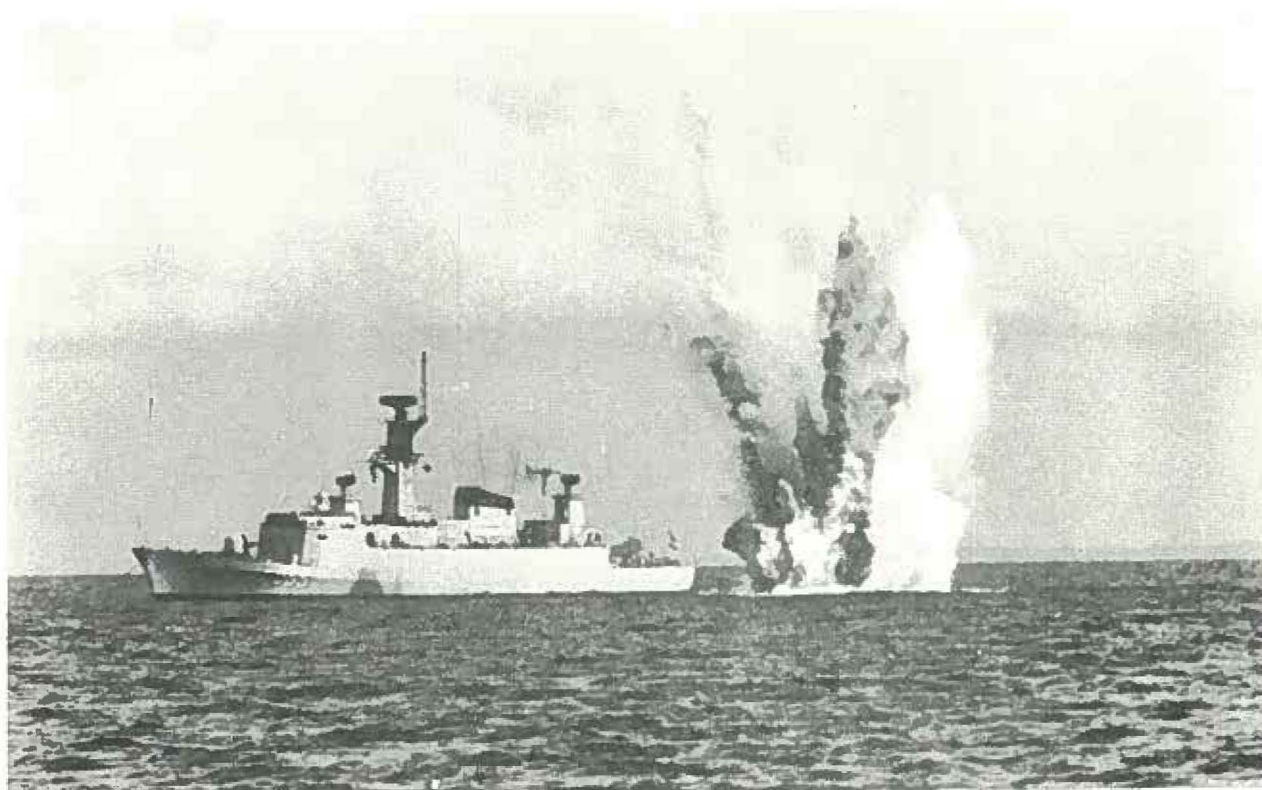

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetten OLFERT FISCHER - chockforsøg

Som et led i forsøg og prøver med korvetten OLFERT FISCHER før kommandohejsning ultimo maj har der været afholdt chockprøver med skibstypen 21.-27. april.

Med disse prøver søgtes skibets operative egenskaber afprøvet under krigslignende forhold og omstændigheder.

Før den egentlige prøve var ankerpladsen øst for Hesselø blevet afsøgt for gammel ammunition af minører fra søværnet og testet ved prøvesprængning med bistand fra orlogskutteren RØMØ.

Den egentlige chockprøve omfattede sprængning af miner på klods hold af skibet for efterkontrol af virkningen på skroget,

skibets hoved- og hjælpemaskineri samt våben- og varslings-systemer m.v. Skibets besætning var under alle forsøg på "klartskibsposterne" for at kunne følge de enkelte systemer og komponenter under og efter sprængningen.

Forsøgene er nu afsluttet med det forventede gode resultat, og besætningen i OLFERT FISCHER har lært lidt om de barske vilkår, man kan blive udsat for i krig.

(OLFI)

Svensk sikkerhedspolitik

Sverige fastholdt efter krigen sin væbnede neutralitetspolitik, eller, som det nu hedder, "alliancefrihed i fred, stræbende mod neutralitet i krig". Den svenske forsvarskomite har for nylig udsendt sin anden delbetænkning om sikkerhedspolitikken og totalforsvarets udvikling efter 1982. Regeringen har på baggrund af denne betænkning udstedt de retningslinier til forsvarrets øverste ledelse, som skal danne grundlag for forsvarsplanlægningen 1982-87. Det svenske tidsskrift "Sveriges Flotta" har i en artikel under overskriften "Forsvarets fremtid" orienteret om og kommenteret forsvarskomiteens betænkning og de politiske retningslinier for forsvaret. Søværns-Orientering bringer her et uddrag af denne artikel.

I de politiske retningslinier fra regeringen er det forudsat, at de økonomiske rammer for 5-års perioden fastholdes på nuværende niveau, d.v.s. 15,4 mia.sv.kr. årligt, svarende til ca. 22,2 mia.d.kr. (marts 1981). Dette beløb kan reguleres årligt +/- 400 mio.sv.kr., svarende til ca. 576 mio.d.kr. Det er endvidere forudsat, at den almindelige værnepligt bibeholdes. Fredstidsorganisationen planlægges reduceret, men forsvarsministeren påregner, at de politiske retningslinier gør det muligt stort set at bibeholde forsvarrets operative styrke i 1980'erne. Forsvarskomiteen har i sin betænkning foretaget en analyse af den globale sikkerhedspolitiske udvikling siden 1979 og opstillet visse langsigtede konklusioner. Det er kommissionens vurdering, at udviklingen har været præget af tiltagende spænding og usikkerhed både på de politiske og økonomiske områder, og at tempoet i kaprustningen er øget yderligere. Komiteen deler dog ikke den opfattelse, som er fremført fra forskellig side, at udviklingen har indebåret en tilbagegang til forhold, som ligner "den kolde

krig" i den første efterkrigsperiode. Den sikkerhedspolitiske situation indebærer, at Sverige fortsat skal bidrage til bestræbelserne for en fredelig udvikling i verden. Samtidig må landet opretholde et efter forholdene stærkt totalforsvar.

Komiteen vurderer det som sandsynligt, at en eventuel krig i Europa - i det mindste indledningsvis - vil blive ført med konventionelle våben og med stor tilbageholdenhed i omfang og mål. Det kan blive spørgsmålet om hurtige, geografisk begrænsede fremstød sigtende mod at fremtvinge politiske løsninger. Militære operationer med det formål at opnå kontrol over de strategisk vigtige områder omkring Nordkalotten og udløbene fra Østersøen kan efter komiteens vurdering aktualiseres allerede i indledningen til en krig i Europa. Det vil i en sådan situation sandsynligvis være NATOs mål hurtigst muligt at fremføre forstærkninger til Norge og Danmark samt at bekæmpe sovjetiske maritime styrker og flystyrker. Warszawapagten må samtidig forventes at have interesse i at forhindre sådanne NATO-forstærkninger samt at sikre operationsfriheden for egne maritime styrker. I en sådan situation kan der stilles krav på svensk territorium som gennemgangs-område til lands, til søs eller i luften, eller som baseområde for flystyrker. Det er komiteens vurdering, at en eventuel optrapning til kernevåbenkrig først vil ske, når magtblokkenes vitale interesser står på spil, og at disse næppe vil gælde Sverige. Såfremt det lykkes for Sverige at holde sig uden for en eventuel krig i dens konventionelle faser, er det mindre sandsynligt, at landet angribes senere, når og hvis en optrapning af krigen sker. Ud fra denne vurdering konkluderes det, at et svensk forsvar, som kan afholde en potentiel modstander fra konventionelle angreb, bidrager til at formindske risikoen for, at Sverige bliver angrebet med kernevåben. Det svenske område - og hermed neutraliteten - kan krænkes gennem overflyvninger af atombærende fly eller krydsermissiler, som kan passere i lav højde. Sådanne våben kan, uden at det har været hensigten, eksplodere på svensk område. Forsvaret bør af disse årsager have muligheder for at opdage og afvise eller bekæmpe overflyvende fly og missiler. Sammenfattende siger betænkningen, at totalforsvaret bør have en sådan styrke, sammensætning og beredskab, at en modstander afholder sig fra militært angreb eller trussel om angreb mod Sverige. Det bør også være sådan udformet, at det kan modstå forskellige angrebsformer fra forskellige retninger i forskellige sikkerheds-

politiske situationer. Der bør derfor tilstræbes kapacitet til hurtig tilstedeværelse og hurtig styrketilvækst i områder, som kan blive betydningsfulde for en eventuel angriber, d.v.s. områderne omkring Nordkalotten og udløbene fra Østersøen. Ved en kystinvasion skal angriberen kunne mødes og tilføjes følelige tab allerede under transporterne over havet og i luften. Koncentreret modangreb skal herefter kunne sættes ind i selve landsætningsområdet for at forhindre fjenden i at få fodfæste på svensk jord. Artiklen koncentrerer sig særligt om planlægningen for flåden, der skal omfatte overfladestyrker sammensat af egentlige kampskibe, helikoptere samt minelæggere og minerydningsenheder. Overfladestyrkerne skal i samarbejde med angrebsfly og ubåde bekæmpe en angribers søtransporter og flådestyrker samt gennem

Minelæggeren ÄLVSBERG, der tillige tjener som moderskib for ubåde. (Foto: JANEs)

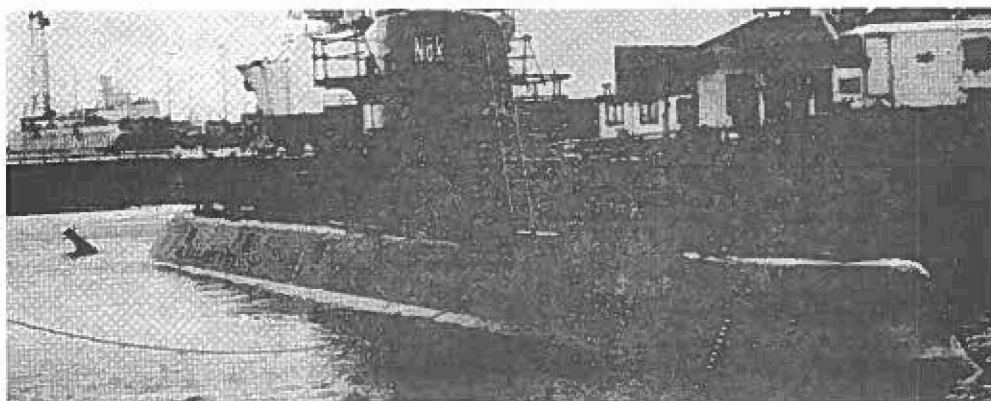
mineringer modvirke angreb over havet. Overfladestyrkerne bør, som tidligere, udformes således, at de hurtigt kan omgrupperes og samordnet sættes ind, hvor det er nødvendigt. Den godkendte armering af visse kampskibe med missiler giver en nødvendig kvalitetsforbedring. Planlæg-

ningen af næste generations missilfartøjer bør fortsætte, siger komiteen. Mineringer på havet indgår som en vigtig del af forsvaret, og det er derfor af stor betydning, at der allerede i fred anskaffes et tilstrækkeligt antal moderne søminer, og at udlægning kan ske med kort varsel. Alle overfladestyrker bør fortsat kunne anvendes til minelægning. Herudover bør mulighederne udnyttes for også at kunne lægge miner fra ubåde, og undersøgelser gennemføres med henblik på at belyse muligheder for minelægning fra angrebsfly, transportfly og helikoptere.

Den tekniske udvikling har medført krav om en kvalitativt forbedret minerydningskapacitet, som omfatter moderne minerydningsfartøjer, dykkere og helikoptere, og som kan rydde selv meget komplicerede miner. Det er derfor væsentligt, at den anskaffelse af nye minerydningsfartøjer, som er påbegyndt, kan fortsætte, og at den materielle kvalitet kan højnes. Komiteen understreger endvidere behovet for, at kapaciteten til at opdage, af-

viser og bekæmpe ubåde forøges. Alle muligheder for forbedringer på dette område bør undersøges, bl.a. at udstyre missilfartøjer med et vist udstyr til ubådsjagt. Helikopterenhederne forudsættes fortsat udnyttet i samarbejde med overfladestyrkerne. Udover til ubådsjagt planlægges helikopterne anvendt til minerydning, overvågningstjeneste samt eventuelt som måldatagivere for missiler.

Komiteen udtaler klart, at det er betydningsfuldt, at forsvaret også i fremtiden er i stand til at bekæmpe en angribers invasionsstyrker uden for kystområdernes grænser. Angrebsflyene spiller her en betydelig rolle. De skal sammen med ubåde og overfladekampstyrker uden for kysterne kunne bekæmpe først og fremmest angriberens tonnage til troppe- og forsyningstransporter. Fly og ubåde - som i forsvarskommissionens betænkning er betegnet som den fremskudte kampstyrke ("fjärrstridsförbanden") - udgør således den forreste del af dybdeforsvaret.

NÄCKEN, een af de tre Type A-14 undervandsbåde, der alle højeste kommando i 1979. (Foto: JANES)

Af artiklen i "Sveriges Flotta" fremgår, at forsvarskommissionens betænkning lægger større vægt på en styrkelse af den maritime del af forsvaret, end hvad der har været tilfældet i den hidtidige forsvarsordning i Sverige.

(MST)

Søværnets Samarbejdsudvalg - områdeudvalget

Søværnets Samarbejdsudvalg har afholdt ordinært møde den 26. marts under formandskab af Chefen for Søværnet.

Samarbejdsudvalget færdigbehandlede og godkendte et forslag til en ny forretningsorden, der dels betød en justering af udvalgets sammensætning (8 ledelsesrepræsentanter, 9 personel-

repræsentanter, en repræsentant for værnepligtige menige og en repræsentant for værnepligtige sergenter), dels en reduktion af antallet af årlige ordinære møder, og dels en ændring i fordelingen af referaterne fra udvalgmøderne.

På mødet blev samarbejdsudvalget orienteret om den operative og materielle status for projektet vedrørende Forsvarets Integreerede Kommunikationssystem (FIKS). Orienteringen, der belyste problemerne i forbindelse med fastsættelsen af systemkonfigurationen og ansvarsområderne for driften af FIKS, havde følgende hovedpunkter: Baggrunden for den netop gennemførte revision af projektet, krav til FIKS (egenskaber og mangler), principper for FIKS og FIKS bestanddele (den reviderede systemkonfiguration).

Orienteringen gav anledning til en drøftelse blandt udvalgets medlemmer, der gav udtryk for tilfredshed såvel med de besparelser, der var gennemført, som med, at konfigurationen nu var endeligt fastlagt. Medlemmerne hæftede sig bl.a. ved, at der hermed var etableret det fornødne grundlag for en afklaring af de personelle aspekter som bemanning og uddannelse. Dette kunne naturligt finde sted i kontaktgruppen vedrørende bemanningssager, og det blev nævnt, at en teknologiaftale kunne vise sig at blive nødvendig for at tilgodese personellet's tarv. Forsvarskommandoen redegjorde for, hvilke foranstaltninger der hidtil var iværksat vedrørende uddannelsen til FIKS. Der var enighed om, at de hidtidige erfaringer med FIKS-projektet skulle søges udnyttet ved gennemførelse af de følgende faser til FIKS.

Samarbejdsudvalget færdigbehandlede endvidere et rationaliseringsforslag vedrørende besparelser ved Søværnets Udstilling, idet udvalget tiltrådte, at forslaget ikke blev antaget, men at forslagsstilleren, overkonstabel S.B.Møller, fik tilstillet et diplom som en påskønnelse af det udviste initiativ.

Fra gennemgangen af udvalgets erindringsliste og udvalgsoversigt kan nævnes orienteringen om arbejdet i styringsgruppen vedrørende nyordning af forsvarets personel, hvor der blev orienteret om Forsvarsministeriets tiltag vedrørende: Uddannelsen til officer af B-linien (1981 og 1982), efter- og videreuddannelse af officerer af reserven i søværnet med styrmands- og maskinmesteruddannelse, omlægning af tjenesteomgangen for militært personel og orientering om den nye officersgrunduddannelse. Endvidere blev det oplyst, at arbejdsgruppen vedrørende tjeneste-

områder (AGT) var blevet pålagt at se på den fremtidige ordning for forvaltningsofficerer, herunder Forsvarets Intendanturkorps' fremtid og Chefen for Søværnets indstilling i sagen.

I den gensidige orientering var hovedpunktet omtalen af Forsvarskommandoens undersøgelse af søværnets logistiske støttefunktion og artiklen i KANONEN 1/81 vedrørende forhold i Fregat-eskadren.

Endelig behandlede under punktet "Idrætspåklædningen ved Søværnets Officersskole" officersskolens pålæg om anlæggelse af en ensartet gymnastikpåklædning for egen regning for skolens elever ved deres indtræden på skolen. Det fremgik af drøftelserne, at personelorganisationerne ikke fandt det rimeligt, at personel med iklædt status kunne pålægges at anskaffe en sådan gymnastikpåklædning for egen regning. Drøftelserne blev afrundet med et tilsagn fra Søværnets Materielkommando om at undersøge mulighederne for udlevering af ensartet gymnastikpåklædning.

(MST)

Behandlede rationaliseringsforslag 1980

Udover det i oversigten i Søværns-Orientering nr. 7/81 vedrørende rationaliseringsforslag nævnte personel har oversergent J.E.Lund, overkonstabel M.Koed og konstabel H.Vinter - alle tjenstgørende ved Artillerikursus Sjællands Odde - stillet forslag om effektivisering af sigteuddannelsen ved luftmålsskydning. Forslaget blev antaget og præmieret med 600 kr. til hver af forslagsstillerne. Proceduren for indsendelse og behandling af rationaliseringsforslag vil fremgå af efterfølgende artikel.

(MST)

Behandling af rationaliseringsforslag

Proceduren for indsendelse og behandling af rationaliseringsforslag er beskrevet i KFF B.11-74. I tilknytning hertil har Forsvarskommandoen i FKO BST Ø.204-3 (januar 1977) fastsat de nærmere bestemmelser for behandling af rationaliseringsforslag vedrørende forswarets virksomhed.

Siden 1974 har der været mulighed for at få præmieret rationaliseringsforslag, der indebærer en økonomisk besparelse for forsaret. Forslag, der ikke gennemføres, kan også præmieres,

idet præmieringen kan gives som en påskønnelse af forslagsstillerens interesse og indsigt i sit arbejdsområde.

Enhver ansat i forsvaret kan fremsætte rationaliseringsforslag, og ved den skriftlige udfærdigelse er forslagsstilleren berettiget til at rette henvendelse til en af sine foresatte om assistance hertil.

Forslagsstilleren afleverer sit forslag til nærmeste foresatte chef/myndighed, der skriftlig meddeler kvittering for modtagelsen af forslaget. Den videre behandling af rationaliseringsforslaget afhænger af sigtet med forslaget.

Forslag, der alene vedrører forhold ved det lokale tjenestested, forelægges det lokale samarbejdsudvalg til udtalelse, hvorefter chefen træffer bestemmelse om, hvorvidt forslaget bør antages eller afvises.

Forslag, der har et videregående sigte, fremsendes direkte til Forsvarskommandoen, der skriftlig meddeler forslagsstilleren oplysning om, hvilke faglige myndigheder m.fl. der vil blive hørt i sagen, samt hvornår forslaget forventes at ville kunne forelægges på et samarbejdsudvalgsmøde. Inden afgørelse træffes, indhentes nødvendige udtalelser fra berørte faglige og/eller operative myndigheder, samt udtalelser fra Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg eller Søværnets Samarbejdsudvalg, såfremt forslaget kun vedrører forhold i søværnet.

Skønnes rationaliseringsforslaget at medføre et større rationaliseringsarbejde, skal forslaget forelægges Forsvarskommandoens Rationaliseringsnævn.

Vedrører rationaliseringsforslaget funktioner i forsvaret, der ikke henhører under Forsvarschefens ansvarsområde, eller berører forslaget samtidig andre styrelser, fremsendes det til Forsvarsministeriet til videre foranstaltning.

Afgørelse om antagelse/afvisning og eventuel præmiering af rationaliseringsforslag træffes af: Chefer for operative og faglige kommandomyndigheder, chefer for eskadrer, flådestationer/marinedistrikter og skoler (lokale forhold - præmie indtil kr. 1.000,-), Chefen for Søværnet (forhold i søværnet - præmie indtil kr. 2.500,-) og Forsvarschefen (forhold i forsvaret - præmie indtil kr. 10.000,-). Forslag, der anbefales præmieret af søværnet med beløb over den pågældende chefs bemyndigelse, forelægges Chefen for Søværnet til afgørelse.

(MST)

Søværnets Redningsdragt M-80

I serien af søværnets specialpåkædninger vises Redningsdragt M-80, der er under indførelse i alle søværnets enheder.

Indførelsen er besluttet efter anbefaling af IMCO (Intergovernmental Maritime Consultative Organization), et internationalt FN-organ, der bl.a. behandler sikkerhed til søs. Dragten er obligatorisk i visse handelsflåder.

Dragt og redningsvest sammenpakket

Dragten tages på

Den vandtætte dragt er et redningsmiddel, der i forbindelse med redningsvesten skal holde en forulykket flydende og beskyttet mod afkøling. Beskyttelsestiden og dermed chancen for overlevelse er således forøget fra få timer til flere døgn ved lave vandtemperaturer.

Med dragt og redningsvest

Dragten, der anvendes uden på den daglige påklædning, er udviklet i samarbejde med dansk industri og søværnet. Den fylder sammenpakket mindre end redningsvesten og kan bæres sammen med vesten.

Uddannelse i redningsdragtens anvendelse indgår i Søværnets Eksercerskoles uddannelsesprogram.

Dragten kan tages på på 30 sekunder.

En brugsanvisning er pakket sammen med dragten.

Flydestilling

(TKI)

Indland kort

Inspektionsskibet BESKYTTEREN er nu, efter sit uheld med vand i forreste maskinrum (omtalt i Søværns-Orientering nr. 8/81), ankommet til Flådestation Frederikshavn, hvor en større reparation forestår. Henset til, at BESKYTTEREN kun kunne anvende en hovedmotor, besluttedes det, at BESKYTTEREN under sejladsen fra Grønland og hjem skulle samsejle med inspektionsskutteren MALLEMUKKEN, der skulle hjem til eftersyn. Grønlands Kommando og Færøernes Kommando har inden for deres geografiske områder haft yderligere hver et inspektionsskib klar til at yde assistance, om nødvendigt. Inspektionsskibet INGOLF måtte i en periode tage MALLEMUKKEN på slæb, medens skutterens hovedmotor blev repareret med assistance fra inspektionsskibene.

Det belgiske transportfartøj SPA (konverteret US ADJUDANT-klasse (ex-AMS)) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 8.-11.maj. Chef: Kaptajnløjtnant L.Daneels. Samlet besætning: 2 officerer samt 20 andre befalingsmænd og menige.

En britisk styrke, bestående af krydseren NORFOLK (COUNTY-klassen) og flådetankeren BLACK ROVER (ROVER-klassen), aflægger uofficielt besøg i København 18.-25. maj. Chef for styrken: Kommandør R.G.Sharpe (NORFOLK). Chef for BLACK ROVER: Kommandør J.E. H.Orchard. Samlet besætning NORFOLK: 462 mand, heraf 66 kadetter. Samlet besætning for BLACK ROVER: 47 mand.

Den norske fregat TRONDHEIM (OSLO-klassen) aflægger rutinebesøg i København 22.-25. maj. Chef: Orlogskaptajn E.J.Ebbesen. Samlet besætning: 29 officerer samt 119 andre befalingsmænd og menige.

En svensk styrke, bestående af depotskibet THULE, minestrygerne SPÅRØ, NÁMDØ, BLIDØ, IGGO, ASPØ, HASSLØ (ARKØ-klassen), GILLØGA, RØDLØGA, SVARTLØGA (M-47-klassen), HISSINGEN, BLACKAN, DÁMMAN (M-43-klassen), GÁSSTEN, NORSTEN, VIKSTEN (M-31-klassen), M 21 samt tenderfartøjet SPOVEN, aflægger uofficielt besøg i Århus 22.-25. maj. Chef for styrken: Kommandørkaptajn G.Erland-

son (THULE). Samlet besætning: 35 officerer samt 303 andre befalingsmænd og menige.

De vesttyske minestrygere HANSA (SCHÜTZE-klassen) og STIER (NIOBE-klassen) aflægger rutinebesøg i henholdsvis Korsør 19.-20. maj og København 23.-27. maj. Chef for styrken: Orlogskaptajn D.Hoffmann (STIER). Samlet besætning: 8 officerer samt 50 andre befalingsmænd og menige.

Det svenske træningsfartøj FALKEN aflægger uofficielt besøg i Frederikshavn 28. maj til 1. juni. Chef: Kommandørkaptajn L.Haller. Samlet besætning: 4 officerer samt 42 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke, bestående af landgangsfartøjerne BUTT, BRASSE (Type 520-klassen) og LCM 21, LCM, 22, LCM 23, LCM 24, LCM 25, LCM 26 (Type 521-klassen), aflægger rutinebesøg i Odense 29. maj til 1. juni. Chef for styrken: Orlogskaptajn W.Ernst (BRASSE). Samlet besætning: 3 officerer samt 64 andre befalingsmænd og menige.

Den canadiske destroyer HURON (DD 280-klassen) aflægger uofficielt besøg i henholdsvis Århus 30.-31. maj og København 1.-3. juni. Chef: Orlogskaptajn J.D.Spalding. Samlet besætning: 290 mand. Commodore S.W.Riddell vil være om bord.

Udland kort

Ifølge en pressemeddelelse fra den amerikanske flåde skal der oprettes et center for søkrigsførelse på Flådekollegiet (US Naval War College) i Newport på Rhode Island. Centret skal fungere under ledelse af præsidenten for Flådekollegiet og skal bemandes af såvel aktive som pensionerede officerer fra flåden og marinekorpset samt civile. Det er planen, at personellet skal forrette tjeneste for en periode af eet år ad gangen. Centret vil trække på flådens intellektuelle ressourcer, andre amerikanske regeringsaktiviteter, den akademiske verden og andre lande for at fremme kvaliteten af maritim-strategisk tænkning.

Åbningen skal finde sted 1. juli.

Baggrunden for oprettelsen af centret er de overvejelser, der i nogen tid er blevet gjort med hensyn til at stimulere en mere meningsfyldt taktisk og strategisk tænkning blandt flådens ældre officerer. Det bemærkes, at det var på Flådekollegiet i Newport, at de strategiske planer for søkrigsførelsen i Stillehavet under 2. verdenskrig blev udviklet og gennemspillet.

Det antages, at resultatet af centrets arbejde vil manifestere sig i såvel skrift som tale i form af studier, krigsspilsudkast, foredrag, bidrag til officielle publikationer m.m. Den røde tråd i hele centrets arbejde vil være intellektuel dybde, historisk perspektiv og logisk udviklede tanker med hensyn til en heldig anvendelse af flådemagt i forskellige tænkelige konfliktsituationer, hedder det bl.a. i pressemeddelelsen.

En af de egenskaber, der kræves af et havforskningseskibe, er manøvredygtighed, der giver mulighed for at "vende på en femøre" og ride en storm af uden afdrift fra positionen.

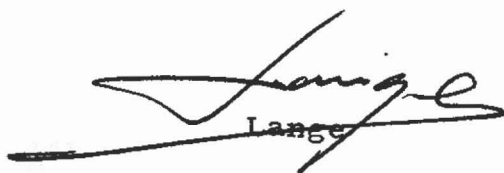
Disse egenskaber besidder den sovjetiske havforskningsflådes nye flagskib, AKADEMIK MSTISLAV KELDYSJ, i højere grad end nogen af sine forgængere.

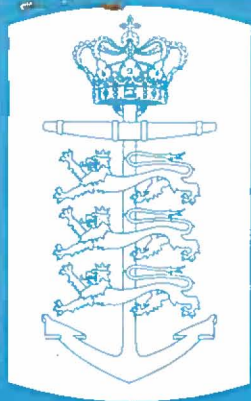
Denne høje manøvredygtighed er opnået ved hjælp af stilbare sideskruer og ved et særligt apparatur - en såkaldt aquamaster.

Under normal sejlads bruges apparatet ikke, men skal der foretages en brat vending, sænkes aquamasteren i vandet og bevirker, at skibet drejer om sin midterakse, til den ønskede kurs er nået. På samme måde sænkes aquamasteren i vandet under storm og sørger så for, at skibet forbliver stationært på sin position uanset vind og vejr.

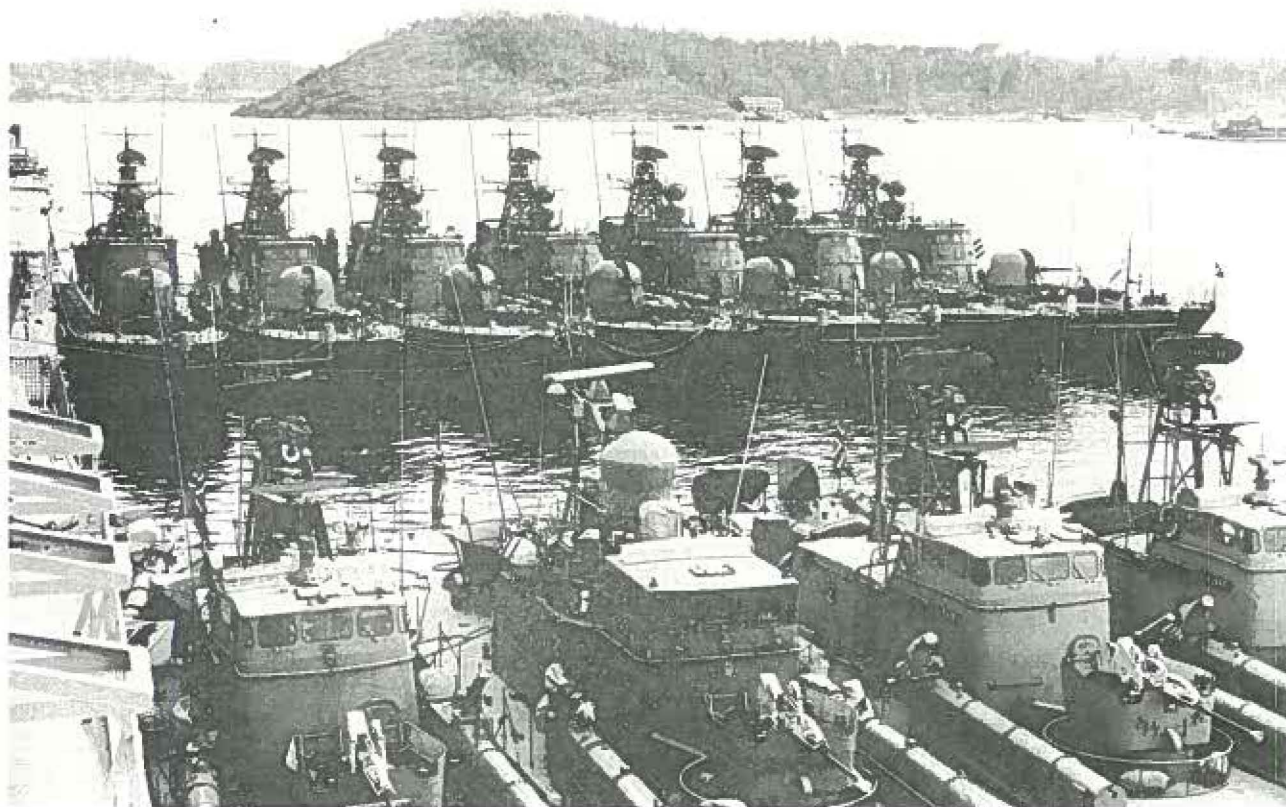
Skibet er endvidere udstyret med de mest avancerede navigationsinstrumenter, som tillige er koblet ind på den centrale datamat, der findes om bord.

Denne datamat er tillige forbundet med datamater i hvert af de syv laboratorier, der er indrettet om bord, meddeler pressebureauet APN.

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Norske og danske torpedobåde i Oslo

Øvelse BOLD GAME 1981

Den 28. april startede Torpedobådskadrens årligt tilbagevendende deltagelse i NATO-øvelsen BOLD GAME. Øvelsen har deltagere fra Norge (både af STORM, SNÖGG og HAUK-klassen samt depotskibet HORTEN), Vesttyskland (både af 148-klassen og to depotskibe af RHEIN-klassen), England (SEA KING- og LYNX-helikoptere) og Danmark (både af WILLEMOES-klassen, mønstringsenheden SØULVEN og minelæggeren FYEN, der fungerede som depotskib).

Øvelsen var opdelt i to faser; fase I: 28. april til 5. maj i norsk område, og fase II: 6.-19. maj i dansk og vesttysk område.

Efter første øvelsesuge blev weekenden tilbragt i Oslo, hvor der var både solskin og snevejr.

Næste weekend blev tilbragt i Kiel efter en uge med øvelser ved Flådestation Frederikshavn og i danske farvande. Her var foråret endelig nået til området, og alle om bord i de mange skibe havde en god tid med både øvelser og tid til samvær mellem bådene på tværs af alle sprogbarrierer.

Øvelsen sluttede med en weekend i København efter den sidste uges øvelser i Kattegat og Østersøen.

Den 19. maj, inden de udenlandske skibe afgik mod hjemlige farvande, afholdtes en parade på Holmen. Chefen for NATOs Nordregion (CINCNORTH), General Sir Anthony Farrar-Hockley, inspicerede paraden, som ligeledes overværedes af Chefen for NATOs flådestyrker i Østersøområdet (COMNAVBALTAP), Chefen for NATOs flådestyrker i det sydlige Norge (COMNAVSONOR), Chefen for Søværnets operative Kommando (FOD), den stedfortrædende chef for den vesttyske flåde (FOG) samt CINCNORTHS maritime stedfortræder. Efter inspektionen af paraden uddelte CINCNORTH sportspræmier til de vindende hold fra årets sportskonkurrencer. Efter paraden afgik de udenlandske enheder under sædvanlig festivitas.

(TBE)

Ny fagskole indviet

Den 30. april blev Søværnets Konstabelskoles Fagskole på Frederiksholm officielt indviet. Fagskolen, der er etableret successivt, består af 3 afdelinger, for henholdsvis elektromekanikere i den tidligere Artillerihal, maskinarbejdere i den tidligere Kleinsmedje og elektronikmekanikere i det gamle Lanternemagasin.

Til indvielsen var indbudt en række repræsentanter for de militære og civile myndigheder.

Forsvarschefen blev modtaget af Fagskolens elever opstillet til parade med Søværnets Konstabelskoles fane og Søværnets Tamburkorps på fløjen.

For de mange gæster og pårørende begyndte programmet i Fjernkendingsskolens filmssal, hvor der var en vellykket premiere på en ny TV-film, EFG i Søværnet. På Fjernkendingsskolen talte Forsvarschefen om forsvaret og om de aktuelle forsvarsforhandlinger.

Forsvarschefen skridter fronten af

Derefter var der omvisning i de 3 værkstedsafdelinger, hvor gæsterne blev orienteret om uddannelsen og om arbejdsgangen i de forskellige værkstedsskoler, hvor eleverne var i gang med praktiske arbejdsopgaver.

Ved en efterfølgende højtidelighed i Fagskolens cafeteria talte stabschefen hos Chefen for Søværnet om stampersonellets betydning for søværnet og udleverede svendebreve til 29 overkonstabler, der nyligt havde aflagt svendep prøve.

Fra Jernets Arbejdsgiverforening talte underdirektør, ingeniør O.Schendorff til de nye svende om fremtiden på arbejdsmarkedet, set i relation til den stadigt fremadskridende teknologi. Underdirektøren overrakte Fagskolen en smuk radering af fregatten FREDENSBORG (anno 1779).

Chefen for Østre Byggeadministration, som har stået for ombygningen, forærede et billede af Kleinsmedjen, som den så ud i 1929, og som den nu fremtræder.

Centralforeningen for Stampersonel havde skænket Fagskolen en fornem skibsklokke, der første gang blev taget i brug under sammenkomsten i cafeteriet.

Indvielsen af Søværnets Konstabelskoles Fagskole blev således på god maritim måde en festlig og indholdsrig dag for gæsterne og for Søværnets Konstabelskole.

(SKS)

Flygtning 81-arrangementer ved Flådestation Korsør

I forbindelse med projekt "Flygtning 81" meldte Flådestation Korsør sig under fanerne hos den lokale flygtningekomité i Korsør med nogle arrangementer 1., 2. og 3. maj.

Fredag var samtlige skoler i Korsør Kommune samt andre skoler, der har haft særlig kontakt til flådestationen, inviteret til at bese Søværnets Udstilling.

Lørdag havde flådestationen åbent hus om eftermiddagen. Udover Søværnets Udstilling kunne besøgende se en opstillet pansret mandskabsvogn med påmonteret raket. 2 konstabler fra hæren forklarede de mange interesserede mandskabsvognens funktioner.

Den opstillede pansrede mandskabsvogn

Vognen var opstillet som eksempel på materiel, der under NATO-øvelsen ARROW EXPRESS og lignende øvelser kan landsættes og ombordtages fra flådestationens rampe. Minelæggeren FALSTER, der anløb flådestationen, havde offentligt besøg om bord. Marinnehjemmeværnsfartøjet MHV 22 sejlede småture med gæster. Veteranskibet, isbryderen S/S BJØRN, arrangerede havnerundfart med ca. 50 gæster ad gangen. Til formålet havde to lokale skibsmæglere foræret de 4 tons olie, sejladsen nødvendiggjorde.

Miljøstyrelsens skibe og materiel var tilgængeligt, ligesom de på flådestationen oplagte orlogsskibe kunne bese. Kvindelige Marinere kunne træffes overalt med "Flygtning 81"-bøsser, således at gæsterne kunne komme af med deres bidrag.

Rundvisning i eet af Miljøstyrelsens
fartøjer

Herudover var der film om hjemmeværnet og søværnet (bl.a. den nye film om Slædepatruljen SIRIUS), lysbilledserier om hjemmeværnet og søværnet, specialudstilling med plancher fra marinehjemmeværnet og flådestationen. En torpedo samt alt disponibelt køretøjsmateriel var stillet op til beskuelse.

4th Royal Tank Regiment musicerer -
i baggrunden ses minelæggeren FALSTER

Søndag var Søværnets Udstilling igen åben. Minelæggeren FALSTER benyttede lejligheden til at holde forældredag. Under sejladsen blev de ca. 200 gæster underholdt af besætningen, der viste rundt på skibet, demonstrerede redningsmidlers anvendelse.

Desuden var der brandslukningsøvelse, undervandsdetonation, forfriskninger i form af sandwiches, øl, vand, kaffe, is m.v. Ved ankomst til civilhavnen var der helikopter demonstration.

Om eftermiddagen spillede "4th Royal Tank Regiment"s 20 mands musikkorps fra Tyskland på havnepladsen foran minelæggeren og marcherede med sækkepiber og trommer gennem byen. Herefter var programmet udtømt, og tilbage stod kun aflevering til "Flygtning 81"-komiteen af de indsamlede penge, der i Korsør for søværnets vedkommende androg i alt kr. 2.862,00.

(FLS KOR)

Skoleskib modtager gaver fra Tuborgfondet

Skoleskibet, minelæggeren MØEN, anløb for nylig - på vej hjem til Holmen efter øvelser i Kattegat - Tuborg Havn.

Kort før skoleskibet passerede havnefyrene, der som bekendt er udformet som ølflasker med grøn henholdsvis rød etikette, højste skibet i den særlige anledning en af de velkendte vimpler fra TUBORG på bagbords signalfald.

Anløbet havde en særdeles glædelig årsag. Skoleskibets velfærdsudvalg har længe ønsket musikinstrumenter og har ved flere lejligheder lånt eller lejet et EL-orgel til anvendelse under skibets udlandstogter.

KK FINN ALSTING

Kontorchef Thomas Sørensen overrækker Tuborgfondets gavebrev til en kadet og en konstabelev fra skoleskibet

Nu har Tuborgfondet bevilget 10.000 kr. til anskaffelse af et EL-orgel til brug for skoleskibets elever og kadetter. Gave-

brevet blev overrakt skibet af den i søværnet velkendte kontorchef Thomas Sørensen, som sammen med hr. Lindhardt fra Tuborg ventede på kajen ved skibets ankomst.

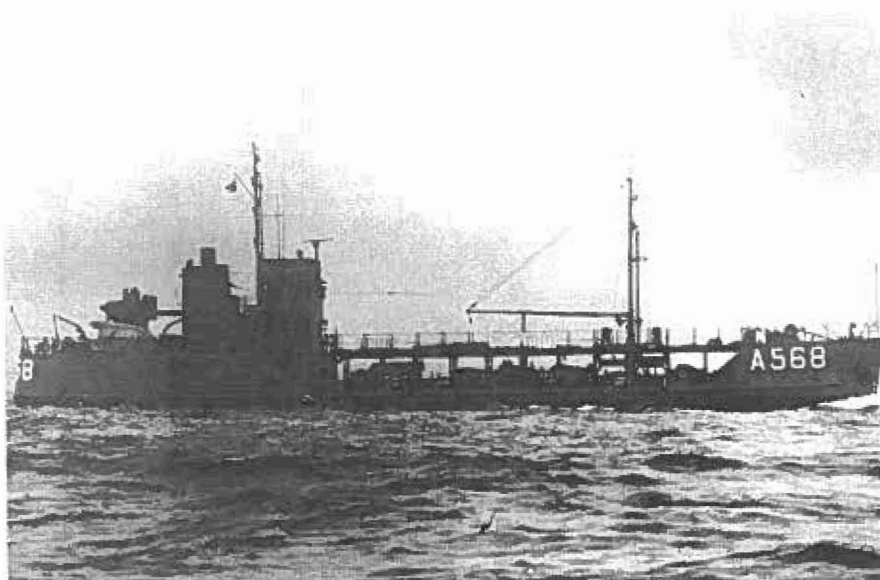
Besøget gav også anledning til udskænkning af fadøl til besætningen, ligesom et senere besøg med rundvisning på bryggeriet blev aftalt med skibets velfærdsudvalg.

(MØEN)

Kommandostrykning i RIMFAXE

Den 26. maj blev kommandoen strøget i tankfartøjet RIMFAXE. Tankfartøjet havde på denne dag været under kommando i 2141 dage, d.v.s. i næsten 6 år.

I disse 6 år har tankfartøjets opgave været at forsyne søværnets sejlede enheder med olie specielt forsyning af enheder i Torpedobådseskadren, hvor tankfartøjet organisatorisk er tilhørende.

Tankfartøjet RIMFAXE

Enheden har haft 675 dage uden for basehavnen, og hovedmaskineriet har et samlet driftstimental på 4600 timer, hvilket giver en udsejlet distance på 42000 sømil, svarende til 2 jordomsejlinger.

Tre mand af den nuværende besætning har været i RIMFAXE siden kommandohejsningen, der fandt sted den 16. juli 1975. Det drejer sig om to mekanikere og en overkonstabel.

Når kommandoen stryges i RIMFAXE, hejses den samme dag i SKINFAXE, som kommer lige fra et længere værftsophold, hvor bl.a. især mandskabsbeboelsen er blevet væsentligt forbedret. RIMFAXE skal efter kommandostrygning have et lignende eftersyn, så den atter kan blive klar til at udføre operativ tjeneste i søværnet.

(RMFX)

De militære classeskilte ved civile broer fjernes

De gule, militære classeskilte, som i en årrække har været opstillet ved et antal broer landet over, vil nu forsvinde.

Det af NATO aftalte afmærknings- og classesystem for broer, færger og køretøjer (STANAG 2010 og 2021) er fortsat gældende - men som hidtil kun i tilfælde af krig. Da det har vist sig vanskeligt at ajourføre og vedligeholde det etablerede afmærknings-system i takt med den omfattende udbygning af det danske vejnet, og da informationsmateriale vedrørende permanente broers kapacitet allerede er til stede, er det besluttet, at skiltene fjernes.

Ministeriet for offentlige Arbejder har ved cirkulære anmodet landets vejbestyrelser om i forbindelse med løbende eftersyns- og vedligeholdelsearbejder at nedtage skiltene.

Oplysninger til brug for forsvaret om civile broers militære kapacitet vil fortsat kunne hentes fra "Bro- og Passabili-

tetskort" og andet materiale, som findes hos Ingeniør- office-
rer og -enheder.

(HIAS)

Indland kort

"Nyboder" er titlen på en mindre bog, der bærer undertit-
len "Et Københavnsk miljø, med en gennemgang af dets afspejling
i litteraturen". Bogen er forfattet af bibliotekar Hanne Ander-
sen og udgivet af "Foreningen Nyboders Minde" og "Nyboders Minde-
stuer" med støtte af fonde, legater o.a. Bogen blev udsendt for
at markere Nyboders og Danmarks ældste rækkehouses 350 års jubi-
læum i foråret og Mindestuernes 50 års jubilæum i efteråret. Bo-
gen er udsendt til medlemmerne af "Foreningen Nyboders Minde" og
"Marinehistorisk Selskab", medens restoplaget - til en pris af
40 kr. - søges solgt gennem bogladerne.

I forbindelse med rundrejse i de nordiske lande - Finland,
Sverige, Norge og Island - aflægger Canadas Generalguvernør Ed-
ward Schreyer officielt besøg i Danmark i dagene 1.-3. juni.
Rundrejsen foretages med den canadiske destroyer HMCS HURON.
Generalguvernøren er på rejsen ledsaget af sin hustru og datter
samt chefen for den canadiske flåde, commodore S.W.Riddell.

Som indledning til det officielle besøg aflægger HMCS HU-
RON uofficielt besøg i Århus 30.-31. maj. Det officielle besøg
indledes mandag den 1. juni ved, at korvetten NIELS JUEL eskor-
terer HURON fra Gilleleje Flak. I Sundets nordlige del supple-
res eskorten med torpedobådene SUENSON og HUITFELDT under sej-
ladsen til København, hvor HURON og NIELS JUEL fortøjer i bøje.
Kl. 1130 går generalguvernøren og følge i land på Toldboden,
hvor Hendes Majestæt Dronningen modtager de canadiske gæster.

Samtidig med det officielle program aflægger chefen for
den canadiske flåde og chefen for HURON visit hos Chefen for
Søværnet og Chefen for Flådestation København i Nyholms Hoved-
vagt. Efter det officielle besøgs afslutning den 3. juni ændres
karakteren af besøget til uofficielt besøg, og HURON forbliver
ved Langelinie indtil fredag den 5. juni. Onsdag den 3. juni
vil skibet i perioden kl. 1300-1600 være åbent for offentligheden.

Det vesttyske forsøgsskib HANS BÜRKNER aflægger rutinebesøg - med daglige anløb - i Frederikshavn 1.-5. juni. Chef: Skibsfører G.Haselback. Samlet besætning: 40 civile.

Den peruvianske undervandsbåd ANTOFAGASTA (Vesttysk Type 209-klasse) er meddelt tilladelse til sejlads i danske farvande i perioden 8. juni til 9. juli samt anløb af Skagen. Chef: Kommandørkaptajn V.T.Silva. Samlet besætning: 7 officerer samt 36 andre befalingsmænd og menige.

Den britiske minestryger CHRICHTON (TON-klassen) aflægger uofficielt besøg i Frederikshavn 12.-17. juni. Chef: Kaptajnløjtnant W.J.Savage. Samlet besætning: 30 mand.

Det vesttyske bjærgnings- og dykkertræningsfartøj BALTRUM aflægger rutinebesøg i Århus 12.-15. juni. Chef for styrken: Orlogskaptajn U.Heppe. Chef for BALTRUM: Kaptajnløjtnant W. Luedeke. Samlet besætning: 2 officerer samt 33 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

I februar afgik den vesttyske destroyer Z 4 fra Kiel - for sidste gang under tysk flag. Skibet er nu overtaget af den græske flåde, i hvilken det skal løse nye opgaver. Z 4 indgik i 1942 i den amerikanske flåde under navnet USS CLAXTON. Sammen med fem andre enheder af FLETCHER-klassen blev skibet i 1959 - på lejebasis - overtaget af den vesttyske flåde. De bedagede veteraner erstattes nu af moderne missiludrustede enheder. Med udgangen af 1981 forventes alle destroyerne af FLETCHER-klassen at være udgået af sejlberedskabet, skriver tidsskriftet "Soldat und Technik".

24. april søsattes i Norfolk, Virginia, USA, den atomdrevne angrebsubåd SAN FRANCISCO (SSN-711). Ubåden er nummer 24 i LOS ANGELES-klasse-serien.

SAN FRANCISCO er 120 meter lang og har et neddykket displacement på 6.900 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21

tommer torpedorør til mark 48 torpedoer og SUBROC-missiler. Torpedorørene er konstrueret således, at de også kan anvendes til affyring af HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

Den sovjetiske flåde har med INDIA-klassen udviklet en ny type redningsubåd, der nu for første gang er observeret i Stillehavet. Klassens opgave er at yde assistance i tilfælde af ubådshavarier. De indtil nu kendte to enheder af INDIA-klassen er begge udrustet med to dybvands-dykkefartøjer anbragt på dækket agten for tårnet. Når redningsubåden når frem til den havarerede undervandsbåds position, dykker den og frigør de to miniubåde, der efter opgavens gennemførelse tages om bord igen. Undervandsbådene af INDIA-klassen er ca. 100 meter lange og har dieselfremdrivningsmaskineri, meddeler tidsskriftet "Soldat und Technik".

Sovjetiske forskeres seneste undersøgelser af det antarktiske isdække har bekræftet, at de små bevægelser i polernes placering skyldes ændringer i polarområdernes isdække.

Det har ved undersøgelserne vist sig, at isen i Antarktis generelt var i aftagende i perioden 1870-1907, tiltog påny i årene 1907-1935 og atter begyndte at svinde i 1935.

Tidsmæssigt falder disse ændringer sammen med variationer i jordrotationen, som nåede sin største hastighed i 1870, hvilket medførte forskydninger af polernes position.

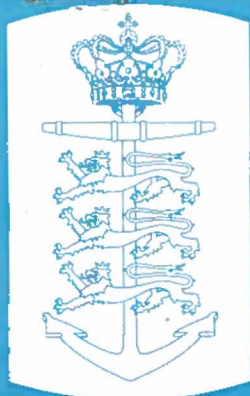
På dette grundlag syntes det klart, at jordrotationen tog til, når den generelle vandstand i havene sank, efterhånden som der dannedes mere og mere is, for så at tage af, når issmeltningen fik vandstanden til påny at stige.

Men den ismængde, der er smeltet siden 1935, betyder kun en stigning i vandstanden på 8 cm, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der skal en stigning på 20 cm til for at fremkalde de konstaterede ændringer i jordens rotationshastighed, meddeler pressebureauet APN.

E.B.

S. Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Generalgouvernør Edward Schreyer og frue går
i land på Nordre Toldbod

Maritim honnør for Canadas Generalgouvernør

Da den canadiske Generalgouvernør Edward Schreyer aflagde officielt besøg i Danmark som Dronning Margrethes og Prins Henriks gæst, blev han modtaget med ceremoniel og æresbevisninger i overensstemmelse med gammel skik og international sædvane.

Helt naturligt ved udveksling af statsbesøg mellem to gamle søfartsnationer og ikke mindst, fordi besøget i Danmark var led i Generalgouvernørens besøg i de øvrige nordiske lande - Sverige, Finland og Norge - skete den officielle ankomst ad søvejen om bord i en canadisk destroyer, HMCS HURON. Følgelig fandt de før-

ste ceremonielle begivenheder sted til søs, hvor kun få havde mulighed for at se, hvorledes gamle orlogsskikke følges og tager sig ud under nutidige forhold.

HURONs ankomst til dansk farvand markeredes ved, at et af flådens større skibe, korvetten NIELS JUEL, stødte til ved Gilleleje Flak. Ved mødet honorerede NIELS JUEL den canadiske Generalguvernør med en 21 skuds salut og paradering. Under salutten førte NIELS JUEL canadisk nationsflag på mastetoppen for at vise, hvem salutten var bestemt for. En sådan personlig salut besvares ikke, hvorimod andre former for salut normalt kræver besvarelse.

Efter honnøraftgivelsen tog NIELS JUEL station i HURONs kølvand som eskorte under den videre færd mod hovedstaden.

Næste ceremonielle begivenhed indtraf, da orlogsskibene passerede Kronborg, hvor det danske nationsflag salutteredes med 21 skud. Denne salut besvarede Kronborg skud for skud. På højde med Ven udvidedes den danske eskorte med torpedobådene SUENSON og HUITFELDT, som på fløjene fulgte HURON den resterende vej til København.

Ved indpassage til Københavns Havn hilstes Generalguvernørens flag påny med en 21 skuds salut, denne gang fra salutbatteriet SIXTUS på Holmen, og HURON og NIELS JUEL fortøjede derpå i udlagte bøger, idet de samtidig satte flag over toppene.

Kort efter fortøjningen i bølge gik Generalguvernøren med følge om bord i motorchalup for at lægge til ved Nordre Toldbod, hvor æreskommando af Livgarden var opmarcheret, og medlemmer af Kongehuset samt repræsentanter for Regering, Folketing og officielle myndigheder gav møde.

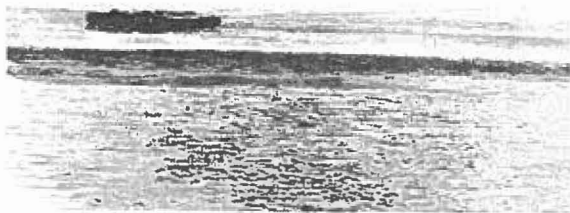
Samme dags eftermiddag aflagde Commander Canadian Fleet, Commodore S.W.Riddell, og HURONs chef, Commander J.D.Spalding, visit på Holmen. Besøget blev indledt med sejlads fra Langelinie til Kasernehavnen, hvor Stabschefen ved Chefen for Søværnet og Chefen for Flådestation København tog imod. Commodore S.W.Riddell modtog sin honnør ved Nyholms Vagt fra det opmarcherede honnørkommando med Tamburkorpset på højre fløj.

I overensstemmelse med sædvane ved flådebesøg var der i de følgende dage besøg ved forskellige københavnske virksomheder og idrætslige arrangementer for HURONs besætning.

(MST)

Nyt fra Frømandskorpset

Efter 4 måneder af 1981 med kraftig aktivitet er der intet, der tyder på, at året bliver mindre indholdsrigt end tidligere år.

Frømandskorpset træner bl.a. besætningsmedlemmer fra redningshelikopterne

Ved et tilbageblik over korpsets aktiviteter i 1980 vil en opsummering af opgaver og øvelser med enkelte kommentarer kunne belyse opgavernes mangesidighed.

"Civile" dykninger er dykninger for politiet eller andre civile etater. Af denne kategori har korpset haft 5 opgaver af tilsammen 14 dages varighed med 30 mand involveret.

Frømandskorpset har gennem årene udnyttet de muligheder, der ligger i vort nære samarbejde inden for NATO, til at høste af andres erfaringer; men glædeligt er det at konstatere, at vi også kan delagtiggøre vore allierede i en del erfaringer, som vi selv har indhøstet.

I 1980 var korpset således på "udvekslingstræning" i USA, Tyskland, England og Norge af en samlet varighed på 68 dage og med et deltagerantal på 38 mand.

På lignende vis havde Frømandskorpset besøg af englændere og amerikanere af en samlet varighed på 98 dage og med 62 deltagere.

Øvelser med/mod alle værn samt hjemmeværnet er opgaver, der tillægges stor værdi. Øvelserne giver de deltagende enheder en god indsigt i at foranstalte modforholdsregler mod frømands-angreb.

Det egentlige forsvar benytter sig i mindre grad af denne mulighed til at øve sig i "Bevogtning og nærforsvar", hvorimod hjemmeværnet i vid udstrækning stiller sig til rådighed som modstandere. Det er imponerende at se den ildhu, der lægges for dagen af disse frivillige enheder.

I forgangne år afvikledes 9 sådanne øvelser af en varighed på 71 dage med i alt 80 deltagende frømand.

Træning af Ubådseskadrens personel i fri udslusning - d.v.s. opstigning uden åndeudstyr fra en sunken ubåd - foregår med instruktører fra Frømandskorpset og finder sted 2 gange om året. Udslusningstankene, der benyttes, er beliggende i Norge, Sverige og Vesttyskland. I 1980 var korpset i Norge og Vesttyskland, hvor ca. 40 elever blev udlært i fri opstigning. Udslusningsøvelserne giver god lejlighed til at få kontakt med Ubådseskadrens øvrige personel; som bekendt er Frømandskorpset i fredstid underlagt Chefen for Ubådseskadren.

Under det kursus, som nyuddannede officerer gennemgår, afholder Søofficersskolen en undvige- og overlevelsesøvelse - benævnt POWEX - som involverer korpset nok så meget. Officererne undervises i overlevelsesteknik, og frømand indsættes imod dem på en "marchtur i fjendeland", så de kan føle på deres egen krop, hvad det vil sige at bevæge sig i en presset situation, hvor alt og alle er imod dem.

Af sådanne øvelser blev der afviklet to i det forgangne år.

Nu kunne man få det indtryk, at der ikke kan fremskaffes tid til undervisning af eget personel, men ikke desto mindre har korpset haft elevhold under uddannelse i ca. 8 måneder, hvor "udbyttet" blev 7 nye frømand. I forbindelse hermed blev der afholdt radiokursus med henblik på korpsets særlige opgaver samt

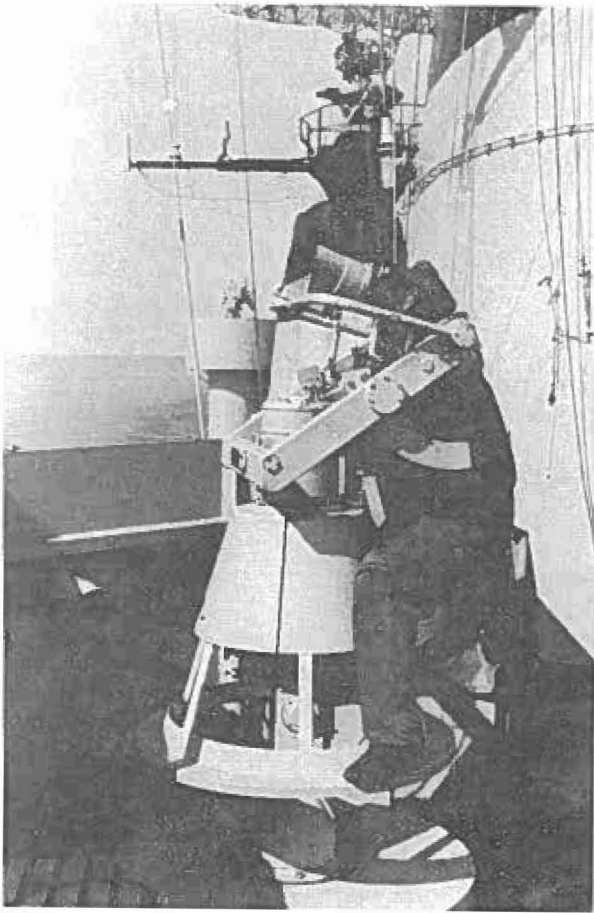
et specielt "blandingsgas-dykkerkursus" beregnet på mineuskadeliggørelsesdykninger.

Endvidere har korpset haft personel på mineuskadeliggørelseskursus, faldskærmspring og skydefærdighedsøvelser, og endelig er der afholdt specielle sprængningsøvelser.

Selv om denne gennemgang af virksomheden i 1980 ikke er fuldkommen, skulle den kunne give et ganske godt billede af Frømandskorpsets opgaver og virke.

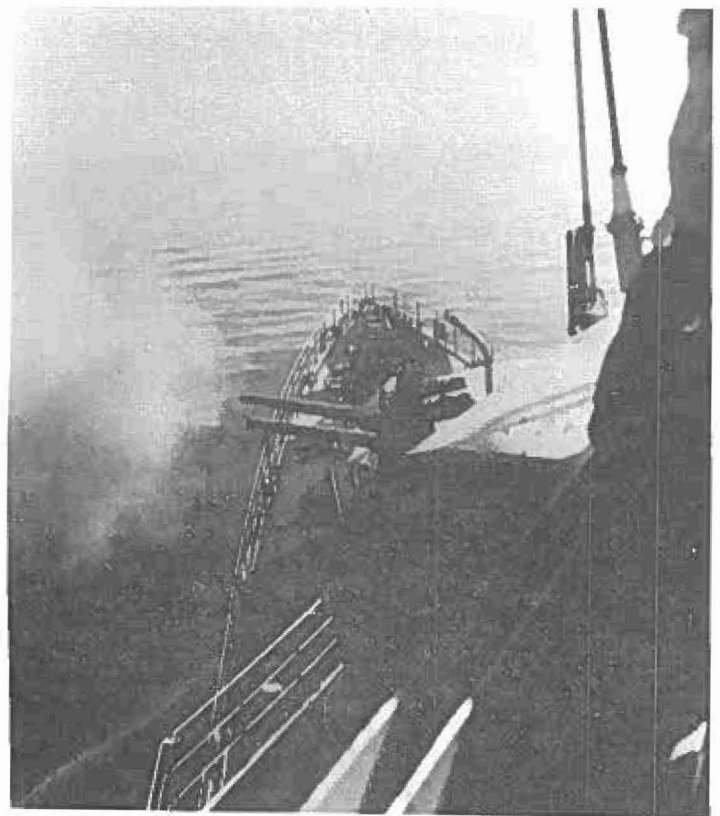
(FKP)

Glimt fra søværnets hverdag

Optisk måludpegning

Glimt fra HERLUF TROLLEs artilleriskydninger ved Hesselø.

Ildafgivelse med 127 mm batteriet

Strålingsuheld i OLFERT FISCHER

Den 27. april konstateredes om bord i korvetten OLFERT FISCHER et brud på en bølgeleder i SEA SPARROW-radarinstallationen i forreste overflade-til-luft-missil-radarrum. Bruddet var fremkaldt af de undervandsekspllosioner, som korvetten under chockafprøvning blev udsat for. 6 personer opholdt sig et stykke tid i det pågældende rum, inden man opdagede bruddet.

Man konstaterede ved omgående måling med Søværnets Standard HF-intensitetsmåler RAHAM 3, at højfrekvens (HF)-intensiteten var over de fastsatte 10 mW/cm^2 .

For en sikkerheds skyld blev de 6 personer afhentet af helikopter og transporteret til Hvidovre Hospital. På hospitalet konstaterede man ingen personskader som følge af strålingen, og ved en kontrolundersøgelse den 6. maj, som omfattede specialundersøgelse af øjnene, konstateredes heller ingen skader.

Efter korvettens ankomst til Holmen foretog personel fra Søværnets Materielkommando sammen med det personel fra OLFERT FISCHER, der havde foretaget målingen den 27. april, en fornyet måling af HF-intensiteten i radarrummet. Den maksimale HF-intensitet i rummet blev målt til 14 mW/cm^2 med to forskellige intensitetsmålere af type RAHAM 3.

Det kan oplyses, at den fastsatte sikkerhedsgrænse for HF-intensitet på 10 mW/cm^2 er lagt mere end 10 gange under de HF-intensiteter, hvor man har kunnet observere skadelige påvirkninger af det menneskelige væv. Den målte intensitet skulle således heller ikke kunne fremkalde skader.

Virkningerne af mikrobølger på den menneskelige organisme er beskrevet af Stabsløge L.Vanggård i Søværns-Orientering nr. 29/79.

Oplysninger om strålefare fra radarer findes i SMK BST 654-1, hvori bl.a. sikkerhedsafstand for de af søværnet anvendte radarer er oplyst.

(SMK)

Brand om bord i korvetten OLFERT FISCHER

Under forlægning til Karlskrona den 14. maj opstod der brand om bord i et af skibets maskinrum, mens korvetten befandt sig i Østersøen ud for Bornholm.

Branden bredte sig hurtigt til hele maskinrummet, der måtte forlades efter forgæves forsøg på at slukke med transportable slukkere.

Der blev øjeblikkeligt etableret havarirulle for Teknikdivisionens personel, mens den øvrige del af besætningen mønstrede efter bjærgningsrulle.

Korvetten OLFERT FISCHER under gang

Efter ca. en halv time var hovedbranden i maskinrummet under kontrol, og efterslukning kunne påbegyndes samtidigt med bekæmpelse af flere mindre udenomsbrande. Halvanden time efter dens opståen var branden slukket.

Under den sidste del af brandbekæmpelsen blev der ydet assistance fra Bornholms Marinedistrikt med bevogtningsfartøjet ROTA og orlogskutteren SAMSØ, der bl.a. bistod med røgdykkere og ekstra havarigrej - specielt røgdykkerflasker.

Godt 4 timer efter branden kunne korvetten ved egen kraft returnere til Holmen eskorteret af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der var sendt til assistance af Søværnets operative Kommando.

Efter brandbekæmpelsen bør udtales en ros til skibets havaripersonel - officerer, befalingsmænd og menige. På grund af den grundige uddannelse i brandbekæmpelse er man ikke bange for - med livet som indsats - at redde sit skib. Derfor også en ros til Søværnets Havariskole og den uddannelse, der gives til søværnets havaripersonel.

Der forestår nu en del reparationsarbejder, som bl.a. vil betyde en udskydelse af korvettens kommandohejsning, der var planlagt at finde sted den 25. maj.

Brandens årsager og følger er til behandling i Søværnets Havarikommission.

(OLFI)

En uges engelsk flådebesøg i Århus

Næsten sammenfaldende med sommerens indtog i Danmark ankom - mandag den 18. maj - det engelske "Assault ship" HMS INTREPID til den jyske hovedstad. "Assault ship" kan nærmest oversættes med amfibietransportskib, men det var dog ikke i den rolle, INTREPID aflagde uofficielt besøg i Århus, men som "Dartmouth Training ship" eller på dansk: Skoleskib for Kadetter. Besætningen var på 768 mand, heraf 47 officerer samt 165 kadetter, som udover Storbritannien kom fra bl.a. Jamaica, Bahama-øerne, Barbados, Kuwait, Kenya, Bangladesh og Tonga.

Opholdet i Århus strakte sig fra mandag til mandag og indledtes med de traditionelle visitter og genvisitter, som hører et uofficielt flådebesøg til, samt receptionen om bord for ca. 160 indbudte gæster. Receptionen blev afsluttet med, at "The Royal Marine Band of The Flag Officer Third Flotilla" bestående af 24 musikere, som indgik i besætningen, gav en opvisning med et mini-tattoo afsluttende med "beat the retreat" på INTREPIDs helikopterdek. Det var meget stilfuldt.

Formålet med det ugelange besøg var bl.a. afvikling af en skibsvedligeholdelsesperiode samt træning af diverse discipliner for kadetterne, her primært sportsaktiviteter af næsten enhver art. Men der blev også afviklet bivouakering, "astronomisk navigation" i Marselisborg skovene samt en "initiative test", der

gik ud på, at deltagerne blev kørt 35-40 km ind i Jylland og sat af forskellige steder, hvorefter det gjaldt om at finde tilbage til skibet på hurtigste måde. Det var forbudt at medbringe andet end sig selv og det arbejdstøj, man gik og stod i, og navnlig var det ikke tilladt at medbringe penge.

Der var til besøget lagt et virkeligt stort og omfattende program, som især stillede store krav til kørselstjenesten med de mange transporter til allehånde sportsaktiviteter, men både det planlagte samt de improviserede programpunkter blev afviklet på forbilledlig vis.

Det er klart, at et så stort flådebesøg vil præge bybilledet, og hertil bidrog især, at "The Royal Marine Band" gav opvisninger ved flere lejligheder både foran rådhuset, på gågaden og i Tivoli FRIHEDEN.

For at understrege, at Århus er en god by at gæste - også for udenlandske orlogsmænd - ankom ikke mindre end 18 svenske enheder, der udgjorde Sjette Minestrygereskadre, fredag den 22. maj og blev weekenden over.

Under hele perioden blev etableret mange gode kontakter både mellem værtsnationen og gæsterne og mellem gæsterne indbyrdes. Besøgene blev afviklet i hyggelig og afslappet atmosfære uden nævneværdige episoder, der kunne kaste et kedeligt skær over et vellykket flådebesøg. Det var især rart, at de politiske forhold i Nordirland ikke foranledigede nogen til - over for englænderne - at demonstrere sine sympatier for den ene eller anden part i Ulster.

Mandag morgen afsejlede INTREPID til navigationsøvelser for kadetter gennem danske farvande og for at slutte sig til destroyeren NORFOLK, der kom fra København, og derefter indledtes en række besøg i svenske havne startende med Stockholm.

En uge var gået, et vellykket flådebesøg afsluttet, og den intense udnyttelse af det lagte program bar lønnen i sig selv for det store planlægningsarbejde samt koordineringen af programafviklingen - og endelig var et pragtfuldt forsommervejr med til at fastslå successen.

(SOK)

Den svenske 6. ministrygereskadres uofficielle besøg i Århus

Fredag den 22. maj kl. 0900 ankom den 6. svenske ministrygereskadre til Århus. Eskadren, der var under kommando af kommandørkaptajn G.Erlandsson, bestod af isbryderen THULE, der fungerede som kommandoskib, samt 18 mindre ministrygere af forskellige typer. Specielt skal nævnes ministrygeren VIKSTEN, der er bygget som trawler

og udført helt i plast. Chefen for VIKSTEN udtalte, at man var meget tilfreds med fartøjet, som både var i stand til at operere i let is og meget let at vedligeholde.

Om fredagen var der endvidere besøg af "Flottans Musikkaar" fra Göteborg, der - under ledelse af den fra svensk TV kendte dirigent Egon Kjerrmann - gav koncert ved rådhuset og i Tivoli FRIHEDEN.

Under besøget inviterede Århus Havnevæsen på bustur med guide. Århus Kommune var vært ved en reception på rådhuset. Det svenske konsulat var vært ved en fornem frokost på Scanticon. Alle arrangementer var gode og vellykkede og vakte stor glæde hos de svenske besætninger.

Samtidig med det svenske besøg havde Århus engelsk flådebesøg, som omtalt i foranstående indlæg. Den engelske og den svenske flåde spillede en fodboldkamp, som svenskerne vandt 4-3.

(SOK)

Indland kort

En vesttysk styrke, bestående af depotskibene ELBE og DONAU (RHEIN-klassen) samt kanon-missilbådene S 61, S 62, S 63, S 65, S 66, S 67, S 68, S 69 og S 70 (Type 143-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn i perioderne 13.-16. juni og ELBE og DONAU tillige 23.-24. juni. Chef for styrken: Kommandørkaptajn H.Frank om bord i S 62. Samlet besætning: 54 officerer samt 575 andre befalingsmænd og menige.

Det franske patruljefartøj LYRE (Tidligere minestryger af SIRIUS-klassen) aflægger rutinebesøg i Århus 19.-23. juni. Chef: Orlogskaptajn d'Ussel. Samlet besætning: 4 officerer samt 35 andre befalingsmænd og menige.

Det vesttyske depotskib LECH aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 17.-18. juni. Chef: Orlogskaptajn H.Böhm. Samlet besætning: 6 officerer samt 114 andre befalingsmænd og menige.

En britisk styrke, bestående af minelæggeren ABDIEL, minejageren BRECON (HUNT-klassen), minejagerne BRINTON, GAVINGTON og MAXTON (TON-klassen) samt minestrygeren UPTON (TON-klassen), aflægger uofficielt besøg i København 23.-25. juni. Chef for styrken: Orlogskaptajn P.A.Fish. Samlet besætning: 310 mand.

Det franske bugserfartøj CENTAURE aflægger rutinebesøg i København 24.-26. juni. Chef: Skibsfører Tromeur. Samlet besætning: 5 officerer samt 36 andre befalingsmænd og menige.

De britiske minejagere GAVINGTON og BRINTON aflægger uofficielt besøg i Rønne 26. juni til 1. juli. Chef for styrken: Kaptejn-løjtnant K.Edmunds om bord i GAVINGTON. Chef for BRINTON: Premierløjtnant P.J.de Sa. Samlet besætning: 78 mand.

Udland kort

Den amerikanske flåde søsatte 8. maj i Seattle patruljehydrofoil-missilfartøjet (Patrol Hydrofoyl Missil ship) PHM-3, der blev navngivet USS TAURUS.

Fartøjet er det første i en serie af fem enheder, der sammen med USS PEGASUS (PHM-1) skal indgå i en nyoprettet eskadre, der bliver baseret i Key West i Florida.

USS TAURUS er 40 meter lang og 8,6 meter bred og har et displacement på 230 tons. Når skibet sejler som displacementsfartøj, fremdrives det af to dieselmotorer, der virker gennem vanddyser. I den hydrofoilbårne tilstand fremdrives fartøjet af en enkelt gasturbine, der gennem en enkelt vanddyse giver fartøjet en fart på over 40 knob. Armeringen vil bl.a. omfatte en 76 mm kanon samt overflade-til-overflade-missiler. Besætningen består

af 21 mand. Skibsklassens opgaver er overvågnings- og patruljevirkksomhed, bekæmpelse af overfladeskibe samt andre specialopgaver, hedder det i den amerikanske pressemeddelelse.

Foruden den atombrevne container-isbryder, der som tidligere nævnt i pressen, vil blive sat ind i besejlingen af Det nordlige Ishav, vil Ishavsflåden i løbet af de næste ti år blive udvidet med yderligere 25 fragtskibe med isforstærket skrog. Det skyldes dels den voksende produktion i Sibirien og de nordligste egne, dels den skibbygningspolitik, der nu føres, og som går ud på bygning af specialskibe frem for tonnage til all-round brug.

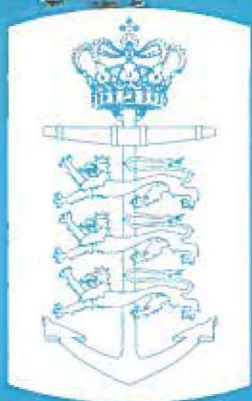
Da gennemsnitsalderen for sovjetiske fragtskibe er omkring 11 år, og for tankerflådens vedkommende 12 år, vil der op gennem 80'erne blive bygget et betydeligt antal skibe til erstatning for udrangerede ældre fartøjer, og derved vil specialfartøjernes andel i den samlede handelsflåde blive øget, meddeler pressebureauet APN.

E.B.

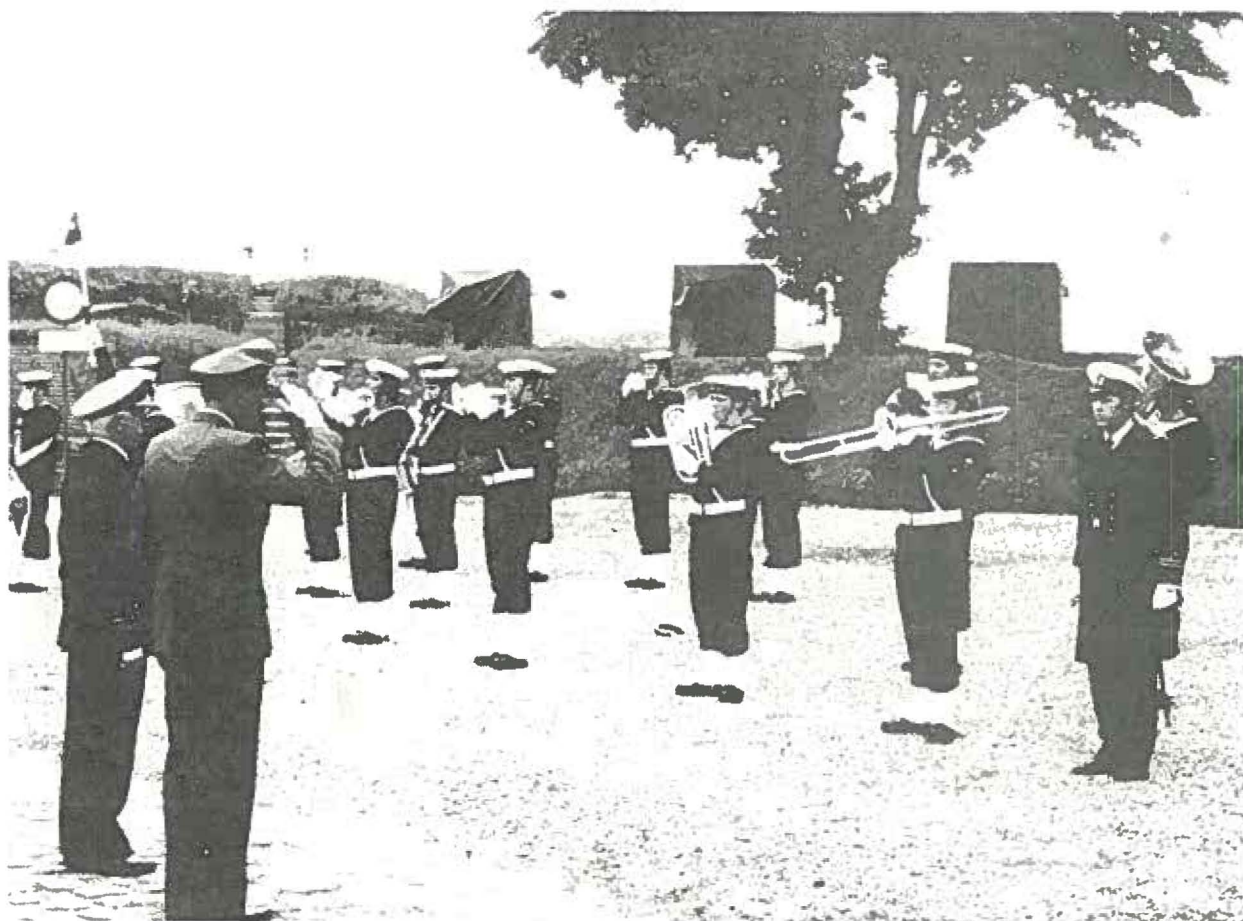
S.Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

DEN FINSKE FORSVARSCHefs BESØG VED SØVÆRNET

General Sutela modtager honnør

Da den finske Forsvarschef, general L.J. Sutela aflagde officielt besøg i Danmark i tiden 9-12 juni, indgik der i det omfattende program et besøg ved Søværnets Materielkommando 9. juni.

Besøget indledtes ved Nyholms Vagt, hvor general Sutela, ledsaget af Forsvarschefen og følge blev modtaget af Chefen for Søværnets Materielkommando.

Som et led i modtagelsen havde et honnørkommando fra Flådestation København, suppleret med Søværnets Tamburkorps, taget opstilling ved Nyholms Vagt. General Sutela modtog honnør, hvorefter der var frokost i Nyholms Vagt.

Efter frokosten var der besøg og rundvisning i korvetten PETER TORDENSKIOLD, efterfulgt af en rundvisning på Holmen, herunder orienteringsbesøg ved Konstabelskolens Fagskole på Frederiksholm.

GN SUTELA
Rundvisning i korvetten PETER TORDENSKIOLD

SMK KA. M. MICHELSEN

Besøget afsluttedes i Bohlendachhuset, hvor der var fremvisning af søværnets historiske samling.

(SMK)

Øvelse BRIGHT HORIZON 1981

I perioden 6-21 MAJ gennemførtes øvelse BRIGHT HORIZON. Ansvar for planlægning og gennemførelse af denne øvelse går på skift mellem Norge, Tyskland og Danmark. Ansvarlig myndighed var i år Søværnets operative Kommando, der havde udpeget Chefen for Undervandsbådseskadren som øvelsesleder. Øvelsesdeltagerne omfattede NATO's stående flådestyrke - STANAVFORLANT - med enheder fra Holland, England, Canada, Belgien, USA, Tyskland, Norge og Danmark. 1 fregat, 4 torpedobåde og 2 undervandsbåde fra Norge, 1 destroyer, 2 forsyningskibe og 1 undervandsbåd fra Tyskland, 2 danske undervandsbåde samt korvetten NIELS JUEL, der samtidig var kommandoskib. Foruden skibene var der en meget omfattende deltagelse af fly fra England, Norge, Tyskland og Danmark.

Øvelsen indledtes med det hidtil største flådebesøg i Ålborg med anløb af 23 enheder, en stor og godt gennemført opgave for Ålborg havn. Besøget blev meget vellykket med den sædvanlige gæstfrihed fra Ålborg by, udflugter, sportsarrangementer og udbytterigt samvær. Opholdet i Ålborg blev også udnyttet til kommunikationsøvelser og orienteringer om de forestående øvelser til søs.

Søndag den 10. maj afgik styrken for som første aktivitet at gennemføre en ubådseftersøgningsøvelse med undervandsbåden DELFINEN. Styrken fortsatte herefter til Skagerak og Nordsøområdet for en våbentræningsfase efterfulgt af en 5 døgns taktisk øvelse. Øvelsesvirksomheden omfattede næsten alle former for maritime operationer spændende over flyangreb, luftforsvar mod fly og missiler, ubåds- og antiubådsoperationer, overfladeoperationer med og mod større enheder og torpedobåde og overførsel af forsyninger til søs.

Efter våbentræningsfasen, der forholdsvis hurtigt udviklede sig fra enkle til ret avancerede taktiske øvelser med jævnligt skift af kommando- og kontrolfunktioner, var den meget sammensatte, internationale styrke så godt samarbejdet, at der var et godt grundlag for den afsluttende taktiske fase, hvor en flådestyrke med en forsyningsgruppe opererede i 5 døgn i øvelsesområdet imødegået af undervandsbåde, fregatter, torpedobåde og fly.

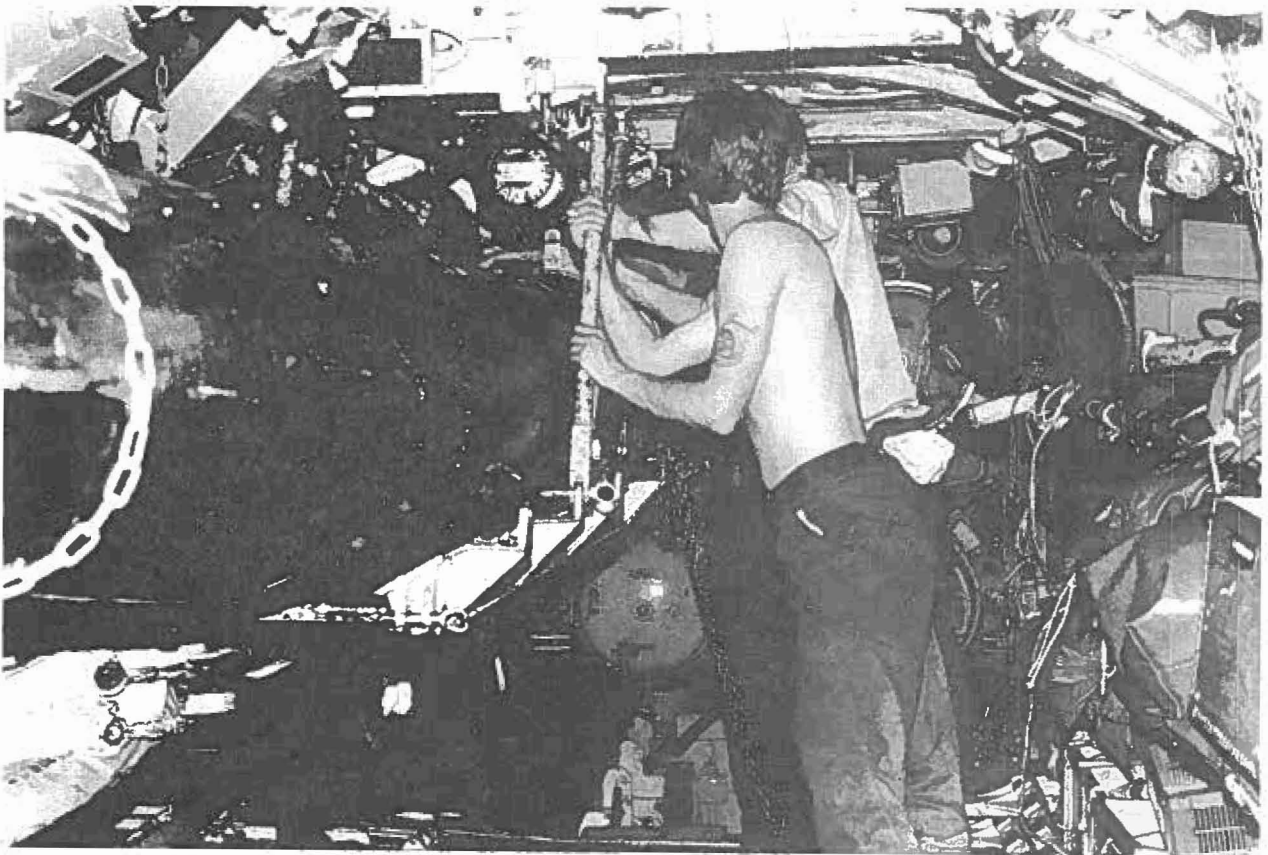
Øvelsen afsluttedes med anløb af Flådestation Frederikshavn, hvor der blev afholdt øvelseskritik. Øvelsen vil blive nærmere analyseret af NATO's permanente analysegruppe, der havde observatører med i enhederne. Men det umiddelbare øvelsesresultat viste, at det er muligt at operere med en meget sammensat flådestyrke i NATO rammer i et særdeles komplekst og avanceret truslemiljø med stor effekt og under anvendelse af et meget bredt spektrum af våbensystemer og elektronisk udstyr.

Styrkens sammensætning demonstrerede imidlertid også nødvendigheden af at træne samarbejde og NATO procedurer for at opnå tilstrækkelig høj grad af professionalisme og evne til at opnå den fulde effekt af en fælles indsats.

(UBE)

Undervandsbådskadrens torpedoskydekongurrence

Den årlige torpedoskydekongurrence afvikledes i perioden 9-17 juni i ubådsdykkefelterne omkring Bornholm.

TUMLERENS sidste genladning i torpedoskydningskongurrencen.

Undervandsbådene DELFINEN, NORDKAPEREN og TUMLEREN deltog i konkurrencen assisteret af minelæggeren FYEN som målskib og 2 Alouette helikoptere fra Søværnets Flyvetjeneste.

Konkurrencen, der består i udførelse af 3 torpedoangreb mod målskibet fra hver enhed, blev gennemført med gode resultater, idet DELFINEN opnåede træffere i alle salver. TUMLEREN og NORDKAPEREN blev nr. 2 og 3 i konkurrencen.

DELFINEN blev således vinder af årets konkurrence og opnåede endvidere det hidtil største pointtal, der samtidig kvalificerede DELFINEN til at modtage Chefen for Søværnets præmie.

I weekenden mellem skydningerne aflagde de deltagende enheder et vellykket besøg i Eckernförde, hvor der bl.a. blev skabt nogle gode kontakter til 3. tyske ubådseskadre, der er hjemmehørende på flådestationen.

(UBE)

Marinelandskamp i sejlads

I dagene 1-4 juni blev det trettende stævne i kapsejlad mellem den svenske marine og det danske søværn afholdt.

Base i år var Torpedostation Kongsøre, der med sin beliggenhed ud til Isefjordens beskyttede farvand er en velegnet lokalitet for netop dette arrangement.

Stævnernes oprindelse skyldes en samarbejdsaftale fra 1969 mellem cheferne for den svenske marine og det danske søværn.

Af stævnets historie ses det, at medens de individuelle placeringer ofte er afgjort til dansk fordel, er holdsejrene i de senere år hyppigt gået til Sverige. Således havde Danmark før dette stævne kun vundet i årene 69, 71, 73 og 77 og det samlede "score" var således 8-4 i svenskernes favør.

For at opnå den bedst mulige kvalitet på det danske "Marinelandshold", afholdtes en række udtagelsessejladser på Margretheholm i dagene 7. og 8. maj, og allerede her kunne man i Sejl-sportsudvalget se, at fart og teknik i de 4 bedste både var udmærket, og at søværnet ville blive repræsenteret med noget nær de bedste mandskaber, vi har.

Den 1. juni mødtes man da på Torpedostation Kongsøre: 24 sejlere, 4 dommere heraf 2 civile, basetjeneste, bådtjeneste,

sekretariat m.v., ialt ca. 50 mand.

Den første dag anvendtes til søsætning, tilrigning og lodtrækning om de 8 ynglingefartøjer.

Derpå var der træningssejladse, prøvestart og trimning af de tildelte både.

Om aftenen afholdtes den traditionelle modtagelsesmiddag for alle deltagerne i Torpedostationens tidligere officersmesse.

Stævnet omfatter statusmæssigt 7 kapsejladser, der er fordelt med 4 individuelle og 3 holdsejladser, der alle sejles på den olympiske bane under anvendelse af internationale "Yacht Racing Unions" kapsejladseregler.

Den 2. juni sejledes 1. individuelle sejladse i gråt og trist vejr med svag sydøstlig vind 1-3 m/s. Resultatet var imidlertid opløftende, idet placeringerne 1 - 4 besattes med danske både og følgelig 5-8 med svenske både.

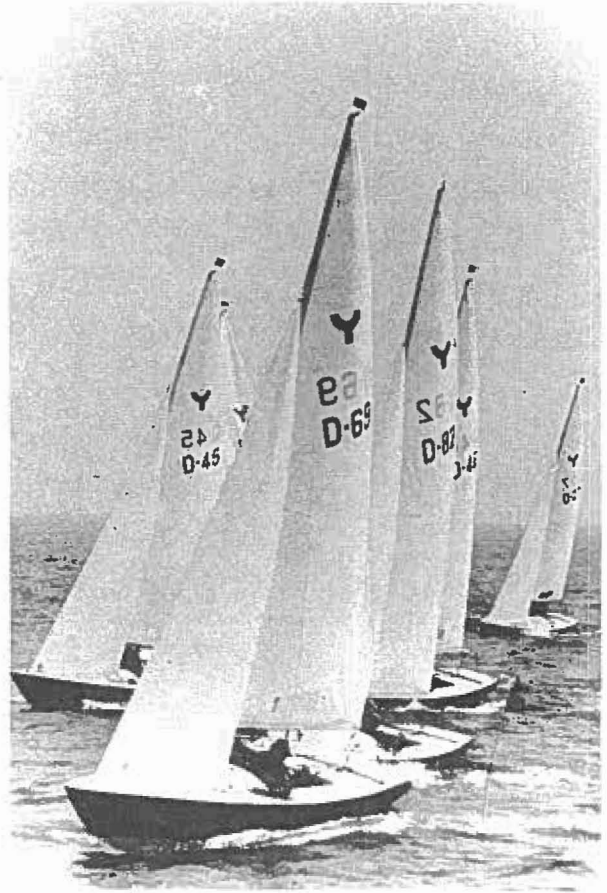
Vinder blev kadet N.C. Andersen og gaster.

2. individuelle sejladse sejledes om eftermiddagen i sydøstlig mod sydvest drejende luft 3-4 m/s med næsten samme resultat, idet dog en svensk båd blev nr. 4.

Denne dag afsluttedes med en bustur til Tivoli for alle deltagerne.

Den 3. juni sejledes 3. individuelle sejladse i let springende SE til SW luft, hvilket betød, at dommerkomiteen måtte dreje banen flere gange under sejladsen, men med torpedostationens professionelle bådteneste var dette en let opgave.

Vinder af denne sejladse blev igen kadet N.C. Andersen, der dermed med 3 sejre i træk havde den individuelle førsteplads hjemme, idet reglerne tillader at bortkaste dårligste resultat.

Skarp konkurrence

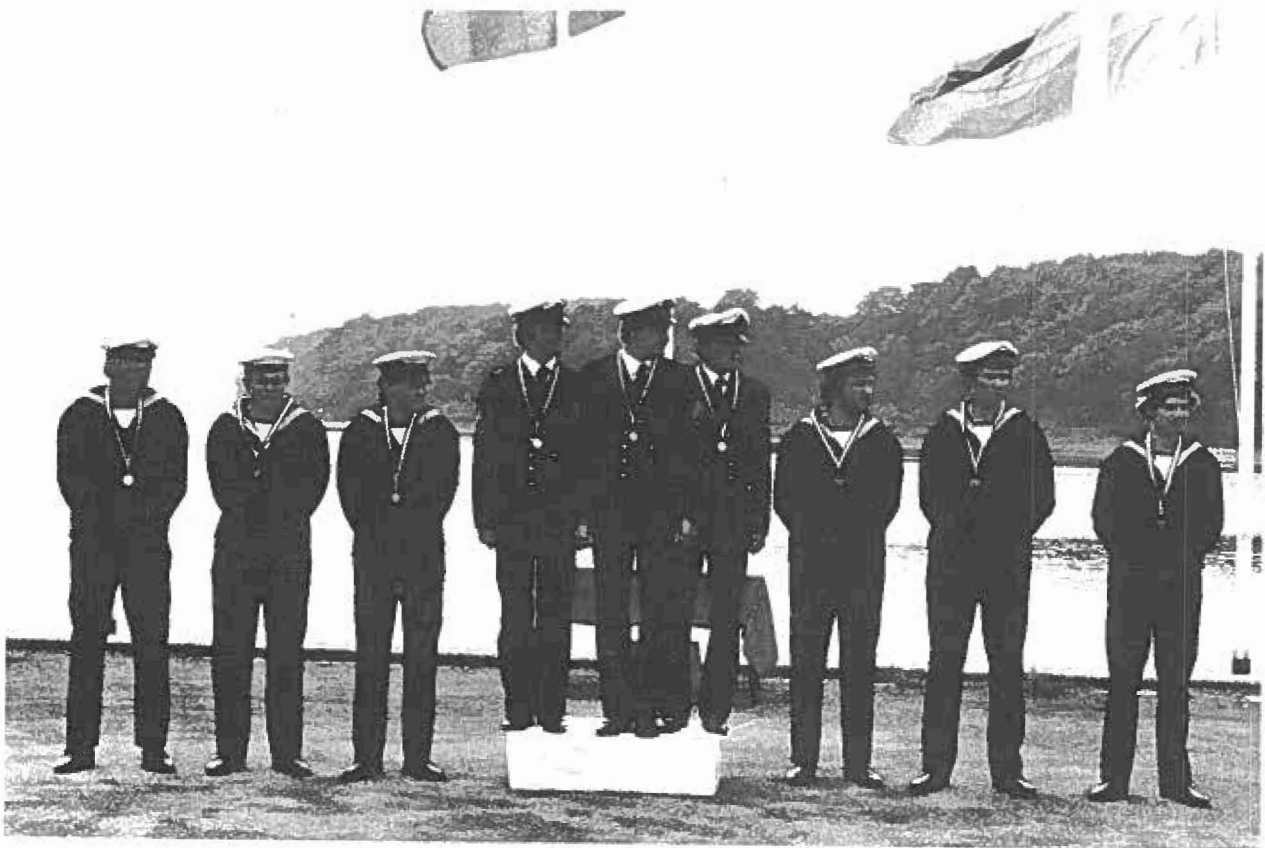
Han behøvede således ikke at starte i 4. sejlads. Sikret på danske hænder var ligeledes 2. og 3. pladsen.

Derefter fulgte om eftermiddagen 1. og 2. holdsejlads, der begge gav dansk sejr. Da der sejledes bedste af tre holdsejladser, var det ikke nødvendigt at sejle den tredie holdsejlads, der var planlagt til torsdag den 4. juni om formiddagen.

Alt i alt var således guld, sølv og bronze tillige med pokalen for holdsejlads gået til Danmark endog før stævnets afslutning.

Torsdag den 4. var der kun tvivl om den individuelle 4. plads, der efter en frisk sejlads i nordlig vind 5-6 m/s med byger gik til konstabel Kim Baun, der i øvrigt er den øjeblikkelige danmarksmester i Folkebåd.

Chefen for Søværnet, ledsaget af formanden for Søværnets Idrætskomite og formanden for Sejlsportudvalget forestod præmieuddelingen under en kort ceremoni på nokken af kajen på torpedostationen.

De vindende hold

Guldmedaljer: Kadet N.C. Andersen, Søofficersskolen

Kadet L.H. Grøntval, "

Kadet P.B. Christensen, "

Sølvmedaljer: Overkonstabel Stig R. Jensen, Flådestation
København

Overkonstabel B. Pilgaard, ubåden
NORDKAPEREN

Konstabel S. Gregersen, opmålingsskibet
THORBJØRN

Broncemedaljer: Menig P. Witt, Flådestation København

Menig P.B. Jensen, Langelands Marinedistrikt

Menig K. Nokel, Torpedobådseskadren

Chefen for Søværnet overrakte pokalen for holdsejls til holdkaptajnen, sekondløjtnant P. Gelt med formaning om at beholde den i nogle år, nu den omsider var kommet tilbage til Danmark.

Til slut modtog alle sejlere, dommere og hjælpere en til lejligheden særligt fremstillet erindringsplakette.

(IKO)

5. Fregatdivision i søværnets hverdag

At søværnets hverdag er meget varieret illustreres tydeligt af virksomheden og aktiviteten i Fregateskadren.

I fregatter og korvetter, med moderne våben og avanceret elektronik, koncentrerer indsatsen omkring kortere intensive øvelsesperioder fordelt over året, og det vækker eljlighedsvi en vis opmærksomhed i pressen og lokalt i offentligheden, hvor disse enheder viser flaget.

Men generelt upågtet hos offentligheden og medierne - med undtagelse måske hos den bornholmske befolkning og i den bornholmske presse - udføres dag og nat, måned efter måned, år efter år, under alle vejrforhold en støt, rutinepræget, undertiden lidt ensformig, men meget væsentlig opgave i form af bevogtningsfartøjernes deltagelse i farvandsovervågningen i vore farvande - med alt hvad det indebærer af beslægtede opgaver.

Generelt upågtet ja - men med sådanne markante undtagelser, som da Fjernsynets Kulturafdeling viste filmen "NEPTUM og Våbenbrødrene", hvor en meget stor del af den danske seerskare fik

et realistisk indblik i Warszawapagtens aktivitet og styrke i Østersøen, filmet fra et lille gyngende skibsdæk i en af de enheder fra 5. Fregatdivision, som altid er til stede i Østersøen.

Med dette indblik fulgte forhåbentlig hos mange en erkendelse af nødvendigheden af såvel den rutineprægede konstante overvågning ved de små enkle bevogtningsfartøjer som den demonstrerede effektive tilstedeværelse af de større egentlige kampenheder, som søværnet råder over i dag. Begge disse elementer er ingredienser i det mønster og den troværdighed, som er grundlæggende for løsningen af søværnets opgaver.

Farven på bevogtningsfartøjerne har skiftet på det seneste - den olivengrønne farve erstattes løbende af søværnets lysegrå, men jobbet er det samme og løses fortsat støt og stædigt af besætninger, der finder tilfredshed i rutinen og håndværket.

Bevogtningsfartøjer ROTA - nu malet i søværnets lysegrå farve.

Små grå fartøjer - og endnu enkelte olivengrønne - glider gennem natten, og i stemplernes hårde stød anes Drachmanns strofer:

*Og furer ploven landet,
så skurer kølen vandet,
støt står den danske sømand
på havet sin vikingvagt.*

(FGE)

Kursus for flyver- og orlogspræster

I dagene 1.-3. juni dannede Flyvestation Skrydstrup rammen om det årlige kursus for flyver- og orlogspræster.

Flyverprovsten, der i år stod for afholdelsen af kursus, havde tilrettelagt et program, hvori indgik orientering om NATO og nedrustningsforhandlinger og foredrag om et teologisk emne. Deltagerne havde endvidere lejlighed til at se en del af flyvevåbnets aktiviteter på Skrydstrup under en rundvisning på flyvestationens område.

Den første kursusdag blev afsluttet med gudstjeneste i Skrydstrup kirke. Biskop H. Skov, Ribe Stift, afholdt gudstjenesten, som blev en stor oplevelse for alle i kirken.

Under hele kursus blev også den sparsomme tid mellem de mange punkter i programmet udnyttet til udveksling af erfaringer deltagerne imellem. De mange diskussioner bekræftede opfattelsen af, at kursus fortsat gav deltagerne dels et stadigt større indblik i og forståelse af de to værns aktiviteter og dels en inspiration til præstegerningen i forsvaret.

Ved afslutning af kursus gav orlogsprovsten tilsagn om at ville være vært for kursus for flyver- og orlogspræster 1982 på et af søværnets etableringer.

(MST)

En marchtradition genoplives

Ved Søværnets Eksercerskole har man genoplevet en gammel marchtradition og derved skabt glæde i Frederiksværk by.

Tidligere var det almindeligt, at kompagnier af orlogsgaster fra Arresødallejren med passende tidsintervaller marcherede gennem Frederiksværk med Tamburkorpset i spidsen. Denne smukke skik, som gled i baggrunden, da Søværnets Eksercerskole flyttede til Avderød, og som senere ikke har vist sig gennemførlig på grund af den kortvarige uddannelse i marchøvelser, som de nuværende orlogsgaster modtager under Fællesuddannelsen, fik - takket være kongeskibet DANNEBROG's værnepligtige besætningsmedlemmer - et strålende "come-back" den 22. maj.

Disse værnepligtige, som siden januar i år har gennemgået fællesuddannelse samt special- og mobiliseringsuddannelse ved Søværnets Eksercerskole, har også lært at marchere. Det faldt derfor naturligt som afslutning på opholdet ved Søværnets Eksercerskole, at lade dem demonstrere deres opnåede færdigheder for borgerne i Frederiksværk.

Fra marchturen gennem Frederiksværk

Den 22. maj opmarcherede Tamburkorpset og DANNEBROG's besætning på torvet i Frederiksværk og kl. 1300 afmarcherede styrken, som talte 70 mand, til Tamburkorpsets klingende spil. Styrken fulgte en fastlagt rute, i hvilken var indlagt et kvarters ophold med spil ved Frederiksværk Rådhus. Marchen, som var averteret i den lokale avis, havde samlet en del tilskuere, som applauderede de marcherende.

Efter marchen, der sluttede på torvet i Frederiksværk, blev samtlige deltagere inviteret på kaffe og kringle samt forfriskende øl på hotel Frederiksværk af byens styre. Frederiksværk borgmester, Frode Behrendtz, som var vært ved kaffebordet, rettede en tak til de marcherende og udtrykte ønske om tilsvarende oplevelser i fremtiden.

Chefen for Søværnets Eksercerskole takkede for traktementet og lovede, at skolen trods uddannelsesmæssige begrænsninger, vil søge at holde liv i den smukke tradition, der bekræfter skolens samhørighed med Frederiksværk.

(SES)

Nye specialfartøjer til Miljøstyrelsen

Fra midten af 1981 vil muligheden for at bekæmpe olieudslip i de danske farvande være stærkt forbedret.

Indsættelse af Miljøstyrelsens to nyeste specialskibe "Gunnar Thorson" og "Gunnar Seidenfaden" betyder, at oliemængder - under gunstige vilkår - på op til 10.000 tons kan bekæmpes.

De to fartøjer, der stationeres på henholdsvis Flådestation København og Flådestation Korsør, har kostet omkring 62 millioner kr. ialt.

Ud over bekæmpelsen af olie- og kemikalieudslip, kan fartøjerne tage sig af en række andre opgaver: Lettere isbrydningsopgaver, i nødstilfælde rednings- og bugserings-assistance, ledelsesfunktioner i forbindelse med større bekæmpelses-aktioner. Hertil kommer, at det ene af skibene "Gunnar Thorson" er indrettet med laboratorium med særligt henblik på havundersøgelser.

GUNNAR THORSON

Gunnar Thorson var den første professor i marin-biologi ved Københavns Universitet. Det er hans fortjeneste, at det marin-biologiske laboratorium i Helsingør blev bygget.

Gunnar Thorson døde i 1971, men hans navn huskes stadig i marin-biologiske kredse verden over. Han ejede evnen til at gøre vanskeligt tilgængelige emner forståelige i brede kredse.

I den hjemlige debat stod Gunnar Thorson som en kritisk og vågen debattør, bl.a. i forbindelse med en række havforurenings-spørgsmål.

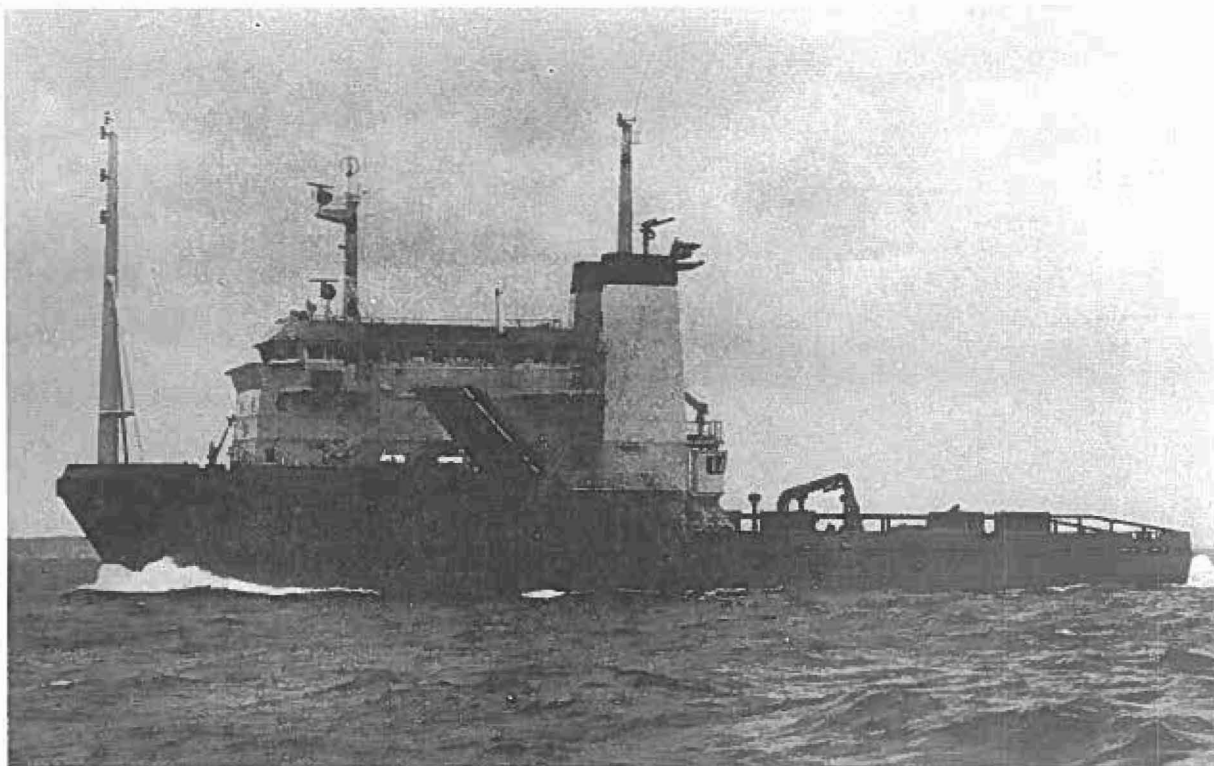
GUNNAR SEIDENFADEN

Gunnar Seidenfaden har siden 1970 ydet en stor indsats i forbindelse med udarbejdelsen af en række internationale konventioner på havforureningsområdet.

Gunnar Seidenfaden var indtil 1973 tilknyttet udenrigstjenesten. Københavns Universitet gav ham dokortitlen for hans botaniske afhandlinger. Hans store erfaring har haft afgørende betydning bl.a. i forbindelse med skabelsen af Helsingforskonventionen og det internationale samarbejde mod olieforurening fra skibsfarten.

Hoved-data for de 2 nye miljøfartøjer: Længde overalt: 56 m. Bredde: 12,3 m. Dybgang: ca. 4 m. Forventet fart: ca. 12,5 knob. BRT: 750. Besætning: 16 mand. Konstruktør: Ingeniørfirmaet Klaus Dwinger A/S. Byggeværft: Ørskov Christensens Stålskibsværft A/S Frederikshavn.

De to fartøjer er udstyret med såvel fast som transportabelt materiel til bekæmpelse af olieforurening. For at lette håndteringen af olieflyde-spærringer, er skibene monteret med glat dæk

Miljøfartøjet GUNNAR THORSON.

på ca. 26 x 7 meter. Desuden er fastmonteret en olieoptager med stor kapacitet. Optageren er beregnet til tyndere olier, der befinder sig på havoverfladen. Skibene har spildolietanke med kapacitet på 324 kubikmeter til opbevaring af den opsamlede olie. En speciel kranarm kan også monteres med en 400 liters grab til brug for optagning af tykkere olier. Skibene medbringer ca. 1.000 meter flydespærringer til omkransning af olie og er forsynet med ca. 45 kubikmeter dispergerings-væske til en eventuel kemisk bekæmpelse af olieudslip. Udlægningen af dispergerings-væsken foretages ved hjælp af to fastmonterede bomme på otte meters længde.

Skibene er udstyret med udvidede kommunikationsanlæg. Dette gør dem velegnede som ledelses-fartøjer i forbindelse med større bekæmpelsesaktioner.

I skibslaboratoriet er der apparatur til målinger af forureningstilstanden i de danske farvande. Det skal ikke kun bruges i Miljøstyrelsens løbende undersøgelser, men også ved olieforureninger.

Fartøjerne har materiel til brandbekæmpelse. For at beskytte skibenes ydre overflader mod stærk varme, er der installeret et

særligt sprinkleranlæg. I en nødsituation kan de stærke fartøjer med deres ca. 2.300 HK motorer bruges til bugsering af havarerede skibe.

De to skibe kan foretage bekæmpelse af olieudslip i isfyldt farvand. Skibenes skrog er bygget med "isbryderstævn", som også gør dem egnede til lettere isbryderopgaver, hedder det bl.a. i Miljøstyrelsens pjece.

(MST)

Indland kort

Den 22. juni var det 35 år siden KVINDELIGT MARINEKORPS blev stiftet. En lille kreds af kvinder, støttet af det daværende Marineministerium, startede primitivt, og på privatøkonomisk baggrund en uddannelse, som endnu i dag lever op til de krav, søværnet stiller til en Kvindelig Mariner. Korpset tæller idag ca. 1480 medlemmer og udvides i takt med det behov, udviklingen i forsvaret stiller krav om.

Den amerikanske destroyer USS JONAS INGRAM (FORREST SHERMAN-klassen) aflægger rutinebesøg i Ålborg 30. juni - 6. juli. Chef orlogskaptajn C.M.St. Luarant. Samlet besætning: 25 officerer samt 200 andre befalingsmænd og menige.

De britiske bevogtningsfartøjer ECHO, ENTERPRISE og EGERIA (ECHO-klassen) aflægger uofficielt besøg i Kerteminde 1.-6. juli. Chef for styrken: kaptajnløjtnant N.J. Trefusis (EGERIA). Samlet besætning 57 mand.

Det amerikanske kystvagtskib USCGC UNIMAK (CASCO-klassen) aflægger rutinebesøg i København 2.-6. juli. Chef: orlogskaptajn A.J. Shirvinsky. Samlet besætning 16 officerer, 58 kadetter samt 50 andre befalingsmænd og menige.

Det amerikanske kystvagtskib USCGC TANEY (CAMPBELL-klassen) aflægger rutinebesøg i Ålborg 2.-6. juli. Chef orlogskaptajn J. H. Hobaugh. Samlet besætning 13 officerer, 58 kadetter samt 65 andre befalingsmænd og menige.

En britisk styrke bestående af destroyeren HMS EXETER (SHEFFIELD-klassen) og fregatten HMS LONDONDERRY (ROTHESAY-klassen) aflægger uofficielt besøg i Esbjerg 3.-6. juli. Chef for styrken: kommandør J.C. Dreyer ombord i EXETER. Samlet besætning 299 mand. Chef for LONDONDERRY: orlogskaptajn I.C. Bailey-Wilmot. Samlet besætning 235 mand.

De britiske bevogtningsfartøjer DROXFORD (FORD-klassen), WOODLARK og HARLAW aflægger uofficielt besøg i danske havne som følger:

Hirtshals 6.-8. juli	HARLAW. Chef kaptajnløjtnant R.J. Potez. Samlet besætning: 13 officerer, befalingsmænd og menige samt 8 kadetter.
Nykøbing Mors 6.-8. juli	DROXFORD. Chef kaptajnløjtnant J.P.B. Bryans. Samlet besætning: 13 officerer, befalingsmænd og menige samt 8 kadetter. WOODLARK. Chef kaptajnløjtnant W.H.J. Gibbs. Samlet besætning: 13 officerer, befalingsmænd og menige samt 8 kadetter.
Vejle 9.-13. juli	DROXFORD og HARLAW. Besætning som ovennævnt.
Åbenrå 13.-15. juli	HARLAW, DROXFORD og WOODLARK. Besætning som ovennævnt.

Den britiske ubåd HMS OTUS (OBERON-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 16.-21. juli. Chef kaptajnløjtnant F.H. Hiscock. Samlet besætning 68 officerer, befalingsmænd og menige.

Det brasilianske skoleskib CUSTODIO DE MELLO (BARROSO PEREIRA-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 17.-21. juli. Chef kommandør F.L.P. da Luz Furtado de Mendoca. Samlet besætning 30 officerer samt 506 andre befalingsmænd og menige.

Det argentinske sejlskoleskib LIBERTAD aflægger uofficielt besøg i København 20.-24. juli. Chef kommandør C.A. Vahinger. Samlet besætning: 23 officerer, 230 befalingsmænd og menige samt 114 kadetter.

Udland kort

Den amerikanske præsidentfrue navngav 16. maj i Pascagoula, Mississippi, USA's første missilkrydser af CG-47-klassen. Skibet, der fik navnet TICONDEROGA, er den første overfladeenhed udstyret med AEGIS luftforsvarssystemet. Skibsklassen vil herudover blive udstyret med våbensystemer, der gør den til en slagkraftig og alsidig skibsklasse, istand til at neutralisere eller ødelægge fjendtlige luft-, missil-, overflade- og undervandsplatforme samt afværge samtidige og koordinerede angreb fra sådanne. Klassen er konstrueret til at føre såvel prompte som udholdende søkrigsoperationer på alle verdenshave som en del af en konventionel hangarskibskampgruppe, amfibiegruppe, forsyningsgruppe samt konvojer. TICONDEROGA er 171 meter lang, ca. 17 meter bred og har et displacement på 9200 tons. Skibet er i stand til at gå faster over 30 knob. Besætningen udgøres af 23 officerer samt 323 andre befalingsmænd og menige. Supplerende kan oplyses, at CG-47-klassen nu planlægges til ialt 18 enheder. Udover de 2 allerede bevilligede er i budgetforslaget for 1981 indeholdt yderligere 2 enheder, medens planerne for finansårene 1982 til 1985 udviser henholdsvis 3, 3, 4 og 4 CG-47-enheder.

Skandinavien undergraves nordfra, idet der foregår stadig aktive tektoniske processer i Norskehavet, Barentshavet og det Nordlige Ishav, mener geologer fra det sovjetiske Videnskabsaka-

demi. Den gigantiske flåde, som danner det Nordlige Ishavs bund, glider ned under Nordeuropas fastlandsplade. Materiale fra den seneste ekspedition viser, at nogle øer for 250 år siden forsvandt fra Barentshavet i nærheden af Novaja Semlja. Øerne sank i havet, uden at der var tale om jordrustelser. På samme måde er en ø ved Nordkap, opdaget i 1553 af englænderen Hugh Willoughby, med tiden sunket stadigt mere, skriver pressebureauet APN.

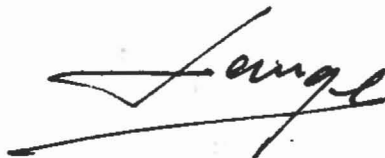
SØVÆRNS-ORIENTERING udkommer som sædvanlig ikke i juli måned. Ellers udkommer orienteringen normalt 1. og 3. mandag i hver måned.

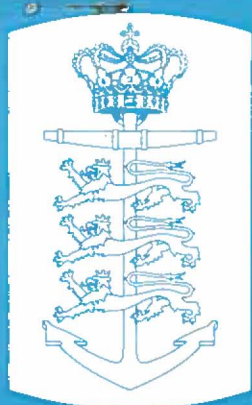
Forslag til optagelse af bidrag sendes til:

SØVÆRNS-ORIENTERING,
Marinestaben,
Postboks 202,
2950 Vedbæk.

Bidragene bør - om muligt - ledsages af fotos af aktuelle begivenheder. Redaktionen vil forestå forstørring, kopiering etc. Indsendte fotos vil - om ønsket - blive returneret.

I enkeltstående tilfælde, hvor et tjenestested, der ikke er normeret med fotoudstyr, skønner det nødvendigt at rekvirere assistance udfra for fotodækning af større begivenheder, afholdes udgiften til fotos over konto nr. 341099.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lange', with a long horizontal stroke underneath.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Chefen for Søværnets Officersskole overrækker Gerners Medalje til premierløjtnanterne Annemette Ruth og Finn Hansen (SVN FOT)

Markant årgang nye officerer til søværnet

Ved en festlig og højtidelig udnævnelssceremoni dimitterede Søværnets Officersskole i overværelse af Chefen for Søværnet den 1. juli sin årgang 1981 af premierløjtnanter; i alt 15 heraf 11 af taktisk og 4 af administrativ retning.

Holdet markerede sig på flere måder, bl.a. havde 3 af kadetterne bestået afgangseksamen med udmærkelse; iblandt dem den første kvindelige officer af A-linien til søværnet, premierløjtnant Annemette Ruth, Forsvarets Intendanturkorps. Årgangens højeste karakter 10,3 opnåedes af premierløjtnant Finn Hansen, søværnet, taktisk retning, hvis ældre broder dimitteredes i fjor

ligeledes som nr. 1 i sin klasse. Premierløjtnant Jens Erik Thorn-dahl, Forsvarets Intendanturkorps, var den 3', der bestod med ud-mærkelse.

De usædvanligt fine eksamensresultater udløste bl.a. udde-ling af den sjældne og eftertragtede præmie: Gerners Medalje, som, næst efter Majeståtens æressabel, er den højeste udmærkelse, der overhovedet kan opnås ved afgang fra Søværnets Officersskole. Den er kun uddelt 15 gange i dette århundrede, men i år kunne alt-så hele 2 uddeles; nemlig 1 til hver af de 2 uddannelsesretnin-gers topscorere.

Ved udnævnelsen udtalte skolechefen, kommandør A.C.Struck-mann, bl.a., at den kvindelige kadet - måske imod nogles forvent-ning i det traditionsrige søværn - i hvert fald ikke havde givet anledning til nogen ændringer i Søværnets Officersskoles virksom-hed, hvori tradition og kontinuitet primært manifesterede sig i en stræben efter kvalitet i egenskaber, kundskaber og færdigheder, idet skolens opgave er at uddanne kvalificerede officerer, der er både gentlemen, sømænd, krigere og ledere.

Søværnets Tamburkorps medvirkede ved den stemningsfulde høj-tidelighed, der afsluttedes med tattoo på plænen udenfor.

Afgangsholdets pårørende, indbudte honoratiores og skolens stab deltog i højtideligheden og den efterfølgende reception.

(SOS)

NIELS JUEL i øvelse ROEBUCK

NIELS JUEL deltog i år som planlagt i den britisk ledede øvelse JMC 812 (Joint Maritime Course) i perioden 8.-22. juni. I forbindelse med øvelsen havde Port Admiral Rosyth planlagt det årlige kontaktarrangement, Rosyth Navy Days, og en invitation til danske myndigheder om at lade danske enheder deltage var på for-hånd accepteret.

NIELS JUEL ankom til Rosyth lørdag 6. juni om morgenen og deltog sammen med enheder fra Norge, Frankrig, Portugal og Eng-land i programmet, der inkluderede offentligt besøg om bord, de-monstration af frømands- og redningsoperationer m.m. NIELS JUEL havde i løbet af weekenden 4831 besøgende. For besætningen var arrangeret busture til det skotske højland og sportsskampe med andre enheder.

JMC 812, der som den første øvelse i den kendte øvelsesserie var udvidet til at omfatte to store øvelsesgrupper, havde i

NIELS JUEL i hårdt vejr

samme anledning skaffet navntil øvelse ROEBUCK. Øvelsen var en kombination af JMC og en hollandsk øvelse. De to grupper havde en våben- og proceduretræningsfase på 4 døgn, hvor NATO/UK-gruppen, der bestod af 12 destroyere/fregatter og to forsyningskibe, opererede i farvandet nord for Skotland, og den hollandske gruppe på 8-10 destroyere/fregatter og et forsyningskib holdt sig til farvandet vest for Norge. Derefter blev grupperne formeret under kommando af den engelske kontreadmiral C.Jenkin, der opererede under Flag Officer Scotland and Northern Ireland. Øvelsen indledtes med en "spændingsfase" som indledning til den taktiske del. Sidstnævnte varede i 5 døgn og foregik i Atlanten nord for Skotland. Ud over overfladeenhederne deltog 10 ubåde, norske torpedobåde og alle tænkelige flytyper.

Det gav muligheden for at præsentere en konstant overflade-, undervands- og luft/missiltrussel mod de kombinerede styrker under hele øvelsesforløbet. Mineaspektet blev tilgodeset ved deltagelse af NATOs Stående Minerydningsstyrke (STANAVFORCHAN) i begyndelsen af øvelsen, og inkluderede passage af et minefelt gennem en strøgen rute samt en minesprængningsdemonstration. NIELS JUEL havde der fornøjelsen af at møde minestrygeren AARØSUND, der sammen med STANAVFORCHAN havde arbejdet i Firth of Forth forud for JMC-enhedernes afgang fra Rosyth. Det var i øv-

rigt ikke det eneste danske islæt, idet den engelske destroyer COVENTRYS LYNX-helikopter fløj rundt med et lille Dannebrog på styrbords dør og en dansk pilot ved pinden.

Ved øvelsens afslutning den 19. juni havde NIELS JUELS besætning været gennem alle aspekter af operationer, optrådt som både BLÅ og ORANGE, modtaget olie og helikopterbrændstof under gang fra engelske og hollandske forsyningskibe, haft havariøvel-

NIELS JUEL modtager olie fra den britiske tanker OLMEDASER, udført luft- og sømålskydninger, gennemført et utal af "engagementer" mod sø- og luftmål, og modtaget alt for mange signaler og rettelser til øvelsesordren.

Efter endnu en weekend med øvelsesgennemgang i Rosyth ankom NIELS JUEL til Holmen sent Skt.Hans aften efter 4826 sømils sejlads i en øvelse, der var lang nok til at bringe rutinen ind i hvert enkelt besætningsmedlem, og intensiv nok til at få gennearbejdet alle aspekter af skibets funktioner.

Formålet med korvettens deltagelse i disse øvelser var at få afprøvet vor nyeste korvettypes evner til at samarbejde med andre større NATO-enheder i åbent farvand. Øvelsens resultater

skal naturligvis analyseres nærmere, men umiddelbart kan siges, at NIELS JUEL "stod distancen" og havde et værdifuldt udbytte af denne øvelse.

(NIJU/FGE)

Overvældende interesse for forsøgsordning for kvinder i søværnet

Som led i overvejelserne vedrørende de praktiske muligheder for i størst muligt omfang at efterleve "Lov om ligebehandling af mænd og kvinder" besluttede Forsvarsministeriet ultimo april i år, at der skal iværksættes en forsøgsordning vedrørende anvendelse af kvindeligt personel i visse af søværnets skibe.

Formålet med forsøgsordningen er at skabe et beslutningsgrundlag for en eventuel udvidet anvendelse af kvinder inden for søværnet med særlig henblik på at kunne tilbyde kvindeligt personel tilsvarende karrieremuligheder som det mandlige personel inden for samme tjenesteområder.

Forsvarskommandoen informerede offentligheden om forsøgsordningen ved en pressemeddelelse i maj måned uden at vække den helt store opmærksomhed på grund af avisstrejken.

Opmærksomheden blev til gengæld vakt ved den annoncekampagne, Forsvarskommandoen iværksatte i Pinsen, hvor man søgte ca. 50 kvinder til en konstabeluddannelse. Allerede den første hverdag efter Pinse kom der henvendelse fra omkring 200 interesserede kvinder, og ved ansøgningsperiodens udløb havde der været ca. 1300 skriftlige og ca. 1700 telefoniske henvendelser, hvilket kun kan udlægges som en overvældende interesse for forsøgsordningen.

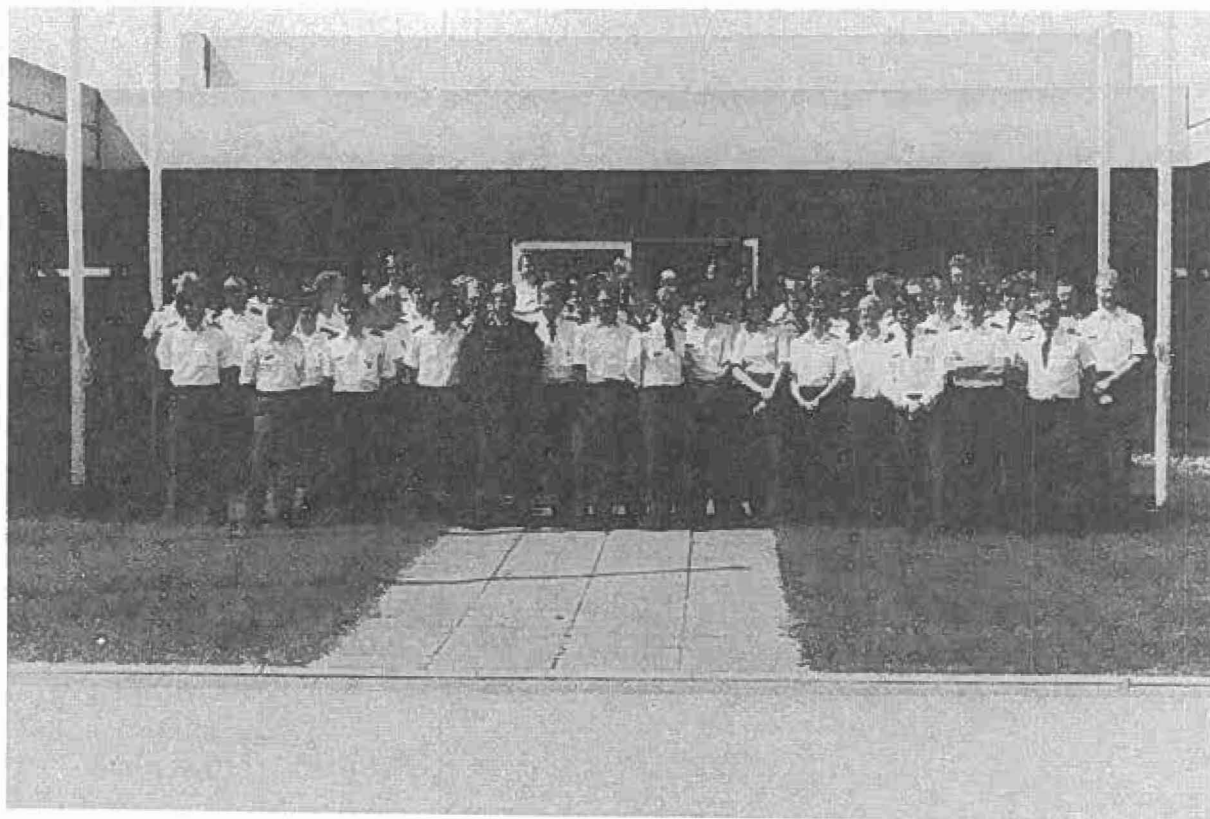
De næste trin i ordningen er - nøjagtig som for mandligt personel - antagelsesprøver ved Forsvarets Rekruttering, hvortil der er indkaldt ca. 200 ansøgere. De antagne indkaldes til Søværnets Eksercerskole medio september for gennemgang af den indledende konstabeluddannelse, hvorefter de kvindelige konstabelelever vil kunne udkommanderes til sejlende tjeneste.

Forsøgsordningens gennemførelse vil blive pålagt en projektgruppe bestående af repræsentanter fra Forsvarskommandoen, Søværnets operative Kommando, Søværnets Materielkommando og Forsvarets Center for Lederskab. Gennemførelsen vil ske på baggrund af direktiver fra Forsvarsministeriet og fra en til formålet nedsat styringsgruppe.

(FST)

Værnsfælles øvelse for de tre officersskoler

I perioden 17.-19.juni afholdtes på Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus (AIS) i Frederikshavn den årlige værnsfælles øvelse med afgangsklasserne fra hærens, flyvevåbnets og søværnets officersskoler. Øvelsen afvikledes i forbindelse med afslutningen på det taktiske grundkursus, som den ældste klasse fra Søværnets Officersskoles taktiske linie gennemgår. Skolens ældste klasse af den administrative linie, to afgangsklasser fra Hærens Officersskole samt ældste klasse fra Flyvevåbnets Officersskole deltog i den værnsfælles øvelse - med lærere og instruktører i alt 80 mand.

De tre officersskolers afgangsklasser foran Kampinformationskolen

Oplægget til øvelsen var, at en forstærket bataljon fra hæren sammen med et HAWK-batteri fra flyvevåbnet under en krigssituation skulle overføres mellem de danske landsdele med landgangsfartøjer og færges under beskyttelse af enheder fra flyvevåben og søværn. Kadetterne var inddelt i syndikater, der skulle planlægge operationen i alle detaljer, herunder udarbejde opera-

tionsordrer, forberede alle nødvendige instrukser, signaler m.v., således at man som afslutning kunne spille operationen igennem i skolens taktiske træner under ganske realistiske forhold.

Øvelsen i træneren, der gennemførtes den sidste dag, overværedes bl.a. af Chefen for Søværnets Officersskole, og den afvikledes til alles tilfredshed, et tegn på, at kadetterne havde haft et godt og værdifuldt samarbejde de 3 værn imellem.

(AIS)

Nyt fra Store Bælts Marinedistrikt

Inden for den sidste måned har der været 5 udrykninger for minørtjenesten. Herunder blev der den 14. juni ved Over Dråby Strand i Isefjorden observeret en olietønde påmalet FARLIG MÅ IKKE BERØRES. Ved minørholdets ankomst blev det konstateret, at indholdet heldigvis kun var uskadeligt sand og grus. Ophavsmændene til denne "makabre spøg" har ikke meldt sig.

17. juni havde 2 børn fundet 2 håndgranater i et vandhul i Hundested-området. Drengene afleverede dem korrekt til de lokale repræsentanter for søværnet, der herefter sørgede for uskadeliggørelse.

Samme dag fik politiet i Korsør anmeldelse om fund af mine-lignende genstande i Korsør Skov. Da minørholdet fra Egø nåede frem, blev de identificeret som 4 panser øvelsesminer.

Af søredningsopgaver har der i juni måned været 4. Natten mellem 1. og 2. juni meldte færgen PRINSESSAN BIRGITTA savnet af en 16 årig dreng, der muligvis var faldet overbord. Botvedbåden Y 378 blev indsat hele natten. Det blev om morgenen oplyst, at drengen var fundet i en anden kahyt.

Den 20. juni havde en 30 årig mand kastet sig ud fra Lillebæltsbroen. En eftersøgning blev hurtigt indledt med deltagelse af Marinehjemmeværn og lodsens m.v. Den eftersøgte blev fundet druknet ud for Middelfart.

Inden for den sidste måned er Store Bælt blevet passeret af 3 russiske destroyere og 8 forskellige østmagt hjælpeskibe. Det har kunnet konstateres, at destroyerne har passeret med højere fart end vanligt, hvilket må tages som tegn på de russiske krigsskibes voksende lokalkendskab til farvandet og færgetrafikken.

(SBM)

Torpedobåden HUITFELDTs besøg i sin adoptionsby

Efter de indledende øvelser i Kattegat under eskadretørens træning i juni forlagde HUITFELDT til Holmen for at gøre klar til et besøg i sin adoptionsby Køge. Fredag den 12. juni ved middagstid skiftedes fra den normale kajplads ved torpedobådsbroerne på Holmen til Langelinie, hvor det var aftalt, at repræsentanter fra Køge byråd skulle gå om bord. De 5 mand, der drejede sig om, havde været til møde i Aalborg i Kommunernes Landsforening og var fløjet til København for på behørig vis at kunne blive sejlet til deres by af torpedobåden.

Undervejs til Køge observerede, rapporterede og fotograferede HUITFELDT et nybygget russisk ro/ro skib. Gæsterne fik således lejlighed til at se Køges adoptionsbarn i funktion med at løse forekommende farvandsovervågningsopgaver.

Efter ankomst kl. 1500 stillede Handelsbanken med en lille ankomstgave til besætningen, hvorefter det officielle program startede.

Flag over toppene og besøg om bord

I weekendens program indgik følgende aktiviteter, som er ved at blive tradition under adoptionsbesøg: Reception om bord for byråd, politi, hjemmeværn, havnemyndigheder, marineforening m.fl., frokost på rådhuset for hele torpedobådens besætning, håndboldkamp mellem HUITFELDT og Kvindeligt Marinekorps, Marine-

foreningens middag for hele skibet i Køge Roklubs lokaler, helikopter demonstration og offentligt besøg om bord.

Før frokosten på rådhuset om lørdagen marcherede besætningen med marineforeningens tamburkorps (mange hjemsendte fra Søværnets Tamburkorps) i spidsen - via mindesmærket for Niels Juel og Ivar Huitfeldt, hvor der nedlagdes en krans - gennem byen til borgmesterens officielle modtagelse i rådhusgården.

Ved det åbne hus om bord havde HUITFELDT ca. 350 gæster om lørdagen, mens søndagens gæsteantal ikke præcis lod sig opgøre - man opgav at tælle ved 1200!

Mandag morgen sejlede HUITFELDT igen på eskadretæring overbevist om, at Køge sætter lige så stor pris på sit adoptivbarn, som HUITFELDT sætter pris på sine adoptivforældre. Selv Køges Hotel Hvide Hus fejrede dagene ved at servere et rigt morgenbord for skibets officerer, sergenter og menige.

(HUIT)

Havnefest i Københavns Havn

I weekenden 16.-20. juli fik København besøg af 2 udenlandske flådeenheder.

Torsdag middag fortøjede den britiske ubåd H.M.S. OTUS ved Langelinie kajen, og fredag morgen ankom også det brasilianske skoleskib CUSTODIO de MELLO.

Københavns CITY-CENTER havde i samme weekend arrangeret havnefest i Københavns Havn, hvorfor fregatten PEDER SKRAM efter endt øvelsessejlad i Kattegat også fortøjede på Langelinie kajen fredag eftermiddag.

I anledning af havnefesten var der planlagt flere arrangementer på Langelinie, Nordre Toldbod, Larsens Plads og i Nyhavn. Der var således arrangeret træsksregatta - havnetur med hestebroche - musik og tattoo af Søværnets Tamburkorps - Rundvisning på Fyrskib XVII og galeasen ANNA MØLLER - Folkedans - Demonstration af flydekranen HERKULES - Europamesterskab for racerbåde, udstilling af joller og kølbåde i OL-klassen samt opvisningsmatch af Windglidere.

Fredag aften blev Københavns Havn i en kortere periode spærret af for al ind- og udgående trafik. Fire frømand fra det danske frømandskorps sprang ud med faldskærm fra en S61 helikopter, der lå i ca. 400 meters højde. Trods en ret kraftig vind lykkedes

det alle fire udspringere at lande inden for et ret snævert område af havnen, hvorefter PEDER SKRAMS to gummibådsbesætninger bjærgede frømændene.

Fredag og lørdag aften var der arrangeret "bal på kajen" i Nyhavn og på Langelinie. Grundet vejret fredag var tilslutningen ikke stor, hvorfor der lørdag kun blev danset i Nyhavn.

De tre enheder på Langelinie holdt åbent for offentligt besøg om bord lørdag og søndag eftermiddag. Det gode vejr var sikkert medvirkende til, at mange benyttede lejligheden til at komme om bord på en dansk fregat. Ifølge PEDER SKRAMS skibsjournal blev skibet besøgt af i alt 7328 personer og 1 hund. Antallet af besøgende var bestemt ikke mindre på de to udenlandske enheder, hvor der særligt foran H.M.S. OTUS var en lang kø af interesserede.

(PESK)

Verdens største sejlskib - SEDOV - til Danmark

Fra tid til anden afholdes store internationale regattaer, hvor næsten alle de endnu eksisterende gamle skoleskibe under sejl mødes til kapsejlad. De sovjetiske sejlskibe TOVARISJTJ og KRUSENSTERN har adskillige gange deltaget i disse stævner, og opmærksomheden har her især samlet sig om det største af de deltagende skibe - barken KRUSENSTERN. Men blandt kendere vidste man, at der findes et endnu større sejlskib - den 4-mastede bark SEDOV, som imidlertid ikke har vist sig på havene de sidste år. Hvor den har været henne, fremgår af det følgende.

KRUSENSTERN og SEDOV er sejlskibe af samme klasse og blev i mange år brugt som hydrografiske fartøjer. I 1966 blev de overdraget til Sovjetunionens fiskeriministerium, og ud fra det gamle ord, at "den, der ikke har sejlet under sejl, er ikke sømand", besluttede man her at anvende de to barkskibe som skoleskibe til uddannelse af kaptajner og styrmænd til fiskerflåden.

For at kunne bruges til formålet, måtte skibene ombygges og moderniseres. Man begyndte med KRUSENSTERN, som forlængst er klar og i drift, og så kom turen til SEDOV, som derpå har været på værft i de år, den var "borte". Nu er også den klargjort, og efter de igangværende prøvesejladser kommer den i slutningen af juli på besøg i Danmark.

Efter næsten 50 år på verdenshavene trængte SEDOV til en alvorlig overhaling - stålskroget var slidt, sejlene var møre, og skibet var ikke længere så vandtæt, som det gerne skulle være. Opgaven med at gengive skibet dets oprindelige kvalitet blev overdraget Kronstadt-værftet i Leningrad, som bl.a. råder over landets eneste sejlmagerværksted.

Til formålet blev der sammensat et sjak af gamle skibsbyggere og andre med forstand på sejlskibe, og hvad har de ikke brugt af flid og snilde alene på dæksplankerne! Hertil kunne ikke bruges tilfældige træer, men kun fyrretræer af bedste kvalitet og med en stammediameter på mindst 32 cm. Af sådanne stammer udsavedes planker, som blev nedlagt i dækket på en sådan måde, at årringene i træet overalt og uden undtagelse ligger i nøjagtig forlængelse af hinanden.

Og sejlene! Dem er der 32 af, hver med sin særlige form og med et samlet areal på 4200 kvadratmeter. Der blev syet to komplette sæt sejl. I kraftig vind kan sejlene give skibet en fart på op til 16 knob. Under vindstille klarer man sig med hjælpemotoren.

Rekonstruktionen af det gamle skib er nu overstået - hele takkelagen har været taget ned og efter reparation sat på plads igen, der er lagt 45 km kabel, udskiftet 400 kg metalkonstruktion og lagt ballast i bunden.

Hvor stort er så dette stolte sejlskib, der er opkaldt efter den berømte russiske polarforsker Sedov? Det er 117,5 meter langt, 14,6 meter bredt og har fire master, hvoraf den højeste rager 53 meter op over dækket. Deadweight: 6300 ton.

SEDOVs faste besætning er på 70 mand, og derudover er der plads til 164 elever. Hvor der tidligere var lastrum, er der indrettet undervisningslokaler, et bibliotek, en læsesal og en festsal samt lukaf'er og kahytter.

Efter prøvesejladserne står SEDOV ud på sin første udlandstur, og den går til Danmark, nærmere bestemt Horsens, hvortil den ankommer om aftenen fredag den 31. juli for at deltage i festlighederne i anledning af 300 året for Vitus Berings fødsel. Søndag den 2. august kl. 1000-1600 er der offentlig adgang om bord, og dagen efter sejler SEDOV afsted igen. Forinden vil SEDOV lægge ind i København, antagelig den 27. juli.

(APN)

SEDOV aflægger herudover besøg i Århus og Esbjerg. Se "Indland kort".

(MST)

Indland kort

En svensk styrke, bestående af kanonmissilbådene HUGIN, MUNIN, VALE, VIDAR, KAPEREN, VÅKTEREN, MJÖLNER, MYSING (HUGIN-(ex-JÅGEREN)-klassen), missilforsøgs- og torpedoindbjærningsfartøjerne HÅGEREN og PELIKANEN samt bugserfartøjerne ACHILLES og AJAX, aflægger uofficielt besøg i København 14.-17. august. Chef for styrken: Orlogskaptajn A.Malmgren. Samlet besætning for styrken: 217 officerer, andre befalingsmænd og menige.

Det russiske sejlskoleskib SEDOV er meddelt tilladelse til sejlads i danske farvande i perioden 29. juli til 7. august. I forbindelse med sejladsen er meddelt tilladelse til anløb af følgende havne:

København: 27.-30. juli.

Horsens: 31. juli til 2. august.

Århus: 3.-5. august.

Esbjerg: 7.-9. august.

Chef: Skibsfører Perevozchikov. Samlet besætning: 70 mand og 140 kadetter.

Det vesttyske forskningsskib PLANET er meddelt tilladelse til at anløbe Rønne 12.-13. august. Chef: Skibsfører W.Dankworth. Samlet besætning: 1 officer, 1 menig og 52 civile.

Det vesttyske bjærningsfartøj LANGE00G aflægger rutinebesøg i Rønne 7.-10 august. Chef: Skibsfører P.M.Gluschke. Samlet besætning: 2 officerer, 13 andre befalingsmænd og menige samt 22 civile.

Udland kort

Ifølge "Sveriges Flotta" er den hollandske flåde - udover bygningen af de 12 standard fregatter af KORTENAER-klassen - i gang med planlægning og udvikling af en ny fregatttype, der endnu er på tegnebordet, men er påtænkt at skulle kølstrækkes i 1983.

Der er tale om en begyndelse til et erstatningsbyggeri for de seks amerikanske korvetter fra 1953 (870-tonnere af WOLF-klassen). Den nye fregatttype bliver noget mindre end KORTENAER-klassen: Displacement ca. 3500 tons med dimensionerne: 107,5 x 13,0 x 5,4 meter. To dieselmotorer og Rolls Royce Olympus gasturbiner skal sikre en fart på op til 28 knob. Hovedarmeringen antydes at ville blive HARPOON-missiler anbragt i to firerørsaffutager, SEA SPARROW-missiler i en otterørsaffutage, en 76 mm kanon og fire 30 mm revolverkanoner. Herudover forsynes typen med fire torpedorør til antiubådstorpedoer samt en helikopter.

Den første af seks NAVY LYNX-helikoptere, bestilt af Norge, er ved at afslutte sit prøveflyvningsprogram ved firmaet Westland Helicopters i Yeovil i England. General Narvhus, generalinspektør for det norske flyvevåben, aflagde allerede i april besøg ved Westland i Yeovil for at se den første helikopter, som skulle anvendes ved omskolingen af de norske piloter. Den operative del af uddannelsen finder sted ved den britiske flådes luftmarinestation i Yeovilton. Den norske LYNX, der er udrustet med et omfattende udstyr, blev leveret præcis på det tidspunkt, der var fastsat ved kontraktens underskrivelse tre år tidligere.

Det er hensigten, at LYNX-helikopteren skal anvendes i kystvagttjenesten. Den første vil blive leveret til Norge i slutningen af året, hvorefter det er meningen, at den skal operere fra de norske kystvagtskibe af NORDKAPP-klassen, skriver "NAVY International".

Verdens eneste fuldt umagnetiske skib, den sovjetiske skonnert SARJA, har indledt et tre måneders togt i Østersøen og Nordøen, hvor der vil blive foretaget meget nøjagtige målinger af Jordens magnetfelt. Ekspeditionens leder, Boris Tsutskarev, oplyser, at togtet er indledningen til et fem års program til forbedring af navigationen til søs, i luften og i det ydre rum, meddeler pressebureauet APN.

E.B.

S. Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Hangarskibet KIEV i Store Bælt. Skibet har et deplacement på 38.000 t og kan medføre 43 luftfartøjer. Armeringen omfatter det mest moderne på såvel artilleri- som missilsiden. Max.-farten angives til 32 knob. Besætningen er på ca.1800 mand - heri medregnet flybesætningerne. (SVN FOT)

TRAVLHED I FLÅDEN

Som omtalt i dagspressen har søværnet haft en særlig travl periode med at overvåge danske stræder og farvande i forbindelse med en usædvanlig aktivitet af russiske flådeenheder under passage til Østersøen. Sovjet forbereder tilsyneladende en øvelse af hidtil ukendt størrelsesorden, idet større flådeenheder, der ikke normalt opererer i danske og tilstødende farvande, nu er sejlet til disse områder.

Siden indpassagerne begyndte, er 14 større enheder fra Sovjets Nordflåde, Middelhavsflåde og Stillehavsflåde stået ind i Østersøen gennem de danske stræder.

I perioden 2. til 7. august har blandt andre det russiske hangarskib KIEV, ledsaget af 2 KRIVAK missilfregatter samt et antal landgangsfartøjer, herunder det største landgangsfartøj IVAN ROGOV og SVERDLOV-krydseren MURMANSK, ligeledes ledsaget af KRIVAK-destroyere passeret danske farvande på vej fra Murmansk-området og Sortehavet til Østersøen.

IVAN ROGOV-klassen har et displacement på 13.100 t og er i stand til at medføre en bataljon infanteri og 40 kampvogne samt hjælpe køretøjer. Armeringen består bl.a. af overflade-til-luft missiler. Besætningen er på 400 mand.

Før denne periode, d.v.s. i slutningen af juli, er et større antal russiske krydsere og destroyere efter udpassage vendt tilbage til Østersøen gennem danske stræder.

Fregatter af KRIVAK-klassen har et displacement på 3.800 t og er, udover konventionel artilleri- og torpedobevæbning, armeret med missiler. Fremdrivningsmaskineriet består af fire gasturbiner, der sikrer en max.-fart på 32 knob. Besætningen er på 220 mand.

Søværnets operative Kommando har nøje fulgt de russiske flådebevægelser, og aktiviteten har været høj. Således har inspektionsskibe, minelæggere, motormissilbåde og patruljefartøjer været indsat i overvågningen af passagerne.

De russiske skibe har overholdt gældende danske bestemmelser for fremmede orlogsfartøjers ophold i og passage af danske farvande.

(MST)

HVIDBJØRNEN på brandslukning

Fra Torshavn Radio modtog HVIDBJØRNEN 7. juli kl. 0815 "MAYDAY"-signal fra den færøske trawler KRUNBORG, der rapporterede at være i brand på en position ca. 100 sømil fra HVIDBJØRNEN, der da befandt sig umiddelbart nord for Fuglø.

Slukningsholdene i arbejde om bord i KRUNBORG

Forlægningen mod havaristen påbegyndtes straks på 2 hovedmotorer, mens de to øvrige blev opstartet og indkoblet så hurtigt som muligt. Samtidig blev LYNX-helikopteren klargjort for rekognoscering og transport af "helo-hoist-brandpumpe".

LYNXen afgik kl. 0935 og meldte kl. 1023, at brandpumpen var ombordsat i KRUNBORG med hejs, samt at branden var i dæks-
huset agter.

Helikopteren returnerede for tankning og afhentning af et slukningshold, bestående af en maskinoversergent og to røgdykkere og bragte disse med røgdykkerudstyr m.v. til den brændende trawler, hvor de blev ombordsat kl. 1215 med hejs.

Helikopteren returnerede igen for endnu en tankning, hvorefter yderligere brandslukningsmateriel blev fløjet til KRUNBORG kl. 1330.

Kort efter lykkedes det at få en melding over VHF'en fra maskinoversergenten om, at det nye norske kystvagtskib SENJA var ankommet til havaristen og havde ombordsat et hold røgdykkere samt yderligere 2 stk. transportable pumper. HVIDBJØRNENS brandpumper var på dette tidspunkt, kl. ca. 1430, havarerede. Det var således heldigt for alle, at SENJA kom så hurtigt til stede med brandpumper, der var dieselmotordrevne.

Det norske inspektionsskib SENJA, der deltog i operationen

Der blev herefter etableret et tæt samarbejde mellem HVIDBJØRNENS og SENJAs hold, så der kunne ydes en integreret og organiseret indsats for at lokalisere branden og derefter slukke den. Da en del af besætningen i KRUNBORG var helt ny, kneb det med korrekte oplysninger om skibets indretning, adgangsveje, trapper og gange m.m. Flere gange i eftermiddagens løb troede man, at branden var slukket, hvorefter den blussede op igen. Først sent på eftermiddagen, ved 18-tiden og efter nedbrydning af en del garnering med brandøkser, lykkedes det at nå til ildens arnested og få den endeligt slukket.

I eftermiddagens løb - efter at HVIDBJØRNEN var kommet til stede - blev en del af KRUNBORGs besætning overført til SENJA og

HVIDBJØRNEN, hvor de blev bospist, fik tørt tøj og andre fornødenheder. Hen under aften blev i alt 13 besætningsmedlemmer fra KRUNBORG installeret i HVIDBJØRNEN med henblik på transport til Torshavn. KRUNBORGs kaptajn og 2 styrmænd forblev i KRUNBORG.

Det færøske inspektionsskib TJALDRID ankom til havaristen kl. ca. 1915, for dels at afløse SENJAs folk, dels for at bugserer KRUNBORG til Torshavn. TJALDRID ombordsatte brandslukningsmateriel, og HVIDBJØRNEN satte et nyt slukningshold om bord i KRUNBORG for at modgå eventuel genopblussen af ilden. Herefter forlod SENJA området og satte kursen mod Bergen efter at have ydet en glimrende og utrættelig indsats. Uden SENJAs medvirken kunne situationen nemt have udviklet sig katastrofalt.

Der blev også udført en fremragende indsats af besætningen i den nye LYNX-helikopter, der arbejdede i timevis med transportopgaver i tåget og usigtbart vejr, på grænsen af helikopterens tekniske muligheder.

HVIDBJØRNENS personel i KRUNBORG ydede en prisværdig indsats, langt fra eget skib og uden muligheder for umiddelbart at kunne påregne hjælp. Det var et held, at sø- og vindforholdene var relativt beherskede.

TJALDRID påbegyndte bugsering af KRUNBORG kl. ca. 2035, og HVIDBJØRNEN eskorterede slæbet i de første timer, indtil der var sikkerhed for, at slæbningen gik godt, og branden ikke ville blusse op igen.

Næste morgen ved 8-tiden ilandsattes KRUNBORGs besætningsmedlemmer i Torshavn, hvor deres familier ventede dem.

Senere på dagen ankom TJALDRID med havaristen, som straks blev fortøjet ved værftet i Torshavn.

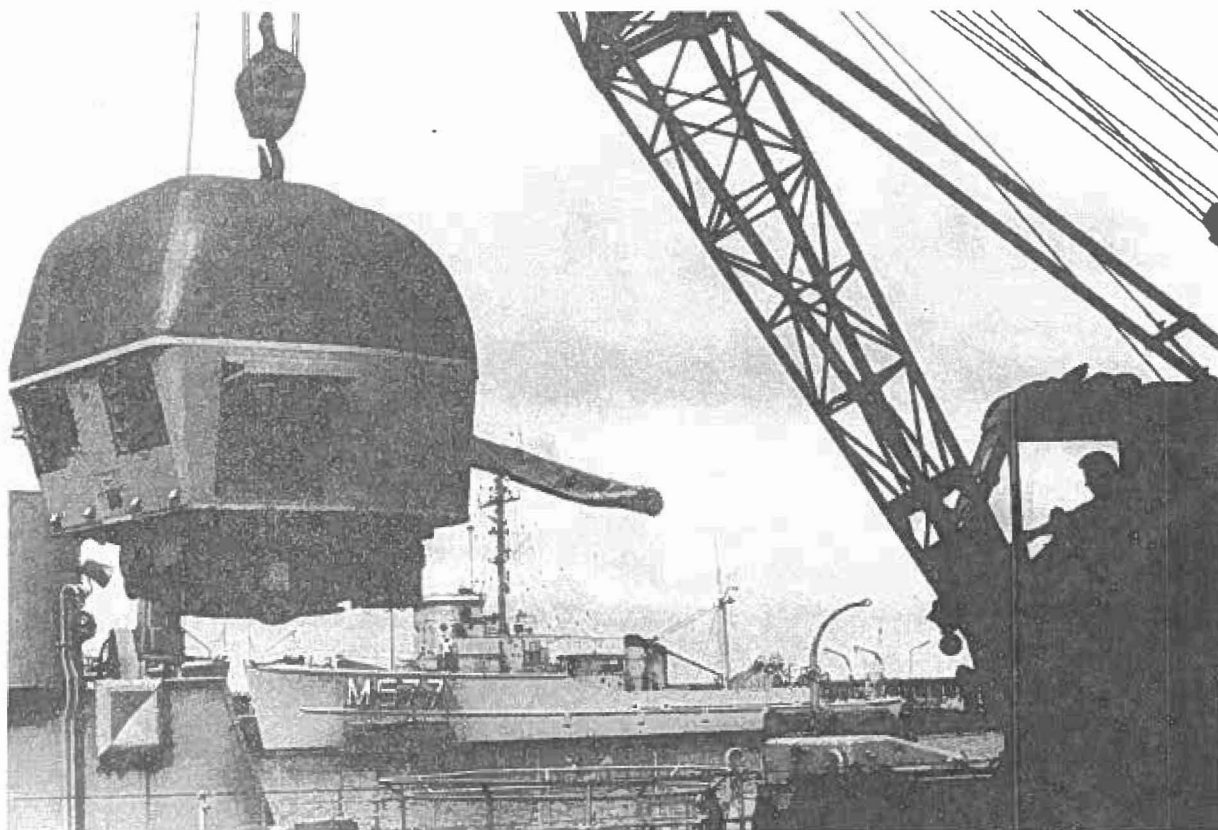
(HVBJ)

Sagen vedrørende havariet på HVIDBJØRNENS brandpumper vil blive undersøgt af de materielansvarlige myndigheder.

(MST)

Glimt fra søværnets hverdag

På Flådestation Korsør udrustes og vedligeholdes flere af søværnets skibstyper.

Her er en 40 mm kanon ved at blive ombordsat for montering i et bevogtningsfartøj af DAPHNE-klassen.

(FLS KOR)

Forsvarets alarmsignal

Forsvaret har med udgangen af juli givet afkald på eneretten til forswarets alarmsignal. Sirenesignalet anvendes fra 1. august, som det fremgår af nedenstående pressemeddelelse, der er udsendt af Civilforsvarsstyrelsen den 29. juli. Det skal bemærkes, at ordningen også kan anvendes til alarmering af forswarets personel, hedder det i Forsvarskommandoens stabsbefaling.

"Pressemeddelelse"

Ny alarmordning til hurtig alarmering af befolkningen i større områder.

I visse katastrofe- og krisesituationer kan der være behov for hurtigt at kunne informere og vejlede offentligheden inden for større områder om nødvendige forholdsregler.

Civilforsvarsstyrelsen har nu i samarbejde med Danmarks Radio og med politiet og Miljøstyrelsen tilrettelagt en alarmordning, som gør det muligt hurtigt at informere og vejlede befolkningen i tilfælde af omfattende katastrofer eller krisesituationer.

Alarmordningen består af et særligt sirenesignal med civilforsvarets fast opstillede sirener og udsendelse gennem Danmarks Radio af nærmere meddelelse til befolkningen i det alarmerede område.

Sirenesignalet består af 3 toner af 12 sekunders varighed med en pause på 12 sekunder mellem hver tone. Sirenesignalet gentages efter 1 minuts forløb.

Med sirenesignalet opfordres befolkningen i området til straks at gå inden døre og lytte til radioen, hvor nærmere oplysning og instruktion vil blive givet.

Meddelelserne over Danmarks Radio udsendes over FM-senderne på både program 1, 2 og 3 og i fjernsynets sendetid også i TV.

Denne alarmordning vil f.eks. kunne bruges ved risiko for oversvømmelser ved stormflod og ved spredning af giftige stoffer i større områder efter brand eller uheld på særlige virksomheder.

Alarmordningen indgår også som led i beredskabsplanen for Barsebäck-værket, hvor den skal bruges, hvis beskyttelsesforanstaltningen "gå inden døre" skal iværksættes efter et ekstremt uheld med spredning af store mængder af radioaktive stoffer.

Alarmordningen kan også anvendes i ekstraordinære situationer, hvor forsvaret eller civilforsvaret ønsker at alarmere tjenstgørende personel eller ønsker hurtigt at indkalde hjemsendt mandskab.

Civilforsvarets sirener er opstillet i alle større byer og kan der høres hver onsdag kl. 12 ved den ugentlige afprøvelse af sirenerne. Den del af befolkningen, der bor uden for de sirenedækkende områder, vil i fornødent omfang blive alarmet med højttalere fra vogne udsendt af politiet.

For at offentligheden til stadighed kan være orienteret, vil sirenesignalet og dets betydning blive omtalt på en særlig

side i telefonhåndbøgerne og i visse lokale vejvisere m.v.

Derfor - hvis De i fremtiden hører sirenesignalet med de 3 toner af 12 sekunders varighed med en pause på 12 sekunder mellem hver tone - gentaget efter 1 minuts forløb - skal De straks gå ind og lytte til radioen, hvor nærmere oplysning og instruktion vil blive givet."

(MST)

Søværnets Samarbejdsudvalg - områdeudvalget

Søværnets Samarbejdsudvalg har afholdt ordinært møde den 26. maj under formandskab af næstformanden, seniorsergent B.Johansen.

Samarbejdsudvalget behandlede to sager rejst af Forretningsudvalget Værnepligtige Menige: Messegasternes uddannelse i søværnets skibe og Fællesuddannelsen af menige ved Søværnets Eksercerskole. I sagen vedrørende messegastvirksomheden blev det fremhævet, at problemet ikke vedrørte princippet om anvendelsen af messegaster i flådens skibe, men alene var af uddannelsesmæssig karakter. Det blev konkluderet, at et mere konkret materiale måtte tilvejebringes, før samarbejdsudvalget kunne færdigbehandle sagen. Det blev derfor aftalt at foretage en forundersøgelse i sagen ved det afgående og tiltrædende medlem af forretningsudvalget under en dagssejlad med en af Fregateskadrens enheder. Endvidere blev repræsentanten for de sejlede enheder opfordret til at tage spørgsmålet med tilbage til drøftelse i de lokale samarbejdsudvalg for om muligt ad denne vej at få tilvejebragt et konkret grundlag. Vedrørende fællesuddannelsen ved Søværnets Eksercerskole var det forretningsudvalgets opfattelse, at sagen burde tages op til fornyet overvejelse, idet de sidste tre rapporter vedrørende fællesuddannelsen anbefalede en udvidelse. Fra Marinestabens side blev det dog fremhævet, at sagen måtte ses i sammenhæng med den videre uddannelse om bord og i land. Idet forretningsudvalget forud for mødet var blevet bekendt med skolechefens tiltag i sagen: Udsendelsen af et spørgeskema til de brugende enheder, blev sagen alene gjort til genstand for en orienterende drøftelse, der afsluttedes med, at forretningsudvalget gav udtryk for tilfredshed med de foreløbige tiltag i sagen. Begge sager blev optaget på samarbejdsudvalgets erindringsliste.

Fra gennemgangen af udvalgets erindringsliste og udvalgs-oversigt kan nævnes orienteringen om arbejdet i arbejdsgruppen vedrørende arbejdstid for sejlede personel. Arbejdet er endnu ikke afsluttet, men der kan snart forventes en rapport, indeholdende forslag til principper vedrørende arbejdstidens planlægning og optjening af frihed. I forbindelse med orienteringen om arbejdet i styringsgruppen vedrørende nyordning af forsvarets personelforhold blev der fra kommandørkaptajn Laub stillet spørgsmål vedrørende elektronikofficerens fremtidige muligheder i søværnet. Fra Marinestabens side oplystes, at der er behov for denne personalekategori, og at såvel behovet som den enkeltes kvalifikationer ville blive styrende for karriereforløbet.

Fra den gensidige orientering kan nævnes omtalen af forsøgsordning for kvindeligt militært personel i søværnet. Det blev fra flere sider fremhævet, at det var væsentligt, at det af de gældende uniformsbestemmelser fremgik, at man var klar til at modtage kvindeligt militært personel. Det anbefalede, at en kvindelig befalingsmand blev stillet til rådighed for Forsvarskommandoens projektgruppe, som særlig rådgiver (dette er sket).

I orienteringen fra Søværnets Materielkommando indgik omtale af gymnastikbeklædningen til kadetter. Det blev oplyst, at kadetterne kunne være ensartet påklædt, idet der ved Søværnets Eksercerskole blev udleveret en gymnastikbeklædning, der var i overensstemmelse med det af Forsvarets Gymnastikinspektør fastsatte. Det blev konstateret, at der således ikke var behov for at anskaffe noget for egen regning for at kunne være ens påklædt ved Søværnets Officersskole. Idet uniformsreglementet imidlertid ikke angav nogen nærmere specifikationer af kvaliteten for gymnastikbeklædning i søværnet, var der enighed om, at sagen anbefalede sendt til behandling i Søværnets Uniformsudvalg.

Endelig drøftedes holdningsmålingernes anvendelse i søværnet med udgangspunkt i sekretariatets oplysning om, at Forsvarskommandoen overvejede en justering af "Direktiv for holdningsmålinger i Forsvaret". Flere medlemmer orienterede om deres erfaringer med sådanne målinger. Det blev eksempelvis nævnt, at den nuværende frekvens kunne vise sig uhensigtsmæssig i betragtning af sammensætningen af og udskiftningshyppigheden i tjenestestedets personkreds. Andre fremhævede, at en realistisk resultatbearbejdning måtte sættes i relation til tjenestestedets størrelse: Jo mindre tjenestested, jo mere velafgrænset var det, og jo større

mulighed havde man for selv at kunne gøre noget ved sagerne. Endelig blev der efterlyst konkrete eksempler på, at resultatet af en holdningsmåling ved et tjenestested var blevet anvendt til en ændring af tjenestestedets forhold. Drøftelserne blev afsluttet med, at der konstateredes enighed om, at Søværnets Samarbejdsudvalg fandt det rimeligt, om man fik lejlighed til en principdrøftelse i samarbejdsudvalget af de påtænkte principielle ændringer af/i Direktivet for holdningsmålinger i Forsvaret.

(MST)

Olieforurening i Sørvaag

I perioden 26. juni til 3. juli deltog HVIDBJØRNEN i bekæmpelse af en relativ stor olieforurening i Sørvaag, hvor havnen og stranden var forurenet af ildelugtende olieansamlinger, der var spredt over ca. 2000 kvadratmeter. Desuden var store dele af havoverfladen belagt med en tynd hinde af gasolie.

Fra oprensningsarbejdet i Sørvaag

Affæren startede med, at den lokale sysselmand over for Færøernes Kommando gav udtryk for, at HVIDBJØRNEN havde forvoldt forureningen. Dette afviste HVIDBJØRNEN med henvisning til, at normal procedure havde været anvendt under bunkringen 24. juni.

Allerede ved ankomst til Sørvaag havde HVIDBJØRNEN observeret mængder af spildolieforekomster i havnen, lige ud for de store tankanlæg, og anviste disse for lederen af oliedepotet. Færøernes Kommando beordrede HVIDBJØRNEN til, sammen med det færøske inspektionsskib TJALDRID, at assistere myndighederne i Sørvaag med bekæmpelse af forureningen.

I betragtning af, at:

- Der ingen miljøorganisation findes på Færøerne,
- organisatorisk og finansiel ansvarsfordeling samt meldeveje er uafklarede spørgsmål,
- der ikke findes særligt materiel til bekæmpelse af sådanne forureninger,

stod HVIDBJØRNEN og TJALDRID over for en opgave med mange ukendte faktorer.

Der blev imidlertid fremskaffet et neutraliseringsmiddel, som med transportabelt brandpumpemateriel blev udlagt på den værst forurenede del af stranden ved lavvande. TJALDRID havde med en slæbetrosse søgt at inddæmme overfladeforureningen, så den ikke drev til havs igen. Denne del af aktionen havde en gavnlig virkning, hvorfor den blev gentaget et par gange de følgende dage.

Efter en henvendelse til Miljøstyrelsen i Danmark fik HVIDBJØRNEN hjælp til en mere sagkyndig vurdering af hele problemet. En af Miljøstyrelsens medarbejdere, som var ferierende i Torshavn, indvilligede i at yde faglig bistand på konsultativ basis.

Under indflyvning til Sørvaag, 6 dage efter at forureningen først var observeret, konstaterede HVIDBJØRNENS helikopter fortsat store gasolieforurenede dele af havoverfladen i hele fjorden. Sammen med sysselmanden blev der foretaget en besigtigelse af de forurenede områder.

Efter den faglige bistand fra Miljøstyrelsens medarbejder stod det bl.a. klart, at:

- Gasolieforurening vil være fordampet på ca. 3 døgn,
- der var kraftigere koncentration af gasolie ved kloakudløbene lige neden for tankanlægget,
- øvrige forureninger skyldes eventuelle organiske affaldsstoffer, f.eks. fiskeaffald eller almindelig forurening fra kloakudløb i byen.

Det er således nærliggende at antage, at der findes nogle lokale, konstante forureningskilder, som bør stoppes.

Nogle dage senere blev sagen drøftet mellem søværnet, selsmanden og politiet, og det besluttedes at betragte bekæmpelsesfasen som afsluttet, idet politimesterembedet i Torshavn overtager den videre efterforskning i sagen.

(HVBJ)

Himmeriges nøgle vendt tilbage

Indgangen til Taktikskolens Fjernkendingskursus ved Vej nr. 9 på Holmen er flankeret af to meget smukke galionsfigurer, hvoraf den ene, der har tilhørt flådens første træskrueskib, korvetten THOR, blev anvendt som motiv til udsmykningen på søværnets juleskåle i fjor.

Den anden, der stammer fra hjulskibet SLESVIG, er en kronet kvindeskikkelse, som i sin venstre hånd holder Sankt Peters nøgle. For en halv snes år siden forsvandt både hånd og nøgle, og "damen" stod tilbage som en hjælpeløs invalid. Dette er der nu rådet bod på, for figuren er, som det fremgår af billedet, forsynet med både ny hånd og en ny nøgle.- Mester for denne vellykkede restauration er billedskæreren Jacob Nielsen.

Hjulskibet SLESVIGs historie er ikke helt sædvanlig for et orlogsfartøj. Det blev bygget i Glasgow i 1845, og dets oprindelige navn var COPENHAGEN. I de første år var det passagerskib mellem København og Kiel. Det blev i 1848 overtaget af søværnet og fik samtidig navnet SLESVIG.

Først ved ombygning til kongeskib i 1856 fik skibet sin smukke galionsfigur, der er skåret i teaktræ, hvad der er usæd-

vanligt, idet man ellers benyttede fyrretræ. Skibet var kongeskib til 1879 og blev ophugget i 1894. I 1905 blev galionsfiguren opstillet på sin nuværende plads ved indgangen til Taktikskolens Fjernkendingskursus, hvor Søværnets Fotogruppe også har til huse.

(SMK)

Indland kort

Det britiske forsynings-skib RFA STROMNESS aflægger uofficielt besøg i Esbjerg 20.-24. august. Chef: Kommandør B.H.Rutterford. Samlet besætning: 164 mand, heraf 112 menige.

Den vesttyske isbryder EISVOGEL aflægger rutinebesøg i Rønne 24.-27. august. (Daglige anløb). Chef for EISVOGEL: Skibsfører Gutjahr. Samlet besætning: 15 civile.

Det russiske sejlskoleskib SEDOV er meddelt tilladelse til sejlads i færøske farvande i perioden 25.-30. august. I forbindelse med sejladsen er meddelt tilladelse til anløb af Torshavn i perioden 26.-29. august. Chef for SEDOV: Skibsfører Perevoztchikov. Samlet besætning: 236 mand.

Udland kort

Den amerikanske flådes atomdrevne ballistiske undervandsbåd SSBN-645 JAMES K.POLK (BENJAMIN FRANKLIN-klassen) ankom 22. juni til Charleston efter at have fuldført den amerikanske flådes strategiske afskrækkelsespatrulje nummer 2000.

Ankomsten markerede undervandsbådens fuldførelse af dens 49. patrulje og bringer dermed antallet af neddykkede sejldage - fra kommandohejsningen i den første af i alt 41 undervandsbåde - op på 100.000. De strategiske afskrækkelsespatruljer påbegyndtes i 1960. Samtlige af de atomdrevne ballistiske undervandsbåde er udstyrede med 16 missilsiloer. Oprindeligt medførtes POLARIS-missiler, men nu er størstedelen af bådene blevet konverteret til at bære POSEIDON-missiler eller det nye TRIDENT-missil-system.

Den strategiske undervandsbådsstyrke er en af de tre elementer i en "triade" af amerikanske strategiske våben, der mulig-

gør affyring af strategiske våben fra land, sø og luften. Den strategiske undervandsbådsstyrkes mulighed for at undgå opdagelse gør den til en af de stærkeste elementer i triaden, hedder det i den amerikanske pressemeddelelse.

I 1930'erne fotograferedes de 14 kanoner, der i 1742 var blevet efterladt på Beringøen i Stillehavet af de overlevende fra Vitus Berings sidste ekspedition. 3 af kanonerne blev i 1936 bjærget. De to blev skænket til Berings fødeby Horsens, hvor de står opstillet i en park. Siden da har flere forgæves søgt efter de tiloversblevne kanoner.

I 1979 startede den såkaldte Tjukotka-ekspedition en systematisk udgravning af de jordhuse, der var Bering-ekspeditionens vinterlejr. Denne udgravning er fortsat i sommer under navnet "Bering-81". Seks jordhuse er undersøgt. Resten har tidevandet skyllet bort.

Ved undersøgelserne i 1979 fremdroges personlige ejendele, der muligvis har tilhørt selve Vitus Bering. I år har man bl.a. fundet det værktøj, hvormed de overlevende byggede den mindre båd, der bragte dem tilbage til fastlandet.

Ved hjælp af bulldozere, udlånt af den eneste bebyggelse på Beringøen, fjernedes store mængder sand på strandbredden. Her lykkedes det i to meters dybde at bjærge endnu fem af Berings kanoner. På grund af det kraftige tidevand måtte eftersøgningen af de sidste kanoner opgives indtil videre.

For at markere 300-året for Vitus Berings fødsel har ekspeditionen "Bering-81" rejst fem trætavler med navnene på de søfolk, der vinteren 1741-42 sammen med Bering selv omkom af sult og skørbug, meddeler pressebureauet APN.

Den første rednings-satellit til hjælp for redningsaktioner ved havarier i skibs- og luftfarten sendes i kredsløb næste år.

Det er resultatet af mere end tre års samarbejde mellem Sovjetunionen, USA, Canada og Frankrig. Disse fire lande har herunder kædet deres planer for sådanne redningsaktioner sammen.

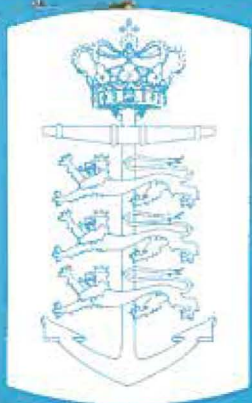
Der vil blive opsendt flere satellitter i polare kredsbaner i højder mellem 800 og 1000 km. De vil over radioforbindelser være på vagt over praktisk taget hele Jordens overflade.

Alle skibe og fly fra de lande, der deltager i programmet, vil medføre signalbøjer, som i tilfælde af skibshavari eller fly-ulykke vil udsende SOS med intervaller på 50 sekunder.

Satellitten vil omgående sende SOS-signalet tilbage til nærmeste jordstation, hvor den signalerende bøjes position straks kan bestemmes med mellem 2 og 4 kilometers nøjagtighed.

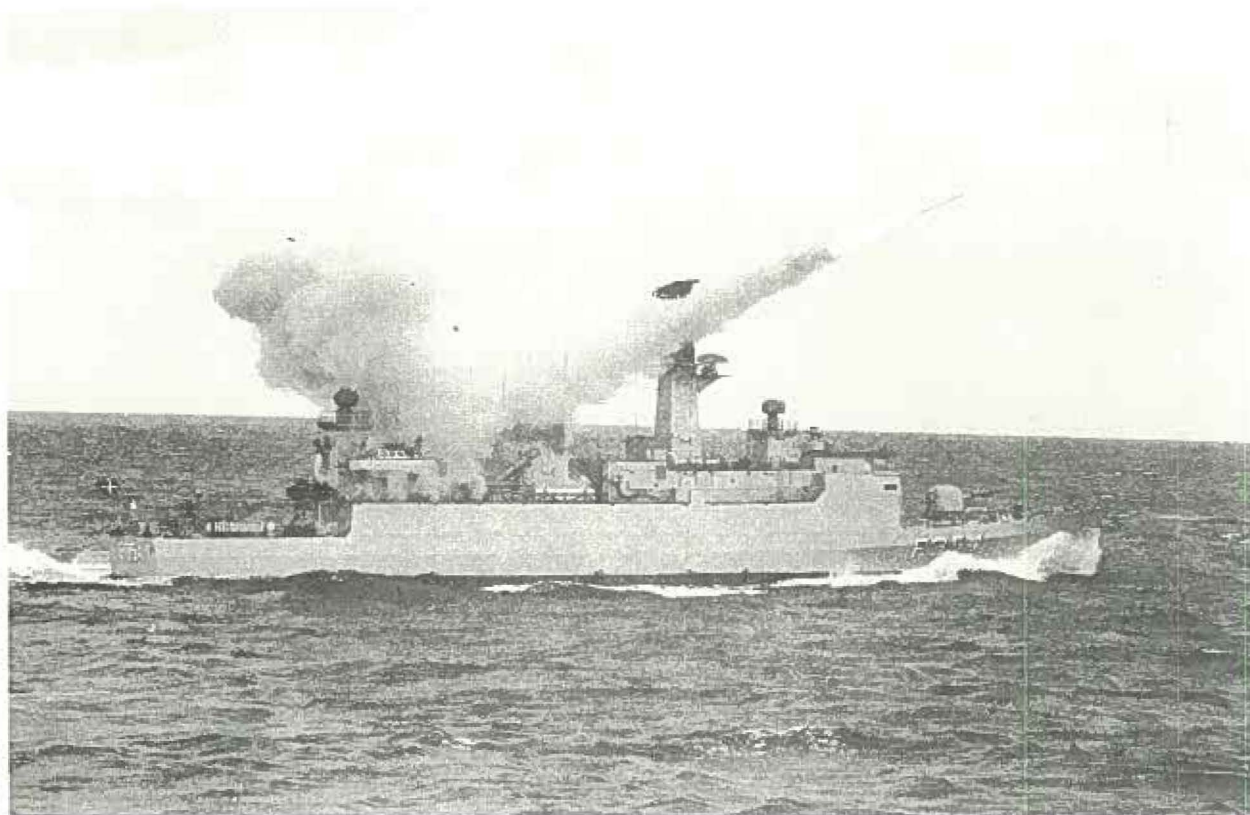
Positionsopgivelsen vil så med det samme blive transmitteret videre til det pågældende lands redningscentral og samtidig til de nærmeste enheder af redningstjenesten, meddeler pressebureauet APN.

Lange

Nr.16/81
7 SEP 81

SØVÆRNS- ORIENTERING

Missilaffyringen fra NIELS JUEL

Øvelserne TACTICAL FIGHTER WEAPONRY og F SQUADEX 2-81

Flyvevåbnets store årlige øvelse TACTICAL FIGHTER WEAPONRY (TFW) fandt sted i perioden 17.-28. august. Da en væsentlig del af flyvevåbnets opgaver er at støtte søværnet i de såkaldte TASMO-opgaver, var en af faserne henlagt til Kattegat, hvor enheder fra søværnet skulle simulere en ORANGE, d.v.s. fjendtlig, flådestyrke. Denne fase fandt sted i perioden 17.-25. august med permanent deltagelse af fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE samt korvetten NIELS JUEL og periodevis af minelæggerne FALSTER og FYEN.

Idet fly normalt ikke selv kan finde deres mål på søen og derfor kræver opdaterede oplysninger om målet, blev offensive fly, d.v.s. jagerbombere, dirigeret af Torpedobådseskadrens mobile Base samt WILLEMOES-klassens torpedobåde, der var placeret forskellige steder i Kattegat. Udover offensive fly fik ORANGE tildelt en række defensive fly, som blev dirigeret fra skibene i angreb på de offensive fly, indtil skibenes egne missilsystemer kunne række.

Så selvom det var en fly-øvelse, fik søværnets enheder stort udbytte i kontrol af fly samt internt i styrken med hensyn til våbenfordeling udover selvfølgelig, at personel på kanoner, måludpegningssigter og ildledelsescentraler fik realistisk træning i engagement af fly.

For at give et indtryk af, hvad udbyttet var, kan nævnes, at der på 7 dage i alt blev dirigeret 650 fly-angreb ind på styrken.

Da TFW var en øvelse, der kun fandt sted i perioden 0800 - 1600, blev tiden desuden udnyttet til Fregateskadrens egen øvelse, betegnet F SQUADDEX 2-81. Udover de almindelige våben- og procedureøvelser var højdepunktet affyring af et HARPOON "Blast Test Vehicle" fra korvetten NIELS JUEL. Det var et øvelsesmissil uden sprænghoved, og hvor kun "boosteren" blev aktiveret. Dette var den egentlige afprøvning af HARPOON-systemet i NIELS JUEL-klassen. Samtidig gav det mulighed for at måle forskellige påvirkninger og udstrålinger i forbindelse med affyringen.

Affyringen forløb planmæssigt og i øvrigt fuldt tilfredsstillende i enhver henseende, og i Fregateskadrens enheder er tilliden til våbensystemet blevet yderligere cementeret.

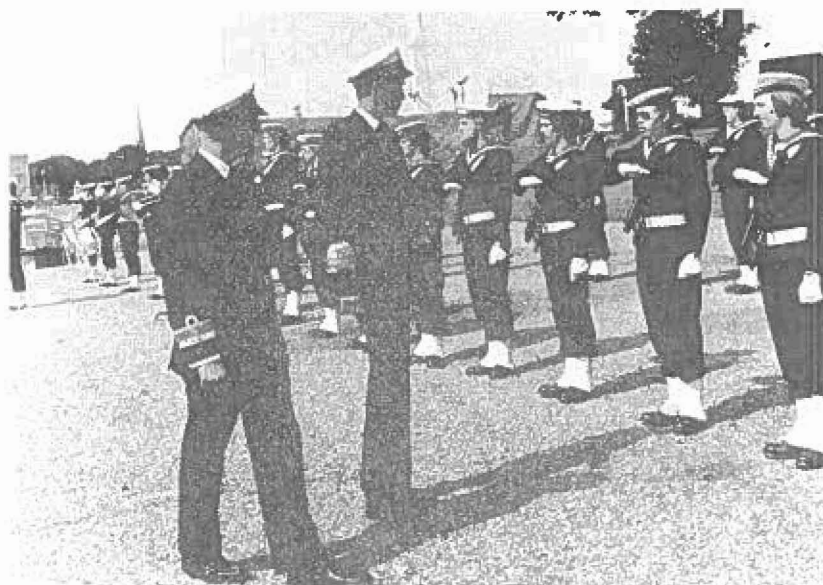
(FGE)

Chefen for den svenske marine besøger søværnet

Chefen for den svenske marine, viceadmiral Per Rudberg, aflagde i dagene 17.-20. august officielt besøg i Danmark efter invitation fra Chefen for Søværnet. Besøget var en genvisit, idet Chefen for Søværnet, kontreadmiral N.F.Lange, aflagde et tilsvarende besøg i Sverige sidste år.

I det omfattende program for viceadmiral Per Rudberg og ledsagere var indeholdt besøg ved søværnets kommandomyndigheder,

hovedskoler, specialskoler og kurser. Derudover var der indlagt sejlads med torpedobåde og korvetten NIELS JUEL. Chefen for Sø-

Chefen for den svenske marine, viceadmiral Per Rudberg inspicerer det opstillede honnørkommando ved salutbatteriet SIXTUS.
(SVN FOT)

værnets operative kommando gav endvidere en orientering om flådens og kommandoens opgaver om bord i minelæggeren FALSTER under et ophold ved Torpedostation Kongsøre.

(MST)

Øvelse AMBER EXPRESS

Ca. 22.000 mand fra otte lande vil deltage i NATO-øvelsen AMBER EXPRESS i Danmark i tiden 5. september til 3. oktober.

Øvelsen vil fortrinsvis foregå på den sjællandske øgruppe, hvor hovedparten af aktiviteterne vil finde sted i perioden 20.-25. september.

Ligesom under tilsvarende øvelser i 1969, 1973 og 1977 er det meningen bl.a. at indøve principper og procedurer for tilgang og indsættelse af Europakommandoens bevægelige styrke ("Allied Command Europe Mobile Force" (AMF)) i Danmark.

Formålet med øvelsen for AMF er at demonstrere NATOs evne til hurtigt at kunne forstærke et truet område med en styrke fra flere NATO-lande, der kan virke effektivt afskrækkende.

AMF opstilles og indsættes for at forhindre, at et angreb mod NATO udløses, og styrken skal - hvis dette mislykkes - kunne kæmpe effektivt sammen med danske og eventuelt andre NATO-styrker i området.

Øvelsen vil nemlig også omfatte engelske styrker, der skal kunne forstærke det danske forsvar. De engelske styrker omfatter "United Kingdom Mobile Force" (UKMF) og kommandoenheder fra "Royal Marines".

AMF og de engelske styrker vil blive fløjet, sejlet og kørt til Danmark, hvor de vil gå i stilling side om side med danske enheder.

AMF landstyrker består af enheder fra Belgien, Vesttyskland, Italien, Luxembourg, England og USA og er under kommando af den engelske generalmajor M.F.Reynolds.

AMF flystyrker kommer fra Belgien, Holland, England og USA.

UKMF deltager med både hær- og flystyrker under kommando af brigadegeneral E.H.A.Becket.

Fra dansk side deltager enheder fra hæren, hjemmeværnet og flyvevåbnet.

AMBER EXPRESS er i Danmark tilrettelagt af Chefen for Enhedskommandoen, generaløjtnant O.K.Lind.

Den direkte ledelse af henholdsvis land- og luftoperationer har Chefen for Østre Landsdelskommando, generalmajor N.-Aa. Rye Andersen, og Chefen for Enhedskommandoens flystyrker, generalmajor P.Thorsen.

I en periode er øvelsen koordineret med den sideløbende maritime øvelse BOTANY BAY.

AMBER EXPRESS er en af de feltøvelser, som i år afholdes som et led i NATOs AUTUMN FORGE øvelsesprogram, der bl.a. har til formål at afprøve og forbedre evnen til hurtigt at forlægge styrker til og indsætte dem i truede områder.

(APIC)

Øvelse BOTANY BAY 81

I perioden 7.-22. september afholdes øvelse BOTANY BAY 81, og det er denne øvelse, der er koordineret med øvelsesaktiviteten på Sjælland, som omtalt under øvelse AMBER EXPRESS.

Øvelsen omfatter i år danske, vesttyske og engelske enheder. Afviklingen finder sted i tre adskilte faser omfattende våben- og proceduretræning samt taktisk samarbejde.

I øvelsens sidste fase vil dette taktiske samarbejde omfatte såvel angreb på som forsvar af en amfibiestyrke. Det er i

denne fase, der er foretaget en koordination mellem de to øvelser, således at man opnår en væsentlig bedre udnyttelse af de samlede ressourcer og kan drage erfaringer i samarbejdet mellem de tre værn og inden for NATO-samarbejdet.

(FST)

Parade i Undervandsbådseskadren

I anledning af eskadrechefsskifte og præmieoverrækkelse afholdt Undervandsbådseskadren parade på Holmen den 14. august.

Kommandørkaptajn H.Fink-Jensen, der har gjort tjeneste som eskadrechef siden 1978, afløses af kommandørkaptajn H. Frank, der tiltrådte den 19. august.

Præmieoverrækkelsen

Chefen for Søværnet overrakte ved samme lejlighed Chefen for Søværnets vandrepræmie for torpedoskydning fra undervandsbåde til kaptajnløjtnant J.Olesen, chef for undervandsbåden DELFINEN.

Undervandsbåden DELFINEN opnåede ved eskadrens torpedoskydekongurrence, der afholdtes i Østersøen i juni, træfning i samtlige serier og kvalificerede sig med fine points til Chefen for Søværnets præmie.

(UBE)

Økonomiske besparelser i forsvaret i 1981 og 1982

I Forsvarskommandoens oplæg til en kommende forsvarsordning på uændret økonomisk niveau er der ved den økonomiske planlægning for 1982 konstateret et behov for udgiftsforøgelser på i alt ca. 450 mio.kr. Dette forøgede behov er opstået som følge af prisudviklingen især på materiel og brændstofområdet - bl.a. påvirket af den højere dollarkurs - samt fordi den eksisterende

personelstyrke og støttestruktur er større end planlagt i oplægget. En af oplæggets forudsætninger var i øvrigt fastholdelse af det nuværende aktivitets- og investeringsniveau. I forbindelse med planlægningen for perioden 1982-85 er der forudset en række tilpasninger og reduktioner i værnstrukturernes, der forventes at kunne nedbringe forswarets driftsudgifter i 1982 med ca. 200 mio.kr., hvorfor der resterer et behov for besparelser på yderligere ca. 250 mio.kr. i 1982.

På grund af dette besparelsesbehov - som i øvrigt er bekræftet ved det netop indgåede forsvarsforlig - pålagde Forsvarskommandoen i foråret de tre værn - med udgangspunkt i det oprindelig opgjorte behov for midler til værnernes drift - at udarbejde besparelsesforslag til et samlet beløb på ca. 275 mio.kr. fordelt således, at hæren og flyvevåbnet hver skulle spare ca. 110 mio.kr., medens søværnet, som har det mindste driftsbudget, skulle foreslå besparelser på ca. 55 mio.kr. Foranlediget heraf har de tre værn i sommerens løb udarbejdet besparelseskataloger indeholdende en række drastiske reduktionsforslag, der nødvendigvis har måttet indeholde en række aktivitets- og personelreduktioner samt udskydelse af en del anskaffelser inden for materiel- og reservedelsområdet.

Af de opstillede besparelseskataloger fremgår det, at søværnet øjensynligt ikke har haft samme muligheder for at gennemføre besparelser inden for aktivitetsområdet som de to andre værn. Årsagen hertil er bl.a., at opretholdelse og til en vis grad endog styrkelse af fiskeriinspektionen og farvandsovervågningen udgør en væsentlig del af søværnets fredstidsaktivitet, og at der på disse områder politisk ikke ønskes indskrænkninger.

Søværnet har således måttet foreslå 79 % af besparelserne gennemført inden for det materieldriftsbetonede område, medens hæren og flyvevåbnet har foreslået henholdsvis 54 % og 42 % af besparelserne inden for dette område. For de to sidstnævnte værn ligger således en væsentlig større del af besparelserne på det aktivitetsmæssige område inklusive personelorienterede udgifter.

I søværnets materieldriftsbetonede besparelsesforslag indgår de forventede gevinster ved en ændring af Materielkommandoens vedligeholdelsespolitik henimod en begrænsning og billiggørelse af de periodiske eftersyn og dokninger af skibene. Endvidere indgår effektivitetsforøgelse ved Orlogsværftet med baggrund i de undersøgelser vedrørende arbejdsgang m.v., der er

udført med assistance af civile rationaliseringsfirmaer. En lang række velbegrundede erstatningsanskaffelser har måttet udskydes, ligesom udgifter til bygningsvedligeholdelse, opvarmning, elektricitet, rengøring m.v. har været i søgelyset. Der må således såvel inden for det kommandtskabsprægede udgiftsområde som inden for det generelle serviceniveau forventes en yderligere stramning i den kommende tid.

Inden for de aktivitetsbetonede udgiftsområder - bortset fra fiskeriinspektion og overvågning - vil der også ske stramninger. Der vil finde en reduktion af øvelsesvirksomheden sted, og antallet af mønstringsindkaldte vil i 1982 formentlig blive reduceret i forhold til tidligere år. Der gennemføres endvidere væsentlige reduktioner inden for uddannelsesvirksomheden; f.eks. vil søværnets personels deltagelse i kurser, særligt i udlandet, blive betydeligt begrænset i 1982.

Også i den resterende del af 1981 har det vist sig nødvendigt at gennemføre besparelser på driften i alle tre værn, idet det har kunnet konstateres, at forbruget på en række områder overstiger det planlagte med et forudseeligt merforbrug og derved en overskridelse af forsvarsbudgettet for i år, hvis der ikke foretages indskrænkninger i aktivitet m.v. Størrelsen af de nødvendige besparelser i 1981 er endnu ikke endelig fastlagt, men det er allerede nu vedtaget at skære væsentligt ned på uddannelses- og øvelsesaktiviteterne i årets sidste måneder, ligesom adskillige mindre materielanskaffelser, planlagt gennemført i indeværende år, må forventes stillet i bero. Endvidere har Forsvarskommandoen taget skridt til allerede nu at gennemføre ansættelsesstop inden for visse områder, hvor der er planlagt gennemført reduktioner i forbindelse med 1982 strukturen i overensstemmelse med det netop indgåede forsvarsforlig.

Det er dog fra Forsvarskommandoen tilkendegivet, at de ekstraordinære besparelser i 1981/82 er at betragte som en engangsforanstaltning - i hvert fald hvad angår øvelses- og uddannelsesaktiviteterne samt genanskaffelser af reservedele m.v. - idet den strukturtilpasning, der skal ske i de kommende år, forventes at frigøre midler til at retablere den nødvendige aktivitet og materieldrift.

Som det fremgår af foranstående, går forsvaret ind i en periode, der vil blive kendetegnet ved gennemførelse af en række nødvendige besparelser. Disse er imidlertid søgt fordelt over

så bred en front som muligt, idet ikke alene de tre værn, men også de fleste fællesværnsmyndigheder vil blive berørt.

De enkelte tjenestesteder, som vil blive pålagt disse besparelser, vil almindeligvis ad kommandovejen blive underrettet om, hvilke konkrete tiltag besparelseskravene medfører for aktivitet, materielforbrug og uddannelsesvirksomhed m.v.

Allerede på nuværende tidspunkt har det imidlertid været påkrævet at meddele chefer m.fl. pålæg om at udvise yderligere sparsommelighed på de daglige aktiviteter og anmode dem om i deres dispositioner at være meget økonomisk bevidste og forudseende, således at der altid sigtes mod at løse pålagte opgaver og opretholde beredskabet på den for forsvaret absolut billigste måde. Det må ses i øjnene, at nogle af de pålagte besparelser vil "gøre ondt", ikke mindst i søværnet, som i forvejen råder over den mindste del af forsvarsbudgettet.

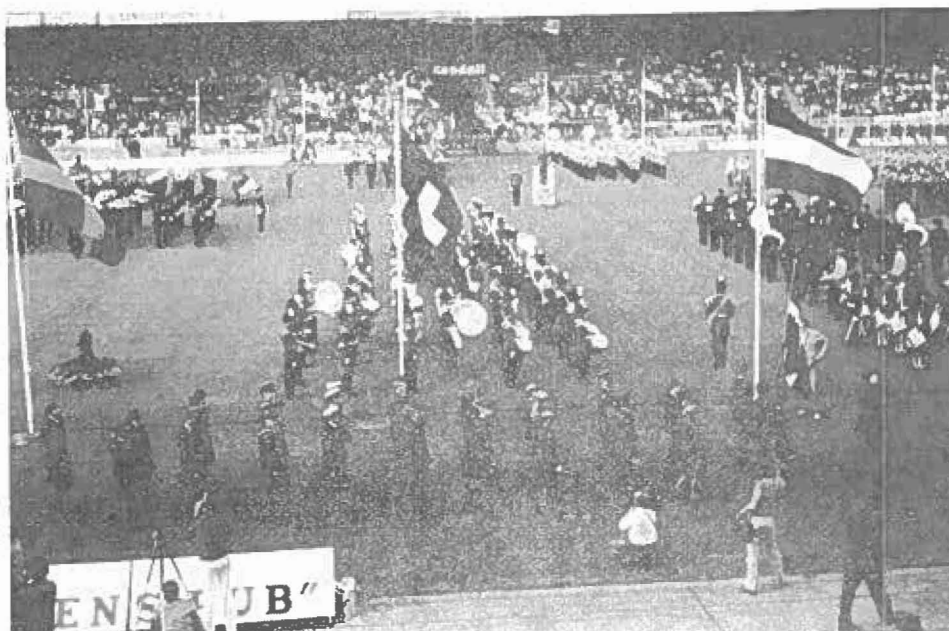
Det er derfor nødvendigt, at alt personel i søværnet er opmærksom på Forsvarschefens henstilling om at vise forståelse for situationen og i den daglige tjeneste medvirker til at udvise sparsommelighed. Meget kan nås ved at vise omtanke ved arbejdets tilrettelæggelse og omhu med materiellet samt ved at medvirke til at sikre, at spild af forbrug af enhver art minimeres, og at arbejdstiden udnyttes så effektivt som muligt. Mange ting, som tidligere har været betragtet som selvfølgeligheder, og mange tilvænninger, som vi, i lighed med det civile samfund, har oparbejdet i den periode af økonomisk gode år, som nu er slut, må revideres, om bestræbelserne for i de kommende trange år at opretholde et troværdigt, målrettet og effektivt søværn, som kan løse de pålagte opgaver, skal lykkes.

(MST)

Nijmegen-marchen 1981

I år afvikledes Nijmegen-marchen for 65. gang med en rekordagtig deltagelse, idet ikke mindre end 19736 militære og civile deltog i de fire marchdage, hvor der i gennemsnit marcheres 40 km om dagen. De fleste militære marcherede med udrustning på ikke under 10 kg, hvilket i sig selv er en præstation, som ikke bliver mindre i bagende sol eller strid regn! Begge dele blev deltagerne udsat for i år.

Den danske delegation var i år under hjemmeværnets kommando med oberst Bodil Westerholm som delegationschef. Et udmærket fungerende "set-up", hvor hjemmeværnet viste "de andre værn", at det absolut ikke står tilbage i hverken den ene eller anden retning, tværtimod måske.

Den danske holdrepræsentation ved indmarchen

Der startede i alt 835 militære mænd og kvinder (CF incl.), og 806 gennemførte, hvilket må siges at være en særdeles rimelig frafaldsprocent. Søværnets kontingent stillede med et hold på 50, og kun een måtte udgå på grund af en pludselig opstået seneskade. Kontingentet var delt op i:

- Hold nr. 1 på 15 deltagere fra blandede tjenestesteder. Her deltog sergent Rita Foldager Pedersen og overkonstabel Rene Rasmussen - begge fra Flådestation Frederikshavn - for femte gang i træk og modtog selvfølgelig 5-års medaljen.
- Hold nr. 2 på 13 var sammensat af sergenter og sergentelever fra Søværnets Eksercerskole - alle gennemførte i god stil og var virkelig fine repræsentanter for såvel deres tjenestested som for søværnet. For øvrigt deltog deres chef for andet år i træk som individuel gænger!
- Hold nr. 3 bestod af 11 mand fra militærpolitiet ved Flådestation København. MP-erne mødte en udfordring, som vist nok var større, end man på forhånd havde regnet med. Men alle holdt sammen og var et skoleeksempel på gruppesammenhold.
- Blandt de 8 individuelle, som alle gennemførte uden problemer, bør nævnes, at mekaniker B.Nielsen fra Frederikshavn gennemførte marchen for 10. gang. Foruden den meget eftertragtede 10-års medalje modtog mekanikeren Søvær-

nets Idrætsforenings sølvemblem som anerkendelse for sin mangeårige indsats.

Den danske delegationsstab med Hans Højhed Prins Georg i spidsen modtager SES-holdets honnør

Selvom indmarchen, der overværedes af ca. 200.000 tilskuere, bogstavelig talt druknede i tordenbyger, præsenterede det danske søværnskontingent sig på en værdig og meget professionel måde. Forhåbentlig vil der fremover findes mulighed for, at vi fra søværnet stadig kan deltage i dette fantastiske arrangement, som der vel næppe findes magen til i hele verden - de olympiske lege inklusive! Forhåbentlig er der endnu flere, som går i gang med træningen til næste års Nijmegen-march - for uden træning skal man simpelthen holde sig væk!

(SVN kontingent-
leder 81)

"Rorgængeren" på "rette" plads

Søværnets Eksercerskoles statue "Rorgængeren" har holdt flyttedag.

Statuen, der er udført i begyndelsen af 50'erne af billedhuggeren Viggo Jarl, var oprindeligt tiltænkt sømandshjemmet i Nyhavn, men havnede på heldig vis ved Søværnets Eksercerskole.

Forhistorien er følgende:

En dag i midten af 50'erne læste skolens daværende værnepligtige teolog om Viggo Jarls statue i et dagblad. Det fremgik

af artiklen, at billedhuggeren havde ønsket at forære "Rorgængerren" til sømandshjemmet i Nyhavn, men at dette havde måttet afstå fra gaven på grund af manglende placeringsmulighed.

Statuen "Rorgængerren"

Den værnepligtige teolog viste artiklen til den daværende næstkommanderende, orlogskaptajn J.K.Olsen, og resultatet heraf blev, at den værnepligtige teolog skrev til billedhuggeren og foreslog, at statuen i stedet for blev skænket til Søværnets Eksercerskole.

Viggo Jarl blev glad for henvendelsen og lovede, at Søværnets Eksercerskole måtte få statuen, såfremt Søværnskommandoen gav tilladelse hertil. Tilladelsen blev indhentet, og Viggo Jarl lod derefter - for egen regning - "Rorgængerren", som var udført i gips, støbe i bronze.

Statuen blev opstillet på Søværnets Eksercerskoles stadion,

og afsløringen, som fandt sted i nærværelse af bl.a. Viggo Jarl, blev festligholdt med taler og fælles kaffebord til hele besætningen.

Det har senere vist sig, at placeringen ikke ydede statuen fuld retfærdighed.

Under et kontaktarrangement ved Søværnets Eksercerskole, hvori bl.a. den nu 81 årige orlogskaptajn J.K.Olsen deltog, drøftedes muligheden for at finde en bedre egnet placering til "Rorgængerren".

Stedet blev fundet, "Rorgængerren" blev flyttet, og nu står han på plænen foran cafeteriet og betragter de mange orlogsgæster, som hver dag passerer forbi.

"Rorgængerren" har fundet et godt og blivende sted. Det både synes og håber man ved Søværnets Eksercerskole, som nu vil invitere "J.K." op og besigtige arrangementet.

(SES)

Indland kort

Det britiske landsætnings- og kommandoskib HMS INTREPID aflægger uofficielt besøg i København 11.-16. september. Chef: Kommandør P.G.V.Dingemans. Samlet besætning: 700 mand samt 42. Royal Marine Command, bestående af 790 officerer, befalingsmænd og menige. Herudover vil den britiske chef for "Amphibious Warfare", Commodore M.C.Clopp, være om bord.

I samme periode aflægger landsætningsfartøjerne SIR GERAINT og ARDENNES uofficielt besøg i København. Chef for SIR GERAINT: Kommandør O.Lynch. Samlet besætning: 68 befalingsmænd og menige. Chef for ARDENNES: Major J.P.B.Collins. Samlet besætning: 36 befalingsmænd og menige. Begge enhederne vil være under kommando af Commodore M.C.Clopp om bord i INTREPID.

De britiske patruljefartøjer HMS WOODLARK (HAM-klassen) og HMS PETEREL (BIRD-klassen) aflægger uofficielt besøg i Randers som følger:

- 15.-17. september: HMS WOODLARK. Chef: Kaptajnløjtnant W.H.J.Gibbs. Samlet besætning: 27 mand, heraf 12 kadetter.
- 15.-18. september: HMS PETEREL. Chef: Kaptajnløjtnant P.C. Lee. Samlet besætning: 22 mand.

Under forudsætning af Forsvarskommandoens bemyndigelse afholder Reserveofficersforeningen i Danmark atter kursus for officerer af Reserven og A- og B-linien af alle 3 værn.

Kursusindhold:

- Krisestyring belyst ved TV-foredrag og et gruppespil.
- Totalforsvaret i en krisetid.
- Potentielle konfliktmuligheder i en krisesituation.
- Situationsspil vedrørende mobiliseringsfasen.

Kursus gennemføres som internatkursus på Sønderborg Kaserne i tiden 5. november kl. 2000 til 7. november kl. 1200. Tilmelding foretages ved henvendelse til Reserveofficersforeningen i Danmark, postboks 813, 2100 Ø, tlf. 01 141601 ml. 1100-1400. Tjenstgørende personel bedes forud for tilmelding sikre sig tjenestestedets accept af kursusdeltagelsen. Tilmel-

ding må finde sted senest 3. oktober, meddeler Reserveofficersforeningen.

Udland kort

I den sovjetrussiske handelsflådes tidsskrift "Morskoy Flot" omtales grundstødningerne af to tankskibe under passage af det vanskeligt navigable farvand ved Hatter Barn i Store Bælt for nogle år siden. Om årsagerne til grundstødningerne - der har stor lighed - siges: "På begge fartøjer forlader kaptajnen broen før passagen af en af de allervanskeligste strækninger, på begge har man forberedt sig utilfredsstillende til passagen af de danske stræder, på begge var navigationstjenesten utilfredsstillende ordnet. Ingen af kaptajnerne forstod deres ansvar ved selvstændig sejlads i de danske stræder. Derfor viste både den ene og den anden ubegrundet selvsikkerhed ved at beslutte at sejle uden lods".

Den første af tolv Westland LYNX-helikoptere til den vesttyske flåde blev formelt overdraget den 15. juni i Yeovil, England. Det er meningen, at helikopterne skal operere fra den vesttyske flådes nye F 122 fregatter, der løbende er under bygning. Helikopterens primære rolle er ubådsbekæmpelse, hvorfor den er blevet udrustet med en speciel letvægts "dipping sonar". Denne er typebenævnt BENDIX AN/AQS 18 og er udviklet under en kontrakt udformet af det vesttyske forsvarsministerium. Herudover vil LYNXen kunne anvendes i overvågnings- og redningstjenesten.

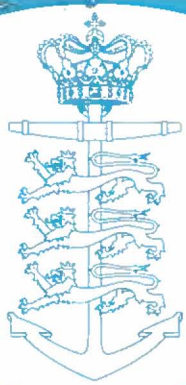
Vesttyskland er den sjette europæiske nation, der har bestilt Westland NAVY LYNX-helikoptere. LYNXen er allerede operativ i flåderne i England, Frankrig, Holland og Danmark, og om kort tid tillige i Norge. I alt er der til dato blevet bestilt 307 LYNX-helikoptere af forskellige typer.

Den vesttyske flåde opererer desuden med 22 Westland SEA KING-helikoptere i redningstjenesten. Disse er baseret i Kiel, hedder det afsluttende i en artikel i "NAVY International".

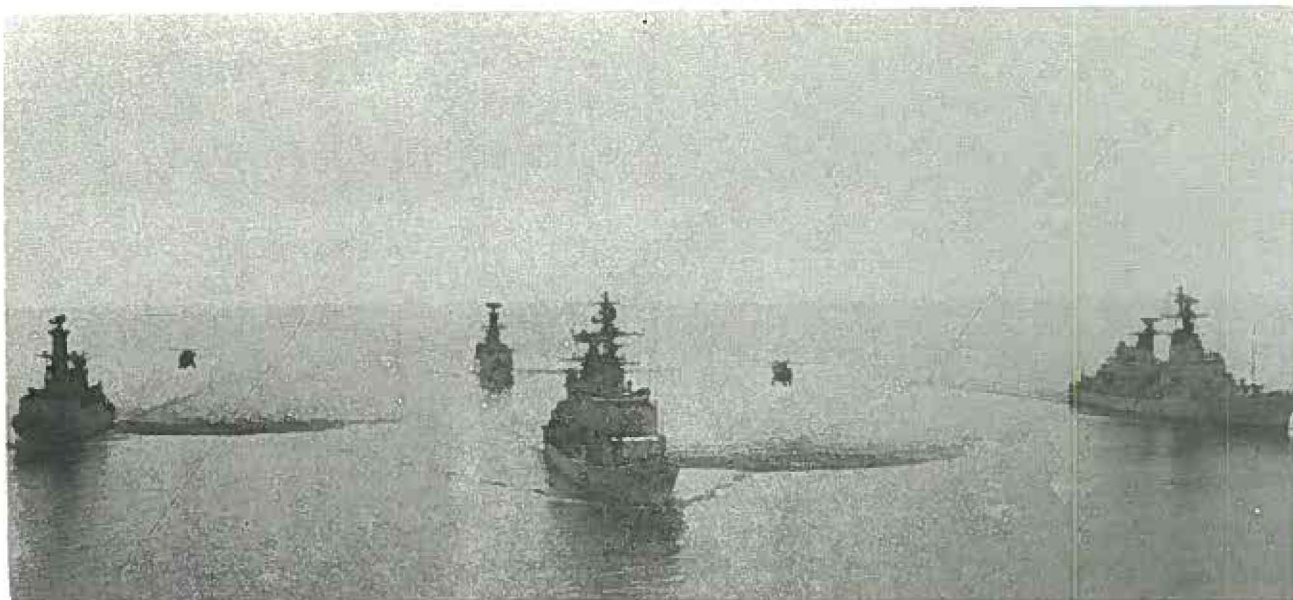
Marinestaben kan supplerende oplyse, at LYNXen er planlagt at indgå i søværnet som flådehelikopter i 1984/85 i et antal af 4 med særlig udrustning. Der er allerede anskaffet 7 LYNX-helikoptere til fiskeriinspektionstjenesten, og en ottende forventes i løbet af året.

Den britiske flåde søsatte 2. juni det tredje og foreløbig sidste hangarskib af INVINCIBLE-klassen. Skibet, der fik navnet ARK ROYAL, er 206 meter langt, 32 meter bredt og har de mest moderne underbringelsesmuligheder for omkring 1.000 besætningsmedlemmer. Skibet vil blive fremdrevet af Rolls-Royce Olympus gasturbiner og udrustet med det sidste nye udstyr på såvel kommunikations- som navigationssiden. Med et standarddeplacement på ca. 16.000 tons er INVINCIBLE-klassens enheder de største krigsskibe, der er bygget i England siden 1950. De er konstrueret til at operere såvel SEA HARRIER-fly som SEA KING-anti-ubådshelikoptere. Udover "command and control"-udstyr vil enhederne blive udrustet med overflade-til-luft-missilsystemet SEA DART, skriver tidskriftet "NAVY International".

S. Kieler
S.Kieler
fg.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Formation af fregatter, korvetter og LYNX-helikoptere

Søværnet under det nye forsvarsforlig

I den forgangne måned blev der - efter langvarige og vanskelige forhandlinger - påny indgået et politisk flertalsforlig om forsvaret for en kommende 3 års periode, hvor rammerne for opgaver, styrkemål og udvikling blev afstukket. Ikke mindst af sikkerhedspolitiske årsager må forsvaret glæde sig over dette, men forligsrammen og prioriteringerne rejser en del problemer, ikke mindst for det teknisk betonedede søværn.

Det må straks erkendes, at der bliver tale om et mindre søværn end under 1973 lovens styrkemål, omend et søværn med bibeholdelse af flere enheder end i Forsvarskommandoens oprindelige oplæg til en nyordning med uændret forsvarsbudget. Det vil også være rigtigt at gøre opmærksom på, at der gennem de sidste 20 års forsvarsordninger løbende er sket en kvantitativ ned-

skæring af søværnet til trods for, at de opgaver og den trussel til søs, vi står overfor, er forøget væsentligt, især i de senere år.

Torpedo/missilbåde af WILLEMOES-
klassen

I det aktuelle forlig må søværnet først og fremmest hilse med tilfredshed, at det blev muligt kvantitativt at opretholde torpedobådsstyrken, for de ældste enheder af SØLØVEN-klassen dog med status af en reservestyrke, der kan trækkes på i en krigssituation. Opgavekomplekset for denne skibstype vil i krise- og krigssituationer være af en sådan karakter, at det ikke ville være muligt til enhver tid at holde en tilstrækkelig stor indsatsberedt og udholdende styrke klar med de 10 enheder af WILLEMOES-klassen alene.

Forliget stadfæster den foreløbige opretholdelse af materiellet ved de to kystforter, og overvejelser om at nedlægge eller erstatte dem med andre systemer er dermed udskudt. Søværnet har altid hævdet, at der i visse af vore farvandsafsnit var et behov for kystbefæstningsværker som supplement til og støtte for den mobile flåde, hvor flåden dog har været tillagt højest prioritet, når ressourcerne var knappe, som de vil være under dette forlig.

Det alvorligste forhold for søværnet er, at spørgsmålet om erstatning af ubådene af DELFINEN-klassen, som nu er under udfasning, er uafklaret. Det må håbes, at der ved en nøjere vur-

dering af forsvarets investeringsmuligheder i de kommende år kan vise sig mulighed for at iværksætte et erstatningsbyggeri allerede i indeværende forligsperiode, hvad det indgåede forlig

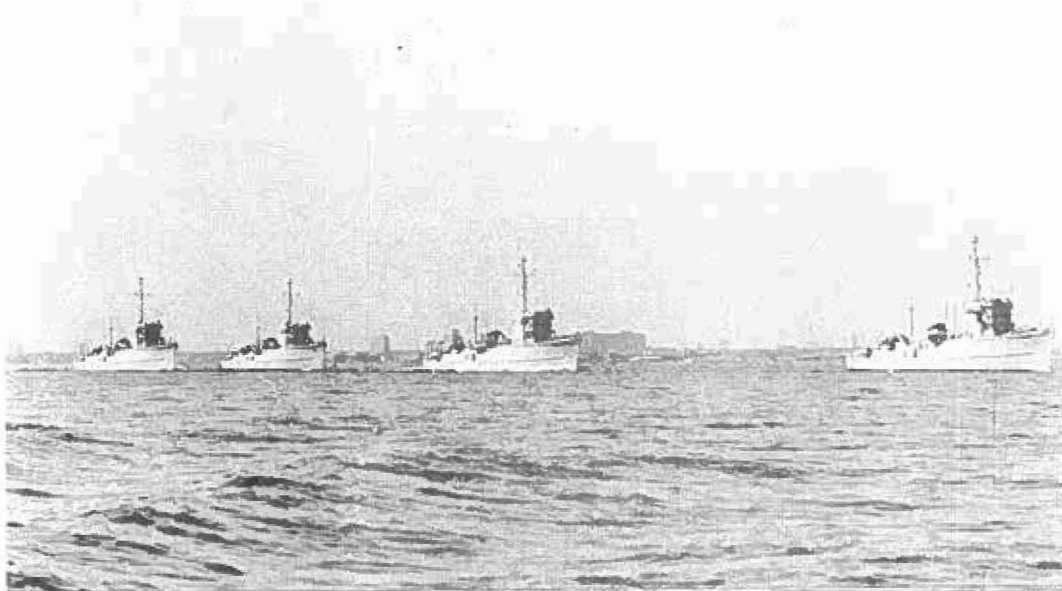
Ubåd af DELFINEN-klassen - som nu udfases

i øvrigt ikke udelukker. I modsat fald vil det blive uhyre vanskeligt at opretholde den ubådsekspertise, som hidtil har eksisteret i søværnet. Nye, moderne undervandsbåde kan yde et vægtigt bidrag til styrkebalancen og forsvaret til søs og har gode virkemuligheder i vort interesseområde.

Søværnet har i løbet af 70'erne fået en del moderne eller moderniserede overfladeenheder, som vil danne kernen i den fremtidige flåde, og disse enheder er der god grund til at erklære tilfredshed med i et i øvrigt nedskåret søværn. Det må samtidig erkendes, at en stor del af flåden vil bestå af skibe, som nærmer sig udrangeringstidspunktet, medmindre der træffes særlige dispositioner. Dette er vel erkendt på politisk plan, og forsvarsforliget har da også muliggjort, at en del af disse ældre enheders levetid forlænges, dog uden tilstrækkelig økonomisk mulighed for en samtidig stærkt påkrævet modernisering af udstyr.

For søværnets evne til at imødegå en minetrussel mod skibsfarten på vore havne og i vore sejlruiter ville især en modernisering af vor minerydningsevne have været meget ønskelig allerede på indeværende tidspunkt, og forhåbentlig kan dette alvorlige problem blive taget op og løst nu i den foreliggende forligsperiode.

Set på lidt længere sigt er beslutningen om at udskyde erstatningsbyggeri for det ældste skibsmateriel søværnets alvorligste problem, idet der kan forudses en ophobning af behovet for nybygninger i 90'erne, om søværnet da fortsat skal kunne løse sine opgaver. En flåde vil altid være en blanding af nyere

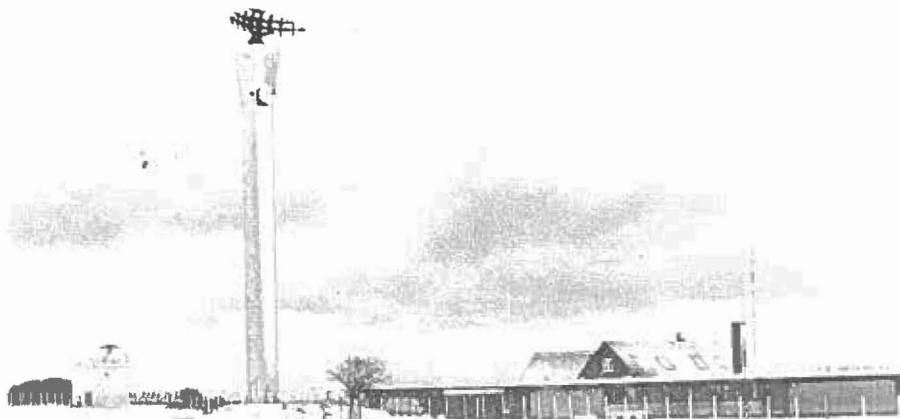
De ældre minestrygere af SUND-klassen

og ældre enheder som følge af, at et orlogsskibs levetid er 20-25 år. Et jævnt nybygningsprogram er derfor en væsentlig betingelse for opretholdelse af en effektiv flåde, og manglende erkendelse heraf vil uvægerligt føre til et langsomt, men svært opretteligt forfald. Denne problemstilling er væsentlig for den fremtidige udvikling af en dansk orlogsflåde, og da det som bekendt tager fra 4-8 år at introducere og opøve nye enheder i søværnet, regnet fra det tidspunkt, et nyt projekt godkendes til anskaffelse, må problematikken afklares allerede i indeværende forligningsperiode, om søværnet ikke skal komme i en uoprettelig situation, især hvad angår skibsmateriellet.

Forliget vil betyde en vis reduktion af søværnets støttefaciliteter i land, idet de eksisterende faciliteter har været beregnet til en noget større flåde, end der bliver aktuelt. Enkeltheder om dette forhold er dog endnu ikke afklaret, men der vil i sagens natur blive tale om en gradvis tilpasning.

I forsvarsforliget lægges der stor vægt på søværnets evne til at overvåge, hvad der foregår i farvandene omkring os - og de aktuelle begivenheder i Østersøen, hvor den største sovjet-

russiske flådestyrke, der er set siden den 2. verdenskrigs slutning, nu er samlet og afholder landgangsøvelser, bekræfter da også vigtigheden af denne søværnsopgave. Det må derfor hilses med tilfredshed, at en længe tiltrængt modernisering af det forældede overvågnings- og kontroludstyr ved marinedistrikterne og

En kystradar, som skal moderniseres

i Søværnets operative Kommando er vedtaget til introduktion i de nærmest følgende år. Det må dog samtidig bemærkes, at de flådehelikoptere, som indgik allerede i 1973 lovens styrkemål, endnu en gang har måttet udskydes og nu påregnes introduceret kort efter forligsperiodens udløb. Søværnet anser disse flådehelikoptere for særdeles velegnede i den moderne overvågning til søs og til støtte og supplerung af flåden såvel i freds- som krigstid.

Personelmæssigt vil søværnet ikke blive føleligt reduceret, hvilket bl.a. skal ses på baggrund af, at søværnet i den foregående periode faktisk har været underbemandet, idet det ikke har været muligt hurtigt nok at rekruttere personel svarende til de normer, der blev fastsat ved 1973 forliget med senere udvidelser, bl.a. som følge af den udvidede fiskeriinspektion i Nordatlanten. En vis tilpasning af personelstyrken og personalekategorierne må dog forudses bl.a. som følge af Forsvarsministeriets arbejde med en ny personelstruktur for forsvaret.

Mange detailspørgsmål vedrørende søværnet vil imidlertid først kunne belyses, når en ny forsvarslov - omfattende målsætning, organisation og personel - har set dagens lys, og når de foranstaltninger, som er påkrævet for at opfylde det politiske forsvarsforlig, er blevet nærmere konkretiseret.

LYNX-helikopter med fregat

Søværns-Orientering vil bestræbe sig på at holde personalet løbende orienteret om de forhold, som berører søværnet, efterhånden som disse afklares. Søværnet må endvidere sætte lid til, at de ressourcer, som er påkrævet for at opretholde den aktivitet og materieldrift, som er forudset for søværnet i forliget, også vil blive stillet til rådighed på trods af de øjeblikkelige sparebestræbelser.

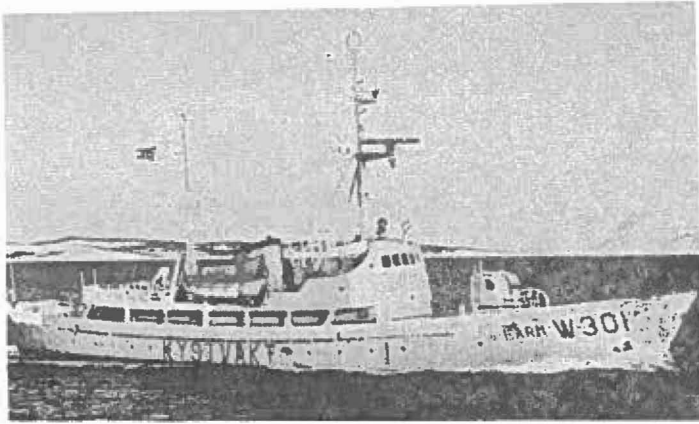
(CH SVN)

Fiskeriproblemerne omkring Jan Mayen

Ved udvidelsen af fiskeriterritoriet ved Østgrønland nord for 67°N den 1. juni 1980 opstod der et omstridt område mellem Østgrønland og den norske ø Jan Mayen, idet Danmark fastlagde sit fiskeriterritorium i en afstand af 200 sømil fra Grønland, og Norge fastlagde sin fiskerigrænse som midterlinien mellem Østgrønland og Jan Mayen.

På grund af det omstridte område blev det fra den danske regerings side bestemt, at der indtil videre ikke skulle udøves dansk fiskeriinspektion i dette område, før de endelige grænser var fastlagt.

Ved loddefiskeriets start i august måned i år besluttede Norge som noget nyt at udøve aktiv fiskeriinspektion i området og sendte kystvagtskibet FARM til området. Det norske kystvagtskib kontaktede de danske og færøske trawlere i området og anmodede dem om at ophøre med fiskeriet.

Det norske kystvagtskib FARM

blev beordret til at fremskynde et påbegyndt maskineftersyn for at afløse VÆDDEREN. BESKYTTEREN, der udførte sejlads med en folketingsdelegation, skulle være klar snarest efter den 7. september for at indgå i afløsningstørnen.

Det omstridte område er beliggende langt fra havne, hvor genforsyning med olie og andre forsyninger kan finde sted. Angmagssalik på Grønlands østkyst er nærmeste havn, men på grund af vinterens komme er olielagrene begrænsede, og den nærmeste anvendelige havn for de danske skibe er derfor på Færøerne. VÆDDEREN blev afløst den 4. september af INGOLF og returnerede til fiskeriinspektionstjenesten ved Færøerne. Det har således været muligt at sikre fast tilstedeværelse af et dansk inspektionsskib i det omstridte område, som ligger langt fra inspektionsskibenes normale operationsområder.

Ved et møde på embedsmandsplan i Oslo den 7. september blev Norge og Danmark enige om at opretholde "status quo" i området, og Norge ophørte med at uddele advarsler til danske og færøske fiskere.

Situationen på feltet har hele tiden været afslappet, som det bør være mellem nordiske broderfolk.

Det blev derfor fra dansk side den 30. august besluttet at omdirigere inspektionsskibet VÆDDEREN med sin LYNX-helikopter fra fiskeriinspektionen ved Færøerne til det omstridte område. Inspektionsskibene INGOLF og BESKYTTEREN var på dette tidspunkt i vestgrønlandske farvande, og INGOLF

Det danske inspektionsskib VÆDDEREN

Den hurtige disponering af danske inspektionsskibe til et fjernt område, hvor der var opstået problemer, er et eksempel på nødvendigheden af at råde over søgående og udholdende orlogsskibe, som et instrument til at markere danske interesser og håndhæve nationale politiske beslutninger.

(FKO)

PEDER SKRAM besøger Århus

PEDER SKRAM besøgte sin adoptionsby - Århus - i weekenden 21.-24. august. Kontakten til byen blev behørigt genetableret og forstærket gennem et omfattende program, som bl.a. indeholdt:

- Reception i officersmessen for repræsentanter fra Århus bystyre samt kommunale og statslige myndigheder.
- Bustur og frokost for besætningen arrangeret af Århus by og offentligt besøg om bord.

Kransenedlægning

Derudover nedlagde en honnørgruppe fra PEDER SKRAM en krans på Rigsadmiral Peder Skrams grav på Østbirk Kirkegård i anledning af 400 året for admiralens død. Honnørgruppen deltog i gudstjenesten i Østbirk Kirke og var derefter inviteret til til at besøge Urup gods, som ejedes af Peder Skram.

Endelig skal nævnes, at PEDER SKRAM via rådhusforvalteren i Århus havde inviteret til børneselskab om bord. Søndag kl. 1300 stillede 18 handicappede børn med forældre og søskende på kajen, i alt 46 personer. Børnene kom fra børnehjemmet Solbakken og fra institutioner bestyret af Muskelsvindfonden. De stærkt handicappede børn blev af besætningen bogstaveligt båret rundt på skibet, hvorefter alle samledes på cafeteriet til kakao, wienerbrød og is.

Børnene var begejstrede, forældrene meget taknemmelige - og PEDER SKRAM vil tillade sig at rose sin besætning for beredvillig og entusiastisk "børnepasning" under usædvanlige omstændigheder.

(PESK)

Løst og fast om ASO

Foråret og sommeren har ved Artillerikursus Sjællands Odde (ASO) været præget af mange bygnings- og materielmæssige aktiviteter.

Da frosten gik af jorden, afsluttede Forsvarets Bygningstjeneste en modernisering af konstabelbeboelsen og påbegyndte umiddelbart efter opstilling af det radartårn, der skal bære antennerne fra en ved Søværnets Materielkommando iværksat forbedring af varslings- og kommunikationsmateriellet ved ASO.

Disse forbedringer er snart en realitet, som bl.a. indeholder, at det interne og eksterne kommunikationsudstyr er blevet fornyet, samt at nyere og bedre overflade- og luftvarslingsradarer har afløst den alderstegne og veltjente terma-radar.

Hertil kommer, at et måludpegningsanlæg er under anskaffelse, samt at torpedoildledelsesanlæg TORCI er under installation.

I forbindelse med materiellets opstilling er samtlige kabler fornyet og monteret efter en håndværksmæssig standard, som yderligere vil bidrage til at øge ASOs muligheder på det uddannelses-, sikkerheds- og overvågningsmæssige område.

Medens disse aktiviteter har stået på, har det til stædighed været muligt at holde uddannelsen igang og at afholde planlagte øvelsesskydninger i et omfang, der ved en sammenlig-

ning mellem 1980 og 1981 viser en aktivitetsfremgang på 48 %, der bl.a. må tilskrives, at de vejræssige forhold har været gunstige.

Uddannelsesskydning ved ASO

Som en detalje fra de afholdte skydninger kan det nævnes, at der stadig kan opnås gode resultater med pjecer i håndretning med optisk sigte. Det lykkedes således besætningen fra DANNEBROG, der under skibets forskole i marts blev mobiliseringsuddannet til 40 mm Mk M/36 at nedskyde to droner samtidig med, at træfferindikatorsystemet havde travlt med at fortælle, at det ikke var en tilfældighed. Det kan tilføjes, at ASOs drone-sektion bjærgede og reparerede de nedskudte droner, således at udgiften ved denne skydning ikke fik det omfang, som umiddelbart måtte forventes. ASO har i øvrigt opnået væsentlige besparelser på droneområdet, efter at dronerne nu er udstyret med hydroakustisk sender, således at droner, der synker efter landing på overfladen, kan spores og bjærges.

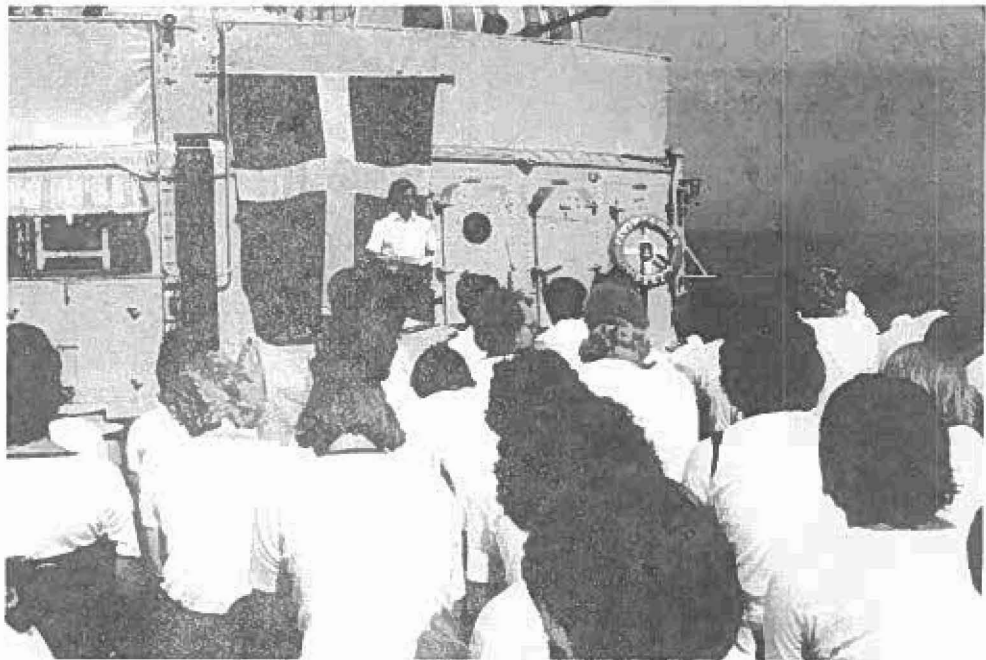
I den udadrettede virksomhed har ASO kontakt med og modtager mange besøg af skoler, foreninger og institutioner, der viser interesse såvel for den geografiske beliggenhed som ASOs aktiviteter.

Herudover har ASO i den seneste tid haft prominente gæster, idet Chefen for den svenske Marine samt Chefen for Søværnet besøgte ASO den 19. august, Foreningen "Danske Forsvarsbrødre" den 25. august og Forsvarsministeren den 3. september.

(ASO)

Glimt fra Søværnets hverdag i billeder

Gudstjeneste
på
agterdækket
en
søndag i
søen

Overførsel af personel
fra LYNX-helikopter
til fregat under gang

Besøgsaktivitet

I perioden 17.-25. august under eskadreøvelse (NIELS JUELS HARPOON-afprøvning) og flyvevåbnets "Tactical Fighter Weaponry" havde PEDER SKRAM besøg af i alt 56 personer - som enten skulle underbringes eller bespises eller begge dele. Besøgene var dog heldigvis spredt over hele perioden. De besøgende fordelte sig som følger:

- 3 generaler/admiraler, 10 forsvarsattachéer,
- 8 officerer fra flyvevåbnet, 4 repræsentanter fra Mc Donel Douglas,
- 4 repræsentanter fra Søværnets Materielkommando, 4 journalister og 2 fotografer fra dagbladene,
- 3 filmfolk fra firmaet CINEVIDEO,
- 3 repræsentanter fra Søværnets Fototjeneste og ITV-gruppe,
- 10 erhvervspraktikanter foruden personel fra Forsvarsministeriet, Våbenskolen og korvetten OLFERT FISCHER.

Sidstnævnte er som tidligere omtalt i Søværns-Orientering blevet forsinket i sin klargøring til kommandohejsning, hvorfor besætningen har haft behov for søtræning.

Tirsdag den 1. september modtog fregatten PEDER SKRAM besøg fra Sjælsmark Kaserne. 5 officerer, 10 befalingsmænd og 33 konstabler og overkonstabler fra 1. artilleri-afdelings 20. batteri, Kronens artilleri-regiment.

Batteriet mødte kl. 0900 til rundvisning på fregatten. Fregattens næstkommanderende indledte besøget med en kort velkomsttale, hvorefter de besøgende blev fordelt i flere hold til rundvisning. I gennemgangen af skibet blev der især lagt vægt på våbensystemerne, som primært var af interesse for gæsterne. Kl. 1015 fordelte officerer og befalingsmænd sig i henholdsvis officers- og sergentmessen til kaffebord, mens konstablerne fik samme traktement på skibets skaffebanjer med fregattens menige talsmænd som værter. De besøgende udviste stor tilfredshed med besøget, og en genvisit for fregattens besætning søges nu arrangeret.

(PESK)

Indland kort

Den vesttyske ubåd U-12 (Type 205-klassen) aflægger rutinebesøg i København 22.-25. september. Chef: Kaptajnløjtnant R.Knobloch. Samlet besætning: 5 officerer samt 19 andre befalingsmænd og menige.

Det britiske luftvåbens fartøj HMAFV SEAL (SEAL-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg 24.-26. september. Chef: Premierløjtnant E.J.Scapplehorn. Samlet besætning: 18 mand.

Den britiske fregat HMS TORQUAY (WHITBY-klassen) aflægger uofficielt besøg i Aalborg 24.-28. september. Chef: Orlogskaptajn R.A.Preece. Samlet besætning: 225 mand.

Den franske minejager CIRCE (CIRCE-klassen) aflægger rutinebesøg i Kolding 25.-29. september. Chef: Kaptajnløjtnant Perrier. Samlet besætning: 5 officerer samt 46 andre befalingsmænd og menige.

Den amerikanske missilkrydser USS RICHMOND K.TURNER (LEAHY-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 26.-29. september. Chef: Kommandør G.E.Gneckow. Samlet besætning: 23 officerer samt 390 andre befalingsmænd og menige. Om bord vil ligeledes være chefen for 26. Destroyereskadre, Kommandør N.Brown.

De vesttyske forsøgsskibe HANS BÜRKNER og BESTELMEYER er meddelt tilladelse til daglige anløb af Frederikshavn i perioden 28. september til 8. oktober. Chef for HANS BÜRKNER: Skibsfører Haselbak. Samlet besætning: 38 civile. Chef for BESTELMEYER: Skibsfører Rothe. Samlet besætning: 21 civile.

Den hollandske fregat PIET HEYN (KORTENAER-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg fra 25.-28. september. Chef: Orlogskaptajn S.W.von Ibsinga. Samlet besætning: 20 officerer samt 167 andre befalingsmænd og menige.

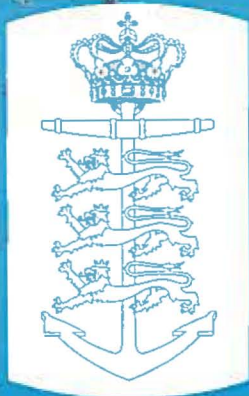
Udland kort

I Sovjetunionen har man påbegyndt opførelsen af to jordstationer, der skal opretholde kontakt med skibe på verdenshavene via satellit.

Den ene jordstation skal bygges i nærheden af Odessa ved Sortehavet, den anden ved havnebyen Nakhodka i det sovjetiske Fjerne Østen. Stationerne opføres som led i systemet for udnyttelse af rumteknik til forbedring af skibsfarten under den internationale organisation "Inmarsat". Systemet begynder at fungere i fuldt omfang i 1982, meddeler pressebureauet APN.

USA har for nyligt søsat sin første krydser af TICONDEROGA-klassen. Skibet, der navngives USS TICONDEROGA (CG 47), er planlagt at skulle indgå i flådens tal tidligt i 1983. Det er endvidere planlagt, at det andet skib i klassen (CG 48) skal indgå i flåden i 1984, og yderligere to skibe er disponeret på forsvarsbudgettet i 1981. Det vides endnu ikke, hvor mange krydsere af denne klasse der skal bygges, men USA har allerede bestilt udstyr til skib CG 52. De nye krydsere bygges med en skrogform og et fremdrivningssystem, der er baseret på SPRUANCE-klassedestroyerne. Krydserne er på 9100 tons og vil få en fart på ca. 30 knob. De er planlagt til at operere i kampgrupper med bl.a. hangarskibe og vil blive udstyret med avancerede våbensystemer, herunder specielt AEGIS luftforsvarssystemet, der giver områdebeskyttelse mod såvel fly som missiler, fremgår det af tidsskrifterne "Maritime Defence" og "Defence".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Regentparret med DANNEBROG som baggrund

DANNEBROGs togt i 1981

Den 26. juni var der kommandohejsning om bord i Kongeskibet DANNEBROG. Kongeskibet var lige leveret fra Helsingør Værft efter en ombygning og modernisering, der bl.a. omfattede nyt hoved- og hjælpemaskineri, nye rørinstallationer og brandanlæg samt en overhaling af den indvendige aptering. Umiddelbart efter kommandohejsningen afgik DANNEBROG fra Holmen på en kombineret forskole og prøvesejlads med den nye værnepligtige besætning.

Problemer under prøvesejladsen udeblev ikke, men skibets besætning var dog i stand til at løse de fleste opgaver, så sejladsen kunne gennemføres på tilfredsstillende måde. Besætningen

blev hurtigt "dus" med det "nye" skib, så Dronningen kunne gå officielt om bord den 15. juli. Der blev sat Kongeflag, og DANNEBROG afgik med kongefamilien til Århus.

For rigtigt at få efterprøvet de nye systemer var det nødvendigt med en længere sejlads, og denne kunne kombineres med et besøg i den sydfranske badeby Arcachon, hvortil et dansk marineskibe var inviteret. Samtidig kunne kongefamilien i år få et længere sejltogt med DANNEBROG til deres slot Caix.

Den 5. august afgik Kongeskibet fra Esbjerg og forlagde gennem Nordsøen, Kanalen og Biscayen til Arcachon, hvor DANNEBROG gik til ankers. Det blev en oplevelsesrig tid for besætningen, ikke mindst fordi Arcachon by, befolkningen og den danske konsul Schröder-Schýler alle var meget gæstfrie. Der var arrangeret adskillige busture til vinslottene i de omkringliggende vindistrikter, og der var gratis "drinks" for besætningen i byen.

Den 3. september var DANNEBROG igen tilbage på Holmen.

DANNEBROG gik atter til Århus den 9. september og fortsatte med kongefamilien til Limfjorden. Her anløb Kongeskibet Aalborg, Thisted og til sidst Struer, hvor der var 125 års havnejubilæum. I samtlige byer fik Dronningen en strålende modtagelse.

Ved Dronningens officielle ilandstigning den 23. september var der frokost om bord i Kongeskibet, hvorunder DANNEBROG med Kongeflag på stortoppen sejlede ud i Sundet. Ved tilbagekomsten til København salutede Sixtus med 27 skud. Dette gentog sig, da Dronningen og Prinsen gik fra borde i chaluppen, og atter da de steg i land på Kongetrappen ved Toldboden.

For Kongeskibet og dets besætning har årets togt budt på såvel faglige udfordringer som mange oplevelser. I løbet af vinteren vil fejl og mangler blive rettet under et garantieftersyn, så Kongeskibet i 1982 kan være klar til Grønlandstogt i forbindelse med 1000 året for Erik Den Rødes ankomst til Grønland.

(DNBR)

Nordisk kadetstævne 1981

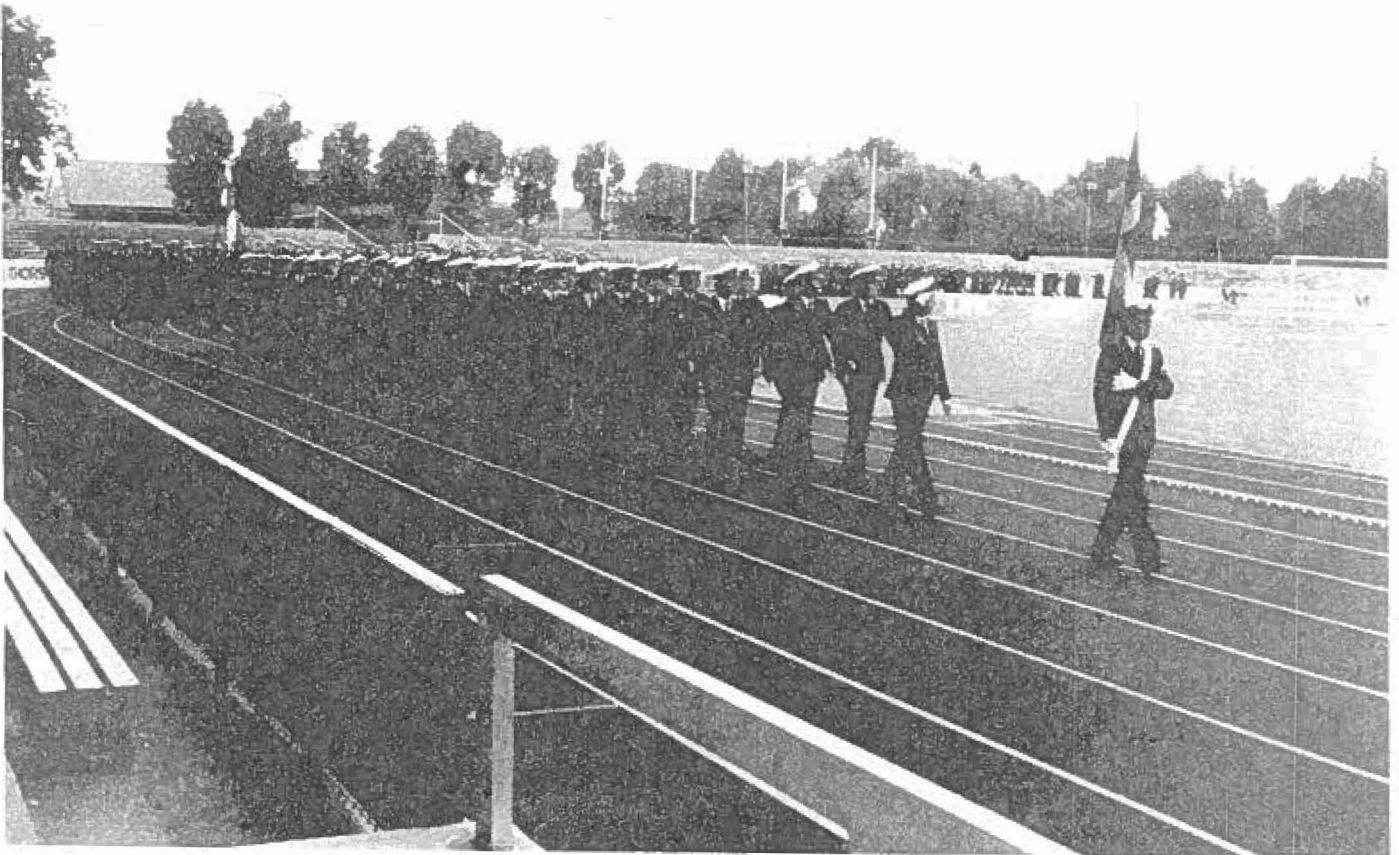
I dagene 30. juli - 3. august afholdtes i Stavanger, Norge, det 34. Nordiske Kadetstævne med deltagelse af kadetterne fra søofficersskolerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

I kadetstævnet deltog fra Danmark kadetkorpset og skoledelingen med 88 kadetter af A- og B-linien om bord i minelæggeren

MØEN, ministrygerne OMØSUND og ALSSUND samt øvelseskutterne THYRA og SVANEN. Fra Finland kom skoleskibet POHJANMAA på vejen hjem fra krydstogt i Middelhavet. Den norske skoledeling bestod af korvetterne ÆGIR og SLEIPNER samt vedetbådene MARSTEINEN og KVARVEN, og de svenske var repræsenteret af hele 9 enheder, nemlig minelæggeren VISBORG og 8 ministrygere.

Tilsammen udgjorde besætningerne 800 mand, hvoraf 267 kadetter fordelt på de i alt 19 skibe og fartøjer.

Straks efter ankomsten torsdag morgen indledtes det omfangsrige program, herunder de forskellige idrætsarrangementer, som afvikledes i løbet af torsdag, fredag og lørdag.

Fra indmarchen til afslutningsparaden på Stavanger stadion

Medens nordmændene var urørlige i terrænløb og atletik, var de danske kadetter suveræne i volleyball og især i kapsejlad. Endvidere bemærkedes en dansk, individuel første plads i pistolskydning ved kadet C. Bryrup.

Sammenlagt opnåede værtslandet Norge det bedste holdresultat. De danske kadetter måtte i år nøjes med en 3. plads. Det var ligesom tidligere år især iøjnefaldende, at vi herhjemme mangler adgang til en svømmehal på eller nær Holmen.

Selvom sportskonkurrencerne optager den største del af tiden, er det væsentligste ved disse årlige stævner naturligvis, at de vordende nordiske officerer stifter bekendtskab og venskab med hverandre og opnår indsigt i - og forståelse af - forholdene i de nordiske broderlande. Vi mødes jo ellers ikke alle ved andre fælles øvelser eller på anden vis.

Stævnet afsluttedes traditionen tro med en samlet kadetgudstjeneste i domkirken, hvor en orlogspræst fra hvert land - fra dansk side pastor Rørskov - medvirkede.

Til næste år skal kadetstævnet afholdes i Bjørneborg, Finland, og derefter bliver det Danmarks tur i 1983, hvor det er tanken at henlægge stævnet til Sønderborg.

(SOS)

Handelsflådens Velfærdsråds kaproning

I strålende sol og næsten havblik afholdt Handelsflådens Velfærdsråd den 2. september kaproningsstævne i Svanemøllebugten.

Det var 26. gang, stævnet blev gennemført. De første stævner blev afviklet ved Langelinie med deltagelse af mandskaber fra amerikalinjerne, de store rederier og søværnet, her særlig besætninger fra kystforterne. På grund af den store færgetrafik flyttede stævnet senere til Svanemøllebugten, hvor det i år afholdtes for 14. gang.

Interessen for stævnet er stadig stor, og et nyt islæt var i år 4 kvindehold, der dog i programmet blev betegnet som mandskaber.

I stævnet deltog

Mandskaber - damer: KØBENHAVNS HAVNEVÆSEN
REDERIET A.P.MØLLER
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
KØBENHAVNS NAVIGATIONSSKOLES ELEV-
FORENING.

Mandskaber - herrer: KØBENHAVNS HAVNEVÆSEN
HUNDESTEDFISKERNE
JYDSK FÆRGEFART, GRENÅ-HUNDESTED
LINIEN

M/S KONG OLAV V., D.F.D.S. SEAWAYS
REDERIET A.P.MØLLER
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI
FLYVESTATION MIDDELGRUNDSFORTET
SØVÆRNETS KONSTABELSKOLE, MARGRETHE-
HOLM
KØBENHAVNS NAVIGATIONSSKOLES ELEV-
FORENING
SKOLESKIBET GEORG STAGE
MARINESTATION MØEN
M/S JENS KOFOED, BORNHOLMSTRAFIKKEN.

Mange tilskuere overværede stævnet, der roes over en godt 800 m lang bane.

Hundestedfiskerne har 4 gange vundet den af Københavns Havnevesen udsatte Langeliniepokal, der er en vandrepokal, 5. gang bliver pokalen ejendom, men sådan gik det ikke denne gang. Fiskerne blev nr. 2 og måtte i opløbet se sig besejret af Jydsk Færgesart, Grenå-Hundested Linien, der satte ny banerekord i tiden 4 min. 48,1 sek. Nr. 3 blev Georg Stage og nr. 4 A.P.Møller.

Dameroningen blev vundet af rederiet A.P.Møller. Nr. 2 blev Københavns Havnevesen. Vindertiden blev 6 min. 25 sek. Denne tid bør bemærkes, idet ikke alle mandskaber - herrer opnåede så god en tid.

De tre mandskaber fra forsvaret fik pæne tider, men det blev dog kun til en 5. plads til Søværnets Konstabelskole.

Ved den efterfølgende reception på Tuborg Bryggerierne med over 200 deltagere blev præmierne overrakt, og i de mange taler fra såvel arrangørerne som de deltagende mandskaber blev der rettet tak til søværnet, der har udlånt bådmateriel til træning og selve stævnet, og til flyvevåbnet, der assisterede med LVG-båd under afviklingen af stævnet.

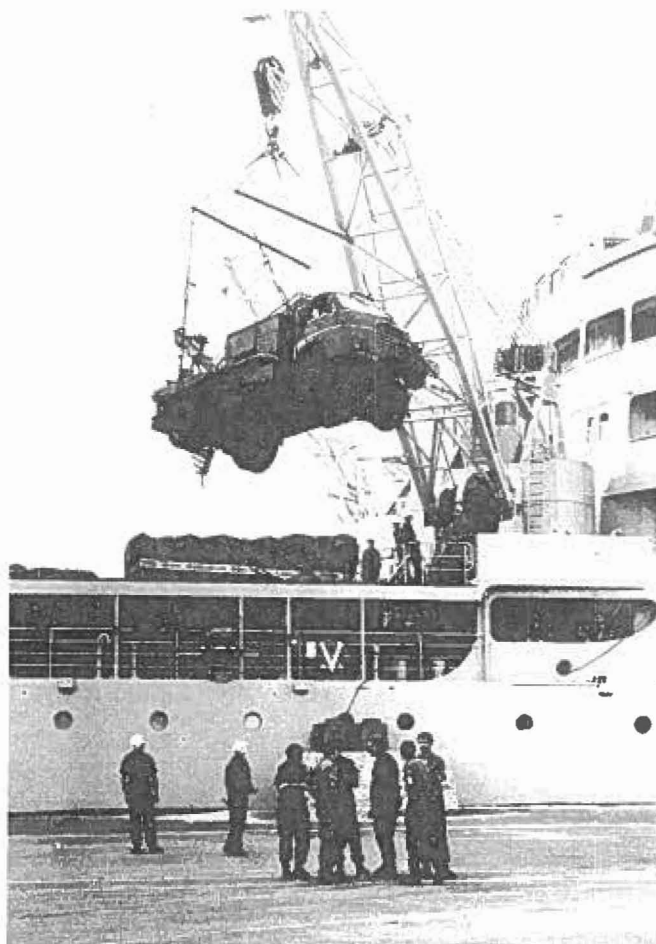
Alt i alt et meget vellykket stævne, som forhåbentligt kan videreføres i de kommende år også med deltagende mandskaber fra søværnet.

(SKS)

Glimt fra søværnets hverdag

Anløb af Flådestation Korsør af det britiske landsætningsfartøj SIR TRISTRAM i forbindelse med øvelsen AMBER EXPRESS

Materiellet losses

(FLS KOR)

Orlogspræst på togt

Orlogspræst C.Rosenberg, der medfulgte på inspektionsskibet VÆDDERENS togt til Færøerne 10.-30. august, har skrevet nedenstående indlæg.

"Søndag den 30. august forestod orlogspræsten en højmesse i kirken på Mykines på Færøerne for 18 medlemmer af inspektionsskibet VÆDDERENS besætning og Mykines' beboere. Gudstjenesten var berammet til kl. 1200, men allerede kl. 1000 bragte LYNX-helikopteren det første hold gudstjenestedeltagere fra VÆDDEREN til Mykines, således at det inden gudstjenesten blev muligt at se lidt af øen.

Gudstjenesten formede sig som en almindelig dansk højmesse, dog blev salmerne sunget både på færøsk og dansk.

Efter gudstjenesten havde Mykines' beboere arrangeret fælles kaffebord, som VÆDDERENS besætning desværre måtte afstå fra at deltage i på grund af VÆDDERENS forlægning til Nordatlanten (Jan Mayen).

Gudstjenesten var kommet i stand, da Rigsombudsmand N.Bentzen, Chefen for Færøernes Kommando og Chefen for VÆDDEREN besøgte Mykines og erfarede, at Mykines kun havde præstegudstjeneste et par gange årligt. Og da VÆDDEREN havde orlogspræst med, var det muligt også rent praktisk ved LYNX'ens hjælp at gennemføre gudstjenesten.

Det var godt at opleve, at samhørigheden mellem Danmark og Færøerne også på denne måde kunne finde et fælles udtryk, og at inspektionsskibet ved en sådan lejlighed tillige kunne være Færøerne behjælpelig med et sådant arrangement.

Men allerede den 18. august om aftenen, medens VÆDDEREN lå ved kaj i Solmunde på Østerø, var der i hangaren arrangeret gudstjeneste, som orlogspræsten forestod, medens stationslederen havde påtaget sig kordegnejobbet. Ca. 50 medlemmer af skibets besætning deltog, og således manifesterede et i øvrigt godt fællesskab sig også i en helt anden sammenhæng end den rent arbejdsmæssige".

Orlogspræst C.Rosenberg giver videre udtryk for, at en præst om bord måske nok kan forekomme lidt overflødig, da han jo ikke deltager i skibets daglige drift og vedligeholdelse,

hvorfor der heller ikke gives ham noget konkret arbejde. Men netop dette forhold er, selvmodsigende nok, en stor styrke, da orlogspræsten så har tid til og mulighed for at gå rundt og tale med besætningen.

I øvrigt takker orlogspræst C.Rosenberg VEDDERENS besætning for et godt togt.

(VDRN)

En opbringnings sag og dens videre forløb

I oktober 1979 indbragte HVIDBJØRNEN en grønlandsk reje-trawler til Godthåb, anholdt for anvendelse af ulovligt grej med for små masker i trawl.

Kontrolholdets målinger af maskestørrelserne i de ombordværende trawlposer blev foretaget og gav følgende resultat:

Kontrol af maskestørrelser

- a. En ibrugværende trawlpose: 38,15 mm.
- b. En trawlpose på dækket, målt i våd tilstand: 39,10 mm.
- c. Ny trawlpose henlagt på brotop, målt i tør tilstand: 37,45 mm.

40 mm er det tilladte minimum mål.

Trawleren blev medtaget til Godthåb for at få prøvet sagen for retten. Sagen blev imidlertid ikke rejst, da målene var meget tæt på det tilladelige. Herefter rejste trawleren erstatnings sag for uberettiget opbringning og deraf følgende tab på i alt 252.000 kr.

Denne sag blev behandlet ved Grønlands Landsret, hvorfra følgende uddrag af dommen gives:

"Efter resultatet af de af fiskeriinspektionen foretagne kontrolmålinger, som må anses udført i overensstemmelse med de i bekendtgørelse nr. 165 af 12. april 1978 fastsatte regler, findes inspektionen at have haft føje til at sigte trawlerens

fører for overtrædelse af bestemmelserne om mindstemaskevidden i rejsetrawl, og den skete anholdelse af trawleren findes herefter at have været tilstrækkelig begrundet. Retten finder det ikke godtgjort, at fiskeriinspektionen har haft mulighed for i stedet for den skete anholdelse af trawleren at foretage beslaglæggelse af de omhandlede trawl, og i øvrigt findes en eventuel mulighed herfor ikke at kunne gøre anholdelsen ulovlig, allerede fordi en beslaglæggelse af fiskeredskaberne ikke kan antages at ville have formindsket sagsøgerens tab væsentligt.

Uanset at der ikke er rejst tiltale mod føreren af trawleren for den påsigtede overtrædelse, finder retten, at der også efter de senere foretagne supplerende kontrolmålinger af trawlerens fiskeredskaber var sådan tvivl om, hvorvidt disse har opfyldt de foreskrevne krav til maskevidden, at det over for fartøjet foretagne indgreb ikke har medført noget erstatningsansvar for sagsøgte. Retten lægger herved vægt på, at der - henset til de foreskrevne maskemåls karakter af mindstemål - ikke er grundlag for en indskrænkende fortolkning af reglerne herom, således at afvigelser, der ligger indenfor, hvad der måtte antages at være en følge af materialets sædvanlige krympning, ikke skulle kunne medføre ansvar for overtrædelse af bestemmelserne. Indeståelser og garantier, som måtte være afgivet af leverandørerne af de pågældende redskaber, findes ej heller at kunne fritage den for fiskeriet ansvarlige for overtrædelse af de nævnte bestemmelser.

Retten finder endelig ikke, at de over for trawleren iværksatte indgreb er blevet opretholdt unødigt længe, idet der lægges vægt på, at de nødvendige supplerende kontrolmålinger blev iværksat dels samme dag, dels dagen efter at trawleren var ankommet til havn, og retten kan tiltræde, at de stedfundne målresultater måtte give anklagemyndigheden anledning til særlige overvejelser og undersøgelser, hvortil der under de foreliggende forhold nødvendigvis måtte medgå nogen tid.

Idet retten endelig for så vidt angår det af sagsøgeren rejste krav på godtgørelse for tort ikke finder det godtgjort, at der ved de iværksatte indgreb er forvoldt sagsøgeren nogen tort, vil sagsøgte's principale påstand være at tage til følge.

Ingen af parterne findes at burde betale omkostninger til den anden".

Sagen blev herefter indbragt for Østre Landsret, hvilket resulterede i følgende dom:

"Landsretten skal udtale:

Af de i den indankede dom i så henseende anførte grunde tiltrædes det, at pålægget til føreren om at medfølge til Godthåb under de foreliggende omstændigheder ikke var ulovligt, ligesom det ikke er godtgjort, at der påhviler indstævnte erstatningsansvar i anledning heraf. Det bemærkes i denne forbindelse, at erstatningsansvaret i mangel af direkte anvendelige lovbestemmelser i det hele findes at måtte bedømmes efter almindelige erstatningsregler.

Det tiltrædes ligeledes, at der ved skibets ankomst til Godthåb var en sådan tvivl om, hvorvidt lovgivningens krav til maskevidden var opfyldt, at der måtte gå nogen tid med sagens videre ekspedition, herunder til kontrolmåling, rapportoptagning og anklagemyndighedens overvejelser. Ved bedømmelsen af, hvor lang tid skibet kunne holdes tilbage findes det særligt at måtte tages i betragtning, at tilbageholdelsen - med dens betydelige økonomiske følger - ikke bør stå i misforhold til overtrædelsen, som måtte anses at være af meget beskeden karakter.

Uanset at der ikke findes at kunne rettes kritik i anledning af nogen enkelt myndigheds disposition i sagen, findes tilbageholdelsens varighed dog ud fra en efterfølgende samlet vurdering at gå noget ud over, hvad der efter det foran anførte var forsvarligt. Som følge heraf findes indstævnte til appellanten at burde betale en erstatning, der skønsmæssigt fastsættes til 20.000 kr. med renter som påstået".

(TAS)

Søværnets Dykkerskole i Store Bælt

Synet af gummiklædte mennesker vandrende rundt på Flådestation Korsørs område i slutningen af august og begyndelsen af september har sikkert undret en del.

Grunden var den, at Søværnets Dykkerskole for at kunne uddanne sine elever var nødsaget til at have station i Korsør, da den nye dykkerlov giver tilladelse til dykning på 50 meters dybde for svømmedykkere.

Da man tidligere dykkede i Øresund, kunne man kun finde dybder indtil ca. 42 meter på den danske sokkel.

Syd for Korsør ved indsejlingen til Stignæsværket er dybder over 60 meter, og det var i dette område, de sidste dykninger foregik.

Søværnets Dykkerskole uddanner ca. 80 svømmedykkere om året fordelt på 4 hold. Uddannelsen strækker sig over 6 uger (30 arbejdsdage), hvoraf de to uger er dybdedukninger med Flådestation Korsør som basehavn. Den resterende uddannelse foregår på Flådestation København.

På hvert elevhold er ca. 20-21 elever fordelt med personale fra søværnet, civile og fra Forsvarets Civilundervisning (FCU).

De militære indstilles til gennemgang af dykkerkursus gennem tjenestestedet eller FCU.

De civile søger og indstilles fra Statens Skibstilsyn.

Søværnets Dykkerskole er den eneste skole i Danmark, som må uddanne dykkere, og sammen med Statens Skibstilsyn udstede erhvervsdykkerbevis, der giver adgang til at arbejde og tage sig betalt for udført civilt dykkerarbejde.

(FLS KOR)

Indland kort

Den amerikanske fregat USS JESSE L. BROWN (KNOX-klassen) aflægger rutinebesøg i Aalborg 9.-13. oktober. Chef: Orlogskaptajn H.E. Walker. Samlet besætning: 17 officerer samt 225 andre befalingsmænd og menige.

Den amerikanske destroyer USS JOHN RODGERS (SPRUANCE-klassen) aflægger rutinebesøg i København 9.-13. oktober. Chef: Orlogskaptajn M.H. Loy. Samlet besætning: 19 officerer samt 297 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke, bestående af depotskibene LAHN og LECH (RHEIN-klassen), undervandsbådene U 19, U 20, U 25, U 26 og U 29 (TYPE 206-klassen), bjærgningsskibet BARBARA, bjærgningsfartøjet NORDERNEY samt torpedoindbjærgningsfartøjet TF 106, er meddelt tilladelse til sejlads og ankring i danske farvande i perioden 17. oktober til 25. november med rutinebesøg i nedennævnte havne:

Frederikshavn: 19. oktober - 25. november i henhold til aftale mellem Flådestation Frederikshavn og styrkechefen, Kommandørkaptajn H. Lüssow.

København: 13.-16. november. Enhederne: LAHN, LECH og U 20. Chef for styrken: Orlogskaptajn Wüstenberg. Samlet besætning: 20 officerer samt 228 andre befalingsmænd og menige.

Korsør: 20.-22. oktober. Undervandsbåden U 19.
Chef: Kaptajnløjtnant M.von Müller. Samlet besætning: 4 officerer samt 18 andre befalingsmænd og menige.

Helsingør: 13.-16. november. Undervandsbåden U 29.
Chef: Kaptajnløjtnant P.Brandt. Samlet besætning: 4 officerer samt 18 andre befalingsmænd og menige.

Miljødivision 1, Korsør, (MJD 1) og Miljødivision 2, København, (MJD 2) blev oprettet den 1. juli.

Miljødivisionerne, der er bemandede med personel fra søværnet, er oprettet som tjenestesteder ved henholdsvis Flådestation Korsør og Flådestation København.

Chefen for Flådestation Korsør henholdsvis Chefen for Flådestation København er rettergangschefer for det personel, der forretter tjeneste ved divisionerne.

De engelske betegnelser for tjenestestederne er:

- "Environmental Protection Division ONE KORSOER" (EP DIV ONE).
- "Environmental Protection Division TWO COPENHAGEN" (EP DIV TWO).

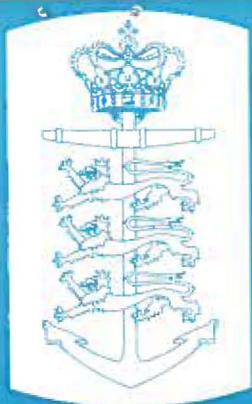
Udland kort

Den amerikanske flåde højste 29. august kommando i missildestroyeren USS CALLAGHAN (DDG-994). Skibet er af KIDD-klassen, der er en missilbærende variant af den succesfulde SPRUANCE-klasse. USS CALLAGHAN er en alsidig enhed, i stand til at operere offensivt eller yde forsvar mod samtidige overflade-, undervands- og luftangreb. Skibets våbensystemer omfatter to dobbelt-skinne affyringsramper for styrede missiler, to 127 mm letvægtsprojeciler, to affyringsramper med hver fire HARPOON-missiler, 2 gange tre torpedorør, et missil nærforsvarssystem, et "decoy system" samt to anti-ubådshelikoptere. Skibet er 168 meter langt og 16 meter bredt. Det fremdrives ved gasturbiner og er i stand til at gå farter over 30 knob.

USS CALLAGHAN er enhed nummer to af KIDD-klassen, der skal omfatte i alt fire enheder. Skibene blev oprindeligt bestilt af Iran, men efter Shahens fald, blev kontrakten annulleret af det nye styre. KIDD-klassen bliver den amerikanske flådes mest slag-

kraftige destroyere, og der har været overvejelser om at ændre SPRUANCE-klassen efter samme skabelon, hvilket imidlertid er blevet opgivet af økonomiske grunde.

~~Lange~~
✓ Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Fregatten HRLUF TROLLE under gang

HERLUF TROLLEs mobiliseringspersonel mønstret

I dagene fra den 7. til den 18. september afholdt fregatten HRLUF TROLLE mønstring af mobiliseringspersonel.

Normalt ligger HRLUF TROLLE på Holmen nøglebemandet, d.v.s. med ca. 1/3 af normalbesætningen om bord, og formålet med øvelsen var derfor at fastslå, om "nøglebeskibs"-princippet, at fregatten i løbet af ganske få dage kan bringes op på fuld operativ status, også er holdbart for et skib af denne størrelse. Øvelsen blev fra mange sider imødeset med stor spænding, idet det er før-

ste gang, en af søværnets største enheder har gennemført mobiliseringsøvelse.

Forud for selve øvelsen havde Forsvarskommandoen lagt et større arbejde for dagen for at finde frem til det personel, mønstringen skulle omfatte. Det lykkedes at få puslespillet til at gå op, og mandag den 7. september mødte de genindkaldte befalingsmænd om bord for at kunne være med i den sidste del af forberedelserne. Herefter forlagde HERLUF TROLLE til Flådestation Frederikshavn, hvor man om tirsdagen kunne modtage det menige personel, efter at dette var blevet iklædt ved flådestationen.

Efter installering om bord afholdtes en orientering for hele besætningen om det forestående togt, hvorefter fregatten stod til søs for at indlede optræningen af personellet til dets forskellige poster om bord. I løbet af ugen gennemførtes et væld af interne øvelser sideløbende med kommunikations- og plotøvelser med andre enheder, anti-ubådsøvelser, kastning af dybdebomber, torpedoskydning samt både sømåls- og luftmålsskydninger - alt sammen med henblik på så hurtigt som muligt at bringe fregatten op på sin fulde kampkraft.

Det var imponerende, så hurtigt det genindkaldte personel faldt ind i rytmen, og da Chefen for Søværnets operative Kommando lørdag den 12. september afholdt inspektion om bord og bl.a. overværede en række skydeøvelser, kunne HERLUF TROLLE bevise, at den, hvad angik både kampduelighed og orlogsmæssig optræden, til fulde kunne opfylde de krav, der stilles til en operativ fregat.

Søndag formiddag afholdtes skibsgudstjeneste om bord, og samme eftermiddag anløb fregatten Kiel for at give besætningen mulighed for et kort, men absolut velfortjent hvil mellem den intense øvelsesuge og opstarten af "Exercise BOTANY BAY". Henset til, at det var en mønstringsøvelse, havde man besluttet kun at give 4 timers spadseretilladelse, men også på dette område opfyldte besætningen forventningerne, og HERLUF TROLLE kunne uden at efterlade byen alvorligere men, afgå mandag morgen for deltagelse i den store øvelse.

Desværre kunne HERLUF TROLLE kun tage del i de indledende begivenheder i BOTANY BAY, idet man allerede om onsdagen var nødsaget til at trække sig ud af øvelsen. Med "nøgleflaget" stolt vajende frontede HERLUF TROLLE for gruppechefen om bord i søsterskibet PEDER SKRAM og afgik herefter til Flådestation

Frederikshavn for at hjemsende det mønstrede personel torsdag den 17. september.

Gennem den intense træning udviklede personellet sig hurtigt i retning af en rutineret skibsbesætning, med det sammenhold, der danner grundlaget herfor. Mange gamle venskaber og minder blev genopfrisket, og da hjemsendelsen atter stod for døren, var der udbredt enighed om, at det havde været et virkelig godt og udbytterigt togt.

(HRTR)

Radiotelegrafistprøve ved Søværnets Taktikskole

I dagene 24. september til 2. oktober afholdt Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus (SIS) Generaldirektoratet for Post & Telegrafvæsenets radiotelegrafistprøve, der sigter på erhvervelse af generelt certifikat som radiotelegrafist. Der var 7 elever - 1 oversergent fra hæren og 6 overkonstabler af radiolinien i søværnet.

Instruktører og elevhold

Denne prøve, som 5 af eleverne bestod, var afslutningen på 26 ugers civiluddannelse for konstabler af radiolinien.

Af de 2 elever, som ikke bestod prøven, har den ene mulighed for efterprøve, som forventes afholdt ultimo 1981. Den anden afgik under eksamen.

Certifikatet blev ved en højtidelighed på skolen overrakt de beståede elever af næstkommanderende ved Søværnets Taktikskole. Til stede var Chefen for Søværnets Konstabelskole samt re-

præsentanter fra Post & Telegrafvæsenet og Søværnets Taktikskole.

(SIS)

SKINFAXE adopteret i Ebeltoft

I dagene fra den 21. til den 24. august aflagde Tankfartøjet SKINFAXE besøg i Ebeltoft i anledning af, at Ebeltoft kommunes ønske om at adoptere enheden var blevet imødekommet af Chefen for Søværnet. Som det er læserne bekendt, adopterede Ebeltoft i 1980 Tankfartøjet RIMFAXE. Ved i år også at adoptere Tankfartøjet SKINFAXE indskriver Ebeltoft kommune sig i marinehistorien, idet ingen anden by tidligere har haft 2 adoptivskibe fra søværnet samtidig.

Tankfartøjet SKINFAXE

Festligheder i forbindelse med adoptionen begyndte ved SKINFAXEs ankomst fredag kl. 1000. En modtagelseskommision, bestående af borgmester Jens Aa.Rasmussen, marineforeningsformand Jørgen Brøgger m.fl., tog imod på kajen. Efter velkomsten om bord var der rundvisning i det gamle Ebeltoft for besætningen.

Rundvisningen sluttede i Ebeltoft Marineforenings lokale "MARINESTUEN", hvor der blev serveret frokost. Om aftenen var SKINFAXE vært ved en reception for 40 indbudte gæster.

Chefen for SKINFAXEs takketale i Marineforeningen

Lørdag startede med en adoptionshøjtidelighed på rådhuset, og her udvekslede by og skib våbenskjolde. Skibschefen overrakte også borgmesteren et billede af det nye adoptivbarn.

Efter adoptionen var der frokost for 8 gæster i SKINFAXE, og om aftenen var kommunen vært ved en festmiddag på rådhuset. Sideløbende med frokosten blev en tovtrækningskonkurrence mellem byråd/marineforening og SKINFAXE afviklet. Dommer ved konkurrencen var oberst Abildsgaard, som er chef for Flyvestation Tirstrup. Byens hold blev vindere, hvilket nok må tilskrives, at det fik bundet tovenden rundt om en kran, som SKINFAXEs hold ikke havde kræfter nok til at vælte.

I forbindelse med offentligt besøg om bord søndag eftermiddag blev en redningsdemonstration gennemført af Søværnets Flyvetjeneste. Denne demonstration tiltrak så mange besøgende, så det til tider var svært at se kajen for mennesker. Mandag morgen afholdtes en parade på kajen for borgmesteren, og derefter var der afskedstagen efter en vellykket adoption.

(SKFX)

Glimt fra søværnets hverdag

Ubåden DELFINEN "angriber" det atomdrevne hangarskib
USS EISENHOWER under øvelse i Nordøen den 7. september. (Pe-
riskopfoto).

(DELF)

Nyt hefte i serien:— Forsvaret i Samfundet

Serien: Forsvaret i samfundet

Flemming Schroll Nielsen:

AMF - NATO's krisestyrke

FKO PUB 493-41

Heftets forside information, der gives om denne krisestyrke, er nok temmelig ukendt i den brede offentlighed.

Heftet er det hidtil tættest illustrerede i serien "Forsvaret i Samfundet". Godt 40 % af pladsen er billeder, plancher og kort, meddeler Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste.

(MST)

Cykelløb på skoleskibet MØEN

Som nævnt i tidligere Søværns-Orienteringer har Østersøen været præget af stor aktivitet fra Warszawapagtens side, og denne aktivitet er blevet fulgt op af en del overvågning fra flådens skibe.

Den store "Allied Command Europe Mobile Force AMF"-øvelse, der fandt sted på Sjælland i september, foranledigede Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste til udgivelse af heftet "AMF-NATO's krisestyrke".

Europakommandoens mobile styrke er et politisk-militært instrument, hvis hele hensigt er at virke fredsbevarende i en spændingssituation.

Forfatteren har gjort meget for at illustrere, hvad styrken er, hvem den består af, hvor og hvorledes den kan indsættes, dens bestanddele og udrustning o.s.v. Både billeder og sprog sigter på et ungt publikum, og den omfattende

Skoleskibet MØEN tilbragte således weekenden 12.-13. september i Østersøen, og det blev en weekend, der også indenbords var præget af aktivitet.

Før afrejse havde idrætsudvalget forsøgt at finde et sted, hvor man kunne lave en verdensrekord, som ville blive optaget i GUINNESS bog over "verdensrekorder", men det lykkedes ikke at finde et specialfelt, hvor man var gode nok. Det blev vedtaget at lægge ud med et 24 timers cykelløb på en af skibets kondicykler. Løbet blev startet kl. 1000 lørdag morgen, og så gik det bare "derud af". Mens der blev trampet i pedalerne, var der turnering i bordtennis, indendørsfodbold og rafling.

Kl. 1000 søndag morgen fløjtede chefen løbet af efter en heftig spurt.

Man nåede på de 24 timer Skibschefen fløjter løbet af en distance på 909,5 km med belastning 1,5 kg. Efter løbet regnedes det ud, at distancen svarede til en tur fra MØENS position i Østersøen til Holmen og retur.

Nu kunne det jo være spændende, hvis denne Østersø-rekord blev slået af et andet skib, ellers står den som en udfordring til skoleskibets næste hold elever.

(MØEN)

Minelæggeren MØEN på besøg i sin adoptionsby

Under Aalborg Handelsstandsforenings 550 års jubilæumsfestligheder lå adoptivskibet, minelæggeren MØEN, på honnørkajen i Aalborg Havn med "byflaget" hejst. Med et samtidigt flådebesøg af den britiske fregat HMS TORQUAY og skoledelingens øvelseskuttere SVANEN og THYRA blev det et omfattende program, og

prikken over i-et blev sat af Søværnets Tamburkorps, som ikke alene spillede på kajen foran skibene, men også ved flere lejligheder oppe i byen i anledning af jubilæet.

Søværnets Tamburkorps foran skoleskibet MØEN

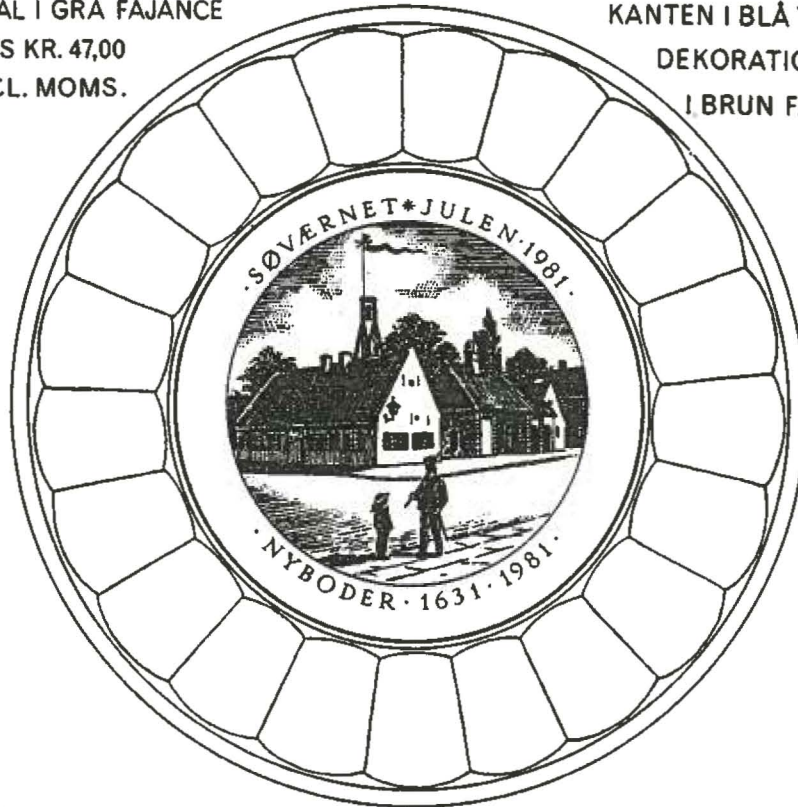
Tamburkorpsets imponerende "tattoo" fandt sted på kajen under offentligt besøg om bord og gjorde som sædvanligt kolossal lykke blandt det store antal aalborgensere, der havde lagt søndagsturen om ad honnørkajen. Til gengæld gav mange udtryk for mishag over de demonstranter, som med skilte imod bl.a. NATO uddelte løbesedler på kajen. Mon de sikkert velmenende demonstranter er klar over, at de i mange tilfælde netop forstærker forsvarsfølelsen hos dem, der ønsker at aflægge besøg på flådens skibe?

(MØEN)

Søværnets juleskåle 1981

SKÅL I GRÅ FAJANCE
PRIS KR. 47,00
INCL. MOMS.

KANTEN I BLÅ TONE.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE

SKÅL I HVIDT PORCELÆN
PRIS KR. 41,50
INCL. MOMS.

DEN BREDE LINIE I GULD.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE

Søværnets juleskåle vil i år fremtræde som vist på billederne herover. Motivet er, som det er tradition, valgt af Chefen

for Søværnet og er meget naturligt blevet et motiv fra det "gamle" Nyboder. Nyboder fejrede 350 årsdagen for grundlæggelsen i maj i år.

(MST)

Marineforeningen, Københavns afdeling's platte
1981 overrakt

Med flagning over toppene markerede minelæggeren FALSTER, at Marineforeningen, Københavns afdeling "søsatte" sin årlige platte, der i år har minelæggeren som motiv.

Platten er den femte i serien af søværnets skibe.

Overrækkelsen fandt sted om bord i FALSTER.

Efter at formanden for Københavns afdeling, Flemming Larsen, havde overrakt platten til Chefen for FALSTER, modtog Forsvarschefen og Chefen for Søværnet ligeledes hver en platte.

Søværnets Tamburkorps var med til at festliggøre dagen med tattoo på kajen.

(Marineforeningen, Københavns afdeling)

Indland kort

Det vesttyske bjærgningsfartøj LANGE00G aflægger rutinebesøg i København 16.-21. oktober. Chef: Skibsfører P.M.Gluschke. Samlet besætning: 3 officerer, 13 andre befalingsmænd og menige samt 25 civile.

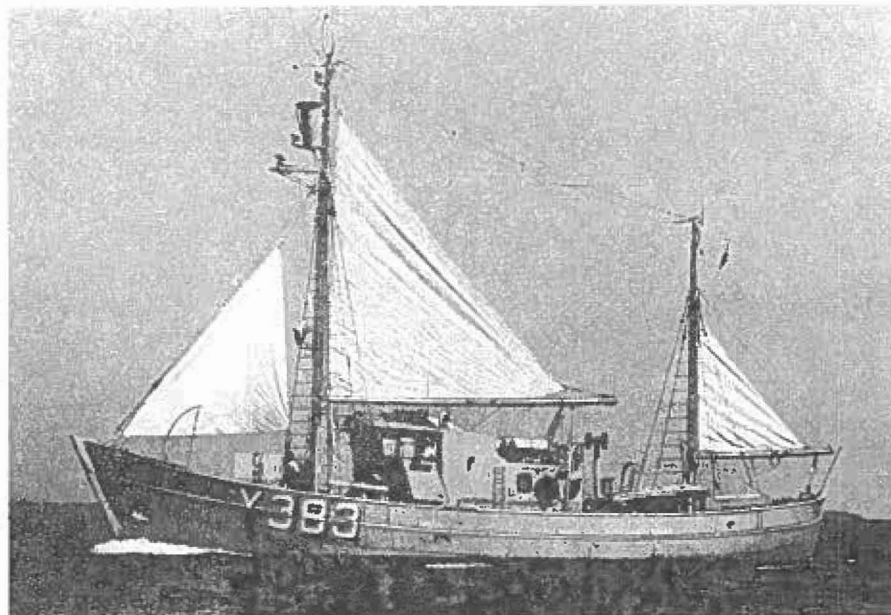
Den vesttyske undervandsbåd U 29 (Type 206-klassen) aflægger rutinebesøg i Århus 2.-4. november. Chef: Kaptajnløjtnant P.Brandt. Samlet besætning: 4 officerer samt 18 andre befalingsmænd og menige.

Selskabet "Danske Tordenskiold Venner" markerer 28. oktober 291-årsdagen for Tordenskiolds fødsel ved en mindehøjtidelighed i Holmens Kirke.

Selv om Chefen for Søværnet har modtaget et par indstillinger om personer, der efter indstillende myndigheders vurdering kunne komme i betragtning til den af selskabet indstiftede Tordenskiold-pris, har Chefen for Søværnet imidlertid måttet meddele selskabet "Danske Tordenskiold Venner", at der i år ikke foreligger oplysninger eller indstillinger om personer, der anses at opfylde kriterierne for tildeling af Tordenskiold-prisen.

Inspektionskutteren TEISTEN, der i en årrække har gjort tjeneste som inspektionskutter ved Grønland, blev efter beslutning af Søværnets Materielkommando i 1980 udbudt til salg. Da man i det grønlandske hjemmestyre fik nys om søværnets salgsplaner, henvendte man sig øjeblikkeligt til Grønlandsministeren og fik udvirket et køb for kun 250.000 kr. Forinden blev skibet besigtiget af diverse eksperter, og det viste sig, at skibet dels var i god stand, dels var velegnet til det påtænkte formål. Skibet skal have base i Nuuk, og det skal først og fremmest bruges som øvelsesfartøj for Skipperskolen i Nuuk og søfartsuddannelsen i Paamiut. Skibet administreres af Erhvervsuddannelsesinspektoratet. TEISTEN er bygget til inspektion i grønlandske farvande i Holbæk i 1954. Skibet er således specielt forstærket og i øvrigt bygget, som det hedder i fagsprog, eg

på eg. Det er 72 fod langt og måler 78 bruttoregister tons. Skibet har i sommer været på værft i Grenå. Der skal efter ankom-

Inspektionskutteren TEISTEN (SVN FOT)

sten til Grønland laves enkelte ombygninger. Disse skal gennemføres af elever fra henholdsvis Jern- og Metalskolen og Bygge- og Anlægsskolen, hvor skibstømrerne uddannes. Skibet skal have en fast besætning på fire mand. Derudover vil der være 14 elevpladser om bord, hedder det bl.a. i en artikel i GRØNLANDSPOSTEN.

Torsdag den 8. oktober sendte inspektionsskibet VÆDDEREN den første LYNX i grønlandske farvande S-187 i luften ved iskanten ud for Scoresbysund. Kl. 1430 landede helikopteren i Scoresbysund medbringende en postsæk indeholdende aviser, ugeblade, chokolade, et VÆDDEREN krus og brev, alt bestemt for bygdebestyreren. Sækken blev afleveret, og LYNXen lettede 7 minutter senere med kurs mod VÆDDEREN.

Udland kort

Den grønlandske fiskeflåde har opnået et enestående privilegium i Island. Siden 1922 har det været forbudt for udenlandske skibe at bunkre, proviantere og indhandle i islandske havne. Nu bliver havnene åbnet for grønlandske fiskeskibe, og Landstyre vil om kort tid sende den islandske regering en liste over fiskeskibe indregistreret i Grønland.

"Vi vil være sikre på, at der er tale om grønlandske skibe og ikke f.eks. engelske eller vesttyske", sagde den islandske fiskeriminister Steingrímur Hermannsson under et besøg i Grønland fornylig. Den islandske fiskeriminister var Landsstyrets officielle gæst, og det var under besøget, man kom frem til den nye ordning, skriver GRØNLANDSPOSTEN.

Renæssance for sejlskibe? Et tankskib, der krydser Atlanterhavet, f.eks. fra Gibraltar til Cuba, brænder 150 tons kostbar brændsel op hver dag, turen varer. Christoffer Columbus og Amerigo Vespucci gjorde den samme tur udelukkende med vinden som drivkraft - ganske vist varede det så også noget længere.

Derfor er skibskonstruktører begyndt at tænke på muligheden af at vende tilbage til sejlskibe. Det er ikke bare en romantisk, nostalgisk længsel tilbage til "de gode gamle dage", men en nødvendighed, bevirket af to tvingende årsager: Kravet om mindre energiforbrug og mindre forurening.

Først er der den mulighed at udstyre et almindeligt 15.000 tons skib med et forholdsvis simpelt sejlsystem, der kan bruges som hjælp, når vindforholdene er gunstige. Dernæst kan man tænke sig et skib af samme størrelse, men med svagere maskinkraft. I dette tilfælde vil en mere effektiv rigning kunne virke som hoveddrivkraft, mens maskinen kan sættes ind i perioder med vindstille, når der lægges til kaj, eller når der skal manøvreres i snævre sejløb.

Et skib af denne type eksisterer allerede, nemlig skoleskibet TOVARISJTJ, som vandt kapsejladser over Atlanten fra Plymouth til Newport i 1976. Skibets hjælpemotor på 500 hk bruges kun i sjældne tilfælde.

Endelig kan der være tale om en tredje type, som udelukkende bruger sejl under alle forhold, bortset fra rene nødsituationer, hvor en motor med ringe kapacitet kan tages i brug.

Sejlene kan fremstilles af kunstfiber eller metal og kan manøvreres mekanisk, formentlig ved EDB-styring, så den forhåndenværende vind udnyttes bedst muligt.

Under ombygningen af et andet skoleskib, SEDOV, har konstruktørerne haft mulighed for at prøve nye ideer, som skal

kunne give det 60 år gamle fartøj en fart på 16 knob alene under sejl, skriver pressebureauet APN.

Lange